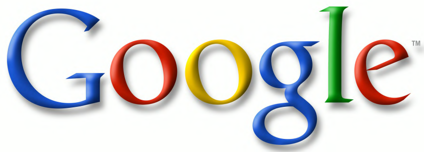
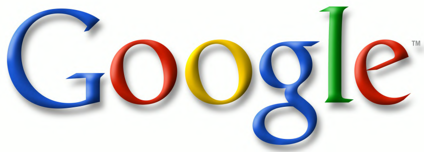

Hittebarnet.

Original Comedie

i

fem Acter

af

N. T. Bruun

Kiöbenhavn 1812.

Forlagt af Fr. Brummer.

Trykt hos S. Popp.

Pr.

Deres Excellence

Overhofmarschal

A. W. von Hauch,

Storkors af Dannebrog,

Min elskede og ærede fordums Chef,

hvis Yndest

længe var mit Maal,

og stedse

skal være min Hæder,

tilegnes

nærværende Skuespil

med ærbødigst Erkiendtlighed

af

Forfatteren.

Hittebarnet

Original=Comedie

i

fem Acter.

Personerne:

Justitsraad Berning;
Emilie, hans Kone;
Bennehuld, hans Pleiesøn.
Major Lindner, Emilies Onkel.
Frue Rose.
Oberstinde Berning, Justitsraadens Svigerinde;
Sophie, hendes Datter.
Carl, Jæger, opdraget med Bennehuld.
Secretair Palmstierne.
Pertent, Forvalter hos Oberstinden;
Hanne, hans Datter.
Petronille, Oberstinde Bernings Kammerpige.

Handlingen foregaaer i Siælland paa et Gods, tilhørende Justitsraaden og Oberstinden, og varer fra Morgenen tidlig til henad Aften.

Hittebarnet.

Første Act.

Skuepladsen forestiller en Sal, som er tilfælleds for Justitsraaden og Oberstinden. Hoved-Indgangen er i Baggrunden. En Dør paa hver Side.

Første Scene.

Justitsraad Verning. Oberstinde Verning, (i smuk Morgendragt).

Oberstinden.

Jeg siger Dem forud, Svoger: De faaer kun Skam til Tak for al Deres Godhed mod det Menneske!

Verning.

Deri lyver De, Søster Abigail; en god Handling bringer aldrig Skam, undtagen for dem, som miskiende den.

Oberstinden.

En god Handling? At tilsidesætte sine egne Paarørende for en Tiggerdreng!

Verning.

Deri lyver De ogsaa; jeg tilsidesætter ingen, fordi jeg elsker mit stakkels Hittebarn. Jeg holder af Deres Sophie, som om hun var min egen Datter; jeg holdt af min salig Broder, som De ærgrede ihiel med Deres ugrundede Jalousie — holdt saameget af ham, at jeg aldrig kan tilgive Dem! — og jeg elsker min Kone ligesaa hiertelig — som De hader hende, og det veed De selv er ikke lidt.

Oberstinden (bitter):

Jeg hade hende? Min Gud! hvorfor skulde jeg hade den unge smukke Dame?

Verning.

Just fordi hun er ung og smuk.

Oberstinden.

Deres Uartigheder vil jeg ikke besvare. Hvorvidt min Jalousie paa min Mand var ugrundet, det veed jeg bedst; men De maa tillade mig at sige Dem, at jeg taaler ingen Kierligheds-forstaaelse imellem Deres Hittebarn, som De kalder ham, og min Datter. Han skal og kan aldrig ægte hende.

Verning.

Kan ikke? og hvorfor?

Oberstinden.

Fordi — fordi jeg ikke vil det.

Verning.

Troer De virkelig, at De kan forbyde to unge Hierter at møde hinanden? O, hvor slet kiender De da ikke Naturens Almagt!

Oberstinden (spodsk):

Naturens Almagt! I Sandhed, dette Romansprog klæder godt for en Mand paa Deres Alder! De bilder Dem nok ind, at De er ung endnu?

Verning.

Det bilder jeg mig ikke ind: det er jeg! O, man kan være ung i det tredsindstyvende Aar og udlevet i det tredivte! Endnu hører jeg den stigende Lærke med Henrykkelse — endnu kravler jeg op paa den høieste Bakke her i Egnen, for at see Solen gaae ned — endnu fryder jeg mig ved Synet af den første Kornspire, det første Blad, den første Vaarblomst! Endnu bliver jeg Barn igien ved at blade i den gamle Aurora, hvorfor jeg fik Haandtager, da jeg sad i første Lectie — ved at see de Stæder, hvor jeg har leget som Dreng, eller som Yngling nydt Venskabs høie Glæder! Endnu fornøier det mig at tømme et godt Glas Viin i Vennelag — at ride Ranke med en Rolling paa hvert Knæ — at see en ung Fæstemand favne sin Brud! — see, derfor er jeg ung! Man staaer ikke med Foden i Graven, fordi man er over de Halvtreds. Men De, Søster Abigail, De er gammel, og Ulykken er, De har aldrig været ung.

Oberstinden.

Aldrig snakket over mig i naragtigt Sværmeri, vil De sige.

Verning.

O, Gud naade det Menneske, som aldrig kiendte dette velgiørende Sværmeri, og som med

Sandhed kan sige, at han altiid har ladet den iiskolde Fornuft seire over det varme Hierte! Jeg beklager ham mere, end Betleren, der gaaer for hver Mands Dør.

Oberstinden.

Saa vil De ikke komme til at beklage Deres ædle Pleiesøn; han er sværmerisk nok.

Berning.

Min ædle Pleiesøn! der sagde De imod Deres Villie Sandheden. Ja, lad ham begaae Daarligheder; for Laster giør hans Hierte ham sikker; og efterlader han ikke sine Børn anden Arv, saa arve de dog et ubesmittet Navn.

Oberstinden (stedse spodsk):

Min Gud! han har jo ikke engang et Navn selv. Monsieur Vennehuld: kiender nogen ham? hvem er han?

Berning.

Hvad han hedder: Vennehuld. Det Navn har jeg givet ham, fordi Naturen har skrevet det paa hans Ansigt; det skal være hans Pas igiennem Verden.

Oberstinden.

Bare han ikke finder Dørene lukkede.

Berning.

Han vil finde Hierterne aabne.

Oberstinden.

Ja, sikkert hos Deres gode Kone og hendes Lige.

Verning.

Hos alle ædle Mennesker — hos den redelige Mand, den dydige Kone og den uskyldige Pige, thi De veed jo selv han har fundet Veien til Deres Datters Hierte. Som jeg mærker vilde De ellers begynde paa Deres gamle Spil: at giøre mig mistroisk imod min Kone? det lykkes Dem ikke, Søster Abigail; thi jeg kiender hende — jeg kiender Dem! — og jeg kiender ogsaa Vennehuld, der for 21 Aar siden som Barn blev fundet uden for min Dør — der som Dreng var min Glæde og som Yngling er min Stolthed!

Oberstinden.

Vær De saa stolt af dette Vidunder som Dem behager; men for paa eengang at giøre Ende paa hans Forhaabninger, min taabelige Datters Jeremiader og Deres et Consorters Planer, saa erklærer jeg Dem herved, at inden tre Dage skal min Datter være givt med Secretair Palmstierne!

(Hun gaaer.)

Anden Scene.

Verning (allene).

Og jeg erklærer Dem herved, Frue Søster, at der skal intet blive af, om jeg endogsaa paa mine gamle Dage skulde befatte mig med at spille Comedie-Intriguer! Mod Deres Ondskab og Deres Factotums Hr. Pertents Trædskhed, sætter jeg Vennehulds og Sophies Kierlighed, min Munterhed,

min Kones Skielmerier og Carls Troskab: vi ere altsaa fem imod to, ikke at regne Deres egen naragtige Forfængelighed og Giftesyge, som daglig giver os Vaaben i Hænderne imod Dem. Vi kunde maaskee giøre Dem det broget nok. Min egen lille Sophie skulde have den Laps, den Palmstierne? det skal aldrig i Evighed skee!

Tredie Scene.

Verning. Sophie.

Sophie, (som er kommen ind under Slutningen af Vernings Replik).

Gud velsigne Dem for det, kiere Onkel!

Verning.

Hvorfor? har Du luret paa os, Taske?

Sophie.

Ikke luret; men jeg hørde De sagde bestemt, at jeg ikke skulde have Palmstierne, og derfor takker jeg Dem tusinde Gange!

Verning.

Men om Din Moder nu siger Du skal have ham?

Sophie.

Det er just det, hun allerede har sagt, og nu er De min eneste Tilflugt!

Verning.

Er det dog ikke sørgeligt, at Barnet skal søge en Tilflugt hos Fremmede imod sin Moder?

Sophie.

De fremmed for Deres lille Sophie?

Verning.

Min lille Sophie? vil Du bestikke mig? Du husker nok ikke, at Din Moder har den strenge Fornuft paa sin Side?

Sophie.

Det er det samme; jeg veed jeg har Deres faderlige Hierte paa min.

Verning (omfavner hende.)

Ja, ved Gud, Pige, det har Du! om Din Moder endogsaa ti Gange bebreidede mig, at jeg tilsidesætter Dig for Vennehulds Skyld.

Sophie.

O, det maatte De gierne!

Verning.

Og Du vilde ikke blive misundelig?

Sophie.

Nei, tilvisse ikke! Det Gode, man giør mod mig, glæder mig aldrig nær saameget som det man viser min kiere Vennehuld.

Verning.

Din kiere Vennehuld?

Sophie (inderlig):

Ja, det er han! min Ven! min Broder!

Verning.

Han trænger ogsaa til Venskab og søsterlig Kierlighed, thi Du veed, han har hverken Fader eller Moder.

Verning.

Det er efter min Forklaring til Brudeskammelen. Gid I alt stode der, Børn! Vær Du blot standhaftig, Pige; andet har Du ikke at giøre; Datteren maa ikke lægge Planer imod sin Moder; vi Andre skal virke for Din Lykke; og den eneste Løn jeg begiærer er, at Du som Kone engang skal erstatte min Vennehuld Savnet af Fader og Moder, som forskiødte ham paa Livets Dørtærskel og lagde ham paa min.

Sophie (rørt):

Onkel — min Vennehulds Fader — min Fader! — Standhaftighed kan jeg love! Standhaftighed og Kierlighed! Jeg elsker Vennehuld — o, saa høit! — Føel, hvor mit Hierte banker ved denne Tilstaaelse. — (hun lægger hans Haand paa sit Hierte.) Troe mig, jeg føler i dette Øieblik — men tale kan jeg ikke! (Hun kysser ham paa Haanden, og gaaer.)

Fierde Scene.

Verning (allene, seer efter hende.)

Tie kun, Du stakkels Glut! tie kun! Hvad kan være mere veltalende end saadan en Taare — og end den lille Taare Du her har fældet paa min Haand? Var jeg en Elsker, fyrig og blussende som Vennehuld, saa vilde jeg kysse den bort; hm! jeg troer ikke jeg mener Dig det mindre ærligt, fordi jeg tørrer den af med en faderlig Haand.

Femte Scene.

Verning. Vennehuld.

Vennehuld (heftig):

Veed De det, min Fader? veed De det?

Verning.

Hvilket, Vennehuld?

Vennehuld.

Min Ulykke! mit hele Livs uopreiselige Ulykke!

Verning.

Er det Barnet eller Manden, der taler saaledes?

Vennehuld.

Det er Ynglingen, det er Elskeren! det er den arme Vennehuld, som skal miste sit Alt, sin Sophie! Hendes Moder givter hende med den forhadte Palmstierne!

Verning.

Er det saa afgiort?

Vennehuld.

Saa afgiort som at jeg dræber ham, om det saa var midt for Alteret! — Sophie tør ikke giøre Modstand — Oberstinden har altiid hadet mig — Secretairen er riig — hvad er jeg? Intet! et Løv, som viftes om for Modgangens Storme — en eenlig Plante, der fra Vuggen af hverken har havt Fader eller Moder at hælde sig til: hvem vil forsvare mig?

Berning (krænket):

Kan Du da mindes den Tiid, da jeg ikke giorde det?

Vennehuld (kaster sig i hans Arme).

O, tilgiv mig, min Fader! tilgiv mig! Sorgen giorde mig uretfærdig!

Berning.

Og har Du ikke ogsaa en mægtig Talsmand i Sophies Hierte?

Vennehuld.

O, den uskyldige Engel!

Berning (smilende):

Naa, mærker Du nu, at Du er ikke saa ganske forladt og ulykkelig? Du har Sophie — Du har mig — og endnu har vi ikke engang regnet min Kone og Din tro Carl.

Vennehuld.

Ja, min Fader! jeg var uerkiendtlig. Jeg er saa riig, som Venskab og Kierlighed kan giøre den, der aldrig har kiendt en Moders Omhed.

Berning.

Frisk! kast da Sorgen paa Nakken, og sæt denne Følelse imod den Fortred, som Dine Fiender agter at volde Dig, men som jo endnu ikke er skeet.

Vennehuld.

Men hvorfor har jeg Fiender? O Gud! jeg kunde udbrede mine Arme i den uendelige Natur, og raabe til alle levende Væsener: kom! kom Alle

til mit Bryst! det har Ømhed nok til at elske Jer alle som Venner! det hader Ingen paa Guds vide Jord! — men i det samme møder jeg Oberstindens fiendske Aasyn — og den lumske gamle Forvalter med hans sledske Smiil —: de siger mig, at der er Had til! at de hader mig, som intet har giort dem, og som gierne vilde komme deres Had imøde med al den Velvillie, som nogensinde hævede en menneskelig Barm, hvis det kunde giøre dem til mine Venner.

Verning.

Men naar det mislykkedes: hvad vilde Du da føle?

Vennehuld.

— At de dog maae være mere at beklage end jeg.

Verning (trykker hans Haand).

Gode Vennehuld! Bevar altiid denne Følelse; den er et stærkt Skiold mod Avind og Had. Men lov mig nu, intet at foretage, som kunde skade Din Sag, eller volde Din Sophie Fortred.

Vennehuld.

Min Sophie, siger De? Jeg tier. Min Sophie! o, dette Ord er Løsenet til et heelt Livs Lyksalighed! Lad mig være fader- og moderløs — lad Naturen fra Fødselen af have staaet i Forbund med min Skiebne imod mig — lad hende, som bar mig under sit Hierte, selv have revet mig fra det —: det er dog en Qvinde, som igien giver mig Livets Lykke, naar Sophie bliver min! min! (han gaaer ud).

Sjette Scene.

Verning (allene; lidt efter) **Emilie** og **Major Lindner.** (Emilie er i smagfuld Morgendragt.)

Verning (allene.)

Godmodige Sværmer! hvorfor skal dog saa tit den mørke Menneskekundskab komme og forstyrre vore lyse Drømme!

Emilie (kommer med Majoren, og slaaer sin Mand lempelig paa Skulderen).

Her bringer jeg Dig en sielden Giæst: min Onkel!

Majoren.

God Morgen, Justitsraad!

Verning.

Major Lindner! naa, inderlig velkommen for første Gang under mit Tag! De kommer allene?

Majoren.

Vist ikke! Jeg har Glæden med mig.

Emilie.

Jeg beder om Forladelse, Onkel; (hun slynger Armen om sin Mand.) Den er her!

Verning.

Og huuslig Lyksalighed med; den flyttede ind med min Kone.

Majoren.

Ere I gale, Folk? I har været givte i tre Aar og siger hinanden smukke Ting! Hvilket Ægteskab fra Methusalems Tiid! Bilder I Jer ind, at I ere i Hvedebrødsdagene endnu?

Emilie.

Af dem har vi havt 365 hvert Aar.

Majoren.

Du glemmer i Fior, Niece; det var Skud-Aar! Men skal jeg troe Jer, og jeg fristes næsten til det, saa er jeg jo her sluppen ind i et Slags jordiskt Paradiis.

Verning.

Som dog heller ikke er frit for Slangen! kiender De min Svigerinde?

Majoren.

Af Rygtet: ja!

Emilie.

Og Beelzebub, hendes Forvalter?

Majoren.

Ditto.

Verning.

Nu, saa kan De have nok.

Majoren.

Nei, Fanden heller! Det er jo to comiske Personer, hver i sit Slags: hun giftesyg og koket — han gierrig og kieltringagtig. Jeg maa absolut giøre deres personlige Bekiendtskab. Det er min Philosophie, at sørge for min Moerskab hvor jeg kan; derved jager jeg Livets Nød og Gienvordighed paa Døren.

Verning.

Saa kunde De aldrig komme beleiligere end i Dag, da jeg just havde stor Lyst til at spille en Comedie med dem begge to.

Emilie.

Virkelig? o herligt!

Majoren.

En Comedie? Død og Plage! lad mig faae en Rolle med!

Verning.

Med Glæde, og Tak til. De maa vide, min Svigerinde speculerer paa et Givtermaal —

Emilie.

Det skal hun jo have giort i alle de 21 Aar, siden hun blev Enke, og alligevel er det, som om en Nisse fik alle hendes Partier til at ryge i Lyset.

Verning.

Den Nisse, troer jeg næsten, er Pertent. Men ellers er det Sophie hun vil have givt.

Emilie.

Med hvem?

Verning.

Med Secretair Palmstierne.

Emilie.

O, den arme Vennehuld!

Majoren.

Palmstierne? en stor Nar, hvis det er den jeg har hørt tale om.

Emilie.

En Nar? jo, ganske rigtig, saa er det ham.

Majoren.

Og Sophie har I jo altiid beskrevet mig som en velsignet Slut? Ih, lad Secretairen gaae hen og hænge sig! han skal have Døden og Dievelen, og ikke en smuk Pige!

Verning.

Det er mine Ord!

Emilie.

Og mine med!

Majoren.

Bravo! en Triple=Alliance.

Verning.

Men hvordan faaer vi Bugt med Søster Abigail? hun er haardnakket.

Majoren.

For Fanden! kan da ingenting bevæge hende?

Emilie.

En Frier maaskee.

Majoren.

Aha! hun skal attaqueres fra Hiertets Side?

Emilie (leende):

Har De Mod dertil?

Majoren.

Mod? hvorfor ikke? jeg vover jo intet derved: siden jeg er givt, skal hun nok lade være at tage mig til Mand for Alvor.

Verning.

Jeg troer selv, at Elskeren vilde stikke Svigersønnen ud; thi af alting i Verden ønsker hun sig vist intet saa inderligt som en Mand.

Emilie.

Men fornem maa han være; Pertent har friet i mange Aar, men bestandig faaet Kurven.

Majoren.

Det troer jeg nok; hendes forrige Tiener!

Emilie.

Ih, hun lod ham jo pludselig avançere til Forvalter.

Verning.

Og han har meget Herredømme over hende, Gud veed, hvorfor! At Pertent gierne vilde være Herremand, begriber jeg saare godt, og han slog ogsaa op med Kammerpigen for at faae Fruen.

Emilie.

Ha! ha! Petronille har endnu ikke opgivet Haabet om at blive Forvalterske, og føre den Troløse tilbage i sine Lænker!

Majoren.

Jeg slaaer baade Forvalter og Secretair paa Flugten, og skiller Sophie paa eengang ved en lumpen Stedfader og en dum Frier. En gammel Husar er aldrig bange for et lystigt Puds, især naar det sigter til et godt Øiemeed. Men spille min Frier-Rolle under mit eget Navn vil jeg dog ikke; altsaa tager man en Smule Kunst til Hielp. Genit

skal jeg have noget af — god Villie mangler jeg ikke, og saa tænker jeg, det skal endda ikke gaae saa galt.

Verning.

Med begge Dele foreenede giør man Mirakler.

Majoren.

Saa gratuleer mig i Forveien: jeg triumpherer!

Emilie.

O, min Onkel! jeg kunde kysse Dem ret af Hiertensgrund!

Verning.

Kysse en Husar? er Du ikke bange for at giøre mig jaloux?

Emilie.

Dertil elsker Du mig for høit.

Verning.

Siig heller: dertil agter jeg Dig for høit.

Majoren.

Men hvordan begynder vi nu Attaquen imod Frue Oberstinden? egentlig burde jeg have nogen til at bane mig Vei, thi falder jeg pludselig med Døren ind i Huset, og giør hende min Kierligheds-Erklæring, saa mærker hun Uraad.

Verning.

O nei, dertil forblinder hendes Egenkierlighed hende altfor meget.

Emilie.

De kan sandelig gierne løbe Storm, kiere Onkel; De vover intet derved. Men en Spion maae vi have i Fiendens Leir; hvem skal det være?

Verning.

Sophie bliver neutral.

Majoren.

Naturligviis! Respect for Moder- og Faderværdigheden, hvem Naturen end har givet den! Den hævnes dobbelt paa os Gamle, naar vi tilsidesætte den.

Verning.

Jeg foreslaaer Vennehulds gode Ven Carl til at agere Spion; han gik i Døden for sin Pleiebroder.

Emilie.

Ypperligt betænkt! der vil Venskab drive Værket. Jeg saae ham nys nede i Haugen. (Hun seer ud af Vinduet). Der gaaer han endnu med Forvalterens Hanne. (Hun kalder): Carl! Carl! kom lidt op.

Majoren.

Den Knøs seer ud til at kunne blive en flink Husar. — Hei! hvor han springer tvers over alle Aspargesbedene!

Emilie.

Det er jo ogsaa mig, som kalder paa ham.

Majoren.

Men om han nu elskede den Pige han stod og talde med?

Emilie.

Det er netop Tilfældet; og endda kommer han, naar jeg kalder.

Verning.

Jeg troer ordentlig hans Hurtighed smigrer Dig?

Emilie.

Hvad andet? Behage Alle — elske Een: det er jo vort Valgsprog.

Verning.

O, I Fruentimmer! I saae gierne det hele Mandkiøn knæle for Jer.

Emilie.

Paa eengang! O, hvilket fortryllende Maleri, at staae opreist som Enevoldsherskerinde imellem saamange Millioner Slaver!

Majoren.

Hvor længe vilde I da lade os vansmægte i vore Lænker?

Emilie.

Til evig Tiid! for vi har desværre den Erfaring, at saasnart vi løser Lænken, slutter I os selv i den.

Syvende Scene.

Verning. Emilie. Majoren. Carl.

Carl.

Hvad befaler Deres Naade?

Majoren.

Kom hid, Kammerat! Kan Du spille Comedie?

Carl.

Villien er der.

Majoren.

Og Evnen?

Carl.

Det kommer paa en Prøve an.

Emilie.

Du skal fornøie mig.

Carl.

Saa fornøier jeg mig selv.

Verning.

Og tiene en Ven.

Carl.

Saa giør jeg Alt!

Majoren.

Men Du maa lyve som bare Fanden!

Carl.

Det er slemt.

Verning.

Jeg skal lære Dig det.

Carl (smilende):

Oh, saa bliver det ingen slemme Løgne.

Emilie.

Du kiender jo den gamle Pertent?

Carl.

Ja, desværre!

Majoren.

Var det ikke hans Datter Du talde med nede i Haugen?

Carl.

Jo; hun ligner ikke sin Fader.

Verning.

Og just derfor elsker Du hende?

Carl (med Haanden paa Hiertet):

Ja, det veed Gud jeg giør!

Verning.

Troer Du den Gamle vil give Dig Pigen?

Carl.

Neppe; han er riig, og jeg fattig.

Verning.

Jeg skal foreene Jer, hvis vort Puds lykkes.

Carl.

Er det rigtig sandt?

Majoren.

Og jeg giør Dig til Husar.

Carl.

Jeg er ret vel fornøiet med at være Jæger; det var Fader før mig.

Majoren.

Lapperi! det er noget ganske andet, at jage en kiæk Fiende, end en stakkels bange Hare.

Carl.

Det kunde ikke være saa nessent, naar jeg kunde blive saadan en Mand som Hr. Majoren;

Majoren (slaaer ham paa Skulderen).

Brav, Kammerat! Ærlighed varer længst.

Berning (bukkende for Emilie).

Ah, Madame! De faaer Kurven.

Emilie.

Det morer mig endogsaa, for Sieldenhedens Skyld; thi nu kan jeg dog sige, at jeg eengang har truffet et sanddru Mandfolk.

Berning.

Giemt er ei glemt, min smukke Frue! jeg skriver Deres Stikpiller bag Øret. — Men nu, Carl, over til Forvalteren og min Svigerinde.

Carl.

Men Hanne siger jeg dog Sandheden?

Majoren.

Nei, Død og Plage! for alting ikke! hun er Fruentimmer; de kan have Ulykke nok med at bære paa deres egne Hemmeligheder: at de skulde tie med Andres, det var dog ogsaa for meget forlangt. Kom, Carl, og lad mig give Dig nærmere Instrux.

(Majoren og Carl gaae.)

Attende Scene.

Emilie. Berning.

Emilie.

Nei, hør engang! Hvad der er endnu mere forlangt, er dog vel, at vi skal elske Jer Herrer, endskiøndt I altiid dadler os.

Verning.

Kunde I da lade det være?

Emilie.

Hvilket uforskammet Spørgsmaal!

Verning.

"Qvinden er skabt til at elske og elskes;" har jeg læst et Sted; Du beviser det første — jeg det sidste. (Han tager hende om Livet).

Emilie.

Vor Herre lader mig dog virkelig opleve ganske besynderlige Ting. Han havde givet mig et muntert, og jeg tør vel sige, ret godt Hierte — men ingen Formue — og ingen Elsker, der meende mig det ærligt! Du, Adolph, kom og forlangde min Haand — Din Alder skrækkede mig — Dit Hierte drog mig til Dig. Din Omhed for Din Pleiesøn sagde mig, at Du ogsaa vilde elske Din Kone. Vi spilte vor Roman bagvendt: jeg blev først Din Brud — siden Din Elskerinde — og Din Veninde bliver jeg med Guds Hielp saalænge jeg lever!

Verning.

Det er intet Ægteskab paa Moden, af dem, som begynder med Forgudelse og Henrykkelse, og ender med Mishandling og Skilmisse.

Emilie.

Nei, nei, det er det ikke! Ih nu, saa lad os gaae alle Spottefugle dristigt paa Peltsen! Her staaer en Kone, som føler sig lykkelig med en Mand, der kunde være hendes Fader. Lad der endogsaa

komme en lille Rynke, eller lad et graat Haar titte frem: min Haand skal glatte Rynkerne, og min Munterhed giøre de graa Haar sorte igien! det er Konens Kald og hendes Glæde! (Hun slynger Armen om Berning og de gaae ud sammen).

Niende Scene.

Sophie. Secretair Palmstierne.

Sophie (kommer fra sin Moders Værelser.)

Jeg beder Dem, Hr. Secretair, lad mig dog have et Dieblik Ro!

Palmstierne.

Gjorde jeg det, min søde Pige, saa vilde De ennuyere Dem; thi De maa sige hvad De vil, saa amuserer De Dem ganske unaturlig skiønt i mit Selskab.

Sophie.

Jeg kan slaae Dem med Deres egne Ord: De veed jeg giør mig ikke lidt til af det Fortrin, at være en naturlig Pige: hvor skulde det unaturlig Skiønne i Deres Omgang da kunne amusere mig, som De kalder det?

Palmstierne.

Just fordi jeg intet Hverdagsmenneske er: jeg er en Original!

Sophie.

Det siger min Onkel og Vennehuld rigtig nok ogsaa.

Palmstierne.

O, de to stakkels Mennesker! troe ikke, at de kan bedømme en Person som mig. Den ene: et godt stakkels Mand, der for sine Synders Skyld har faaet sig en ung Kone, ha! ha! ha! —

Sophie.

Hr. Secretair! De glemmer, hvem det er De taler om, og til hvem!

Palmstierne

Nei, langtfra! —: om Deres Onkel til hans Niece, som han, ved at givte sig med en fattig Frøken, har skilt ved den Formue, som det var hans Pligt at efterlade Dem. Bør en Mand, der er over de 50 Aar tænke paa at ville leve, end sige givte sig? Nei, lad ham pakke ind jo før jo heller!— Og nu den anden, han, Hittebarnet, Monsieur Vennehuld! en lang, taa, opvoxen Naturens Søn, uden Ton, uden Dannelse, med plumpe høinøstede Følelser, der strax bruser i Veiret ligesom en Flaske Champagner!

Sophie (krænket):

Just derfor elsker jeg ham.

Palmstierne.

Med et fromt Jesus-Ansigt, og et Par Øine, hvorigiennem man strax kan kigge ham lige ind i hans gode troskyldige Hierte, der koger over, saasnart han seer en Tiggerkiælling med et Barn paa Armen og en Taare i Øiet.

Sophie.

Gid De da havde taget een af alle de mange, inden De saae mig! jeg skulde vist ikke misunde hende, at hun var kommen mig i Forkiøbet.

Palmstierne.

Betænk hvad De giør, inden De støder Deres Lykke fra Dem. Hvad jeg har Naturen at takke, vil jeg ikke engang nævne; — mine Penge ikke heller, især da De selv er riig; — men mit Navn er bekiendt, allevegne, ligefra Kiøbenhavn til Hamborg! Jeg holder sex Modejournaler — jeg har den dueligste Skrædder i hele Byen — jeg har lært at ride af en engelsk Berider — jeg er Bal-Inspecteur i fire Clubber — spiller Helt og første Elsker paa alle Privattheatre, og synger ugentlig i tre Amateur-Concerter: hvad vil De have mere?

Sophie.

Intet af Alt det; kun den jeg elsker.

Palmstierne.

Men mig er det De bør elske — Mig! Mig!

Sophie.

Aldrig!

Palmstierne.

Ah, vi ere jo saa godt som forlovede Folk; der fattes blot Fæstensringen.

Sophie.

Og mit Ja.

Palmstierne.

Det kommer altiid bag efter. Seer De denne nysselige lille Ring? — det er en Cadeau fra en Dame af Stand — ah! en Engel, som gierne vilde have været i Deres Sted. Med Deres Tilladelse sætter jeg denne Ring paa Deres smukke Finger — og Tingen er i Rigtighed.

Sophie (bestemt):

Jeg modtager ikke Deres Ring!

Palmstierne (vil med Magt sætte Ringen paa hendes Finger).

Ah, Grimace, lutter Grimace! jeg kiender Pigerne bedre.

Sophie (skriger høit):

Slip min Haand, Hr. Secretair! lad mig være!

Tiende Scene.

De Forrige. Vennehuld (fra Sidedøren); Carl (fra Baggrunden).

Vennehuld (iler ind).

Hvad er her paa Færde?

Carl (ligeledes).

Frøkenen skriger!

Palmstierne (sagte, tabende Ringen af Forskrækkelse):

Der har vi de to Biørne!

Sophie (flyver hen i Vennehulds Arme).

O, Vennehuld, frels mig!

Vennehald.

Har han understaaet sig at tilsidesætte den Ærbødighed —?

Carl.

Saa Gud naade ham, endskiøndt han er Secretair!

Sophie.

Han vilde tvinge mig —

Palmstierne.

Ikke til andet, end til at modtage en Fæstensring, hvorfor hundrede, ja vel tusinde Piger vilde give — jeg veed ikke hvad!

Carl.

Med Forlov: skulde De saa følge med Ringen som Fæstemand?

Palmstierne.

Hvilket Spørgsmaal! ja, hvad andet?

Carl.

Saa undrer det mig ikke, at De har beholdt den saalænge.

Vennehuld.

Veed De vel, Herre, at den, der vover at fornærme Frøken Sophie, har med mig at bestille?

Palmstierne (med stigende Forlegenhed):

Saa?

Carl (paa den anden Side):

Og at hvem, der har med Vennehuld at bestille, skal ogsaa vove en Dyst med mig?

Palmstierne.

Saa?

Vennehuld.

De troer, at kunne tvinge Dem hende til; men saalænge jeg kan føre en Kaarde, gaaer Veien til Altret med hende, kun igiennem mit Hierte.

Palmstierne.

Saa?

Carl.

Og kommer De Vennehulds Eiendom en Haarsbrede for nær, saalænge jeg har Næver paa Skaftet, saa vil jeg ikke være god for, at jeg jo bukker begge Ender sammen paa min pyntelige Hr. Secretair!

Palmstierne.

Saa? — Ja, saa tog De kanskee ikke fortrydeligt op, om jeg gik? (han søger paa Gulvet.)

Carl.

Aa nei, slet ikke.

Vennehuld.

Hvad bier De efter?

Palmstierne.

Det — det var — min Ring jeg tabde.

Carl.

Fæstensringen? — og De vilde gierne bruge den ved Leilighed igien paa et andet Sted? — (han tager den op.) Her er det kostbare Klenodie, "hvorfor hundrede — ja vel tusinde Piger gierne vilde give — jeg veed ikke hvad!.. — Var det ikke saadan?

Palmstierne (bukker).

Jeg har den Ære at recommandere mig.

Carl (ligeledes).

Og jeg skal have den Ære at følge Dem til Dørs.

(Han tripper ud bag efter Palmstierne).

Ellevte Scene.

Vennehuld. Sophie.

Sophie.

O, Vennehuld! hvad har Du giort?

Vennehuld.

Endnu intet — ikke nær hvad jeg burde; — jeg har kun frelst Dig fra ham for Øieblikket — ikke for evig. Jeg burde have giennemboret ham paa Stedet!

Sophie.

Vilde Menneske!

Vennehuld.

Siig: forelskede Menneske! ja, Sophie, nu vil jeg med rene og tydelige Ord sige Dig, hvad Du hver Dag, hver Time, hvert Minut maa have læst i mine Øine, der vare min Siels Speil: jeg elsker Dig!

Sophie (kaster sig i hans Arme).

Ikke høiere end jeg Dig!

Vennehuld.

O, Sophie! Sophie!

Sophie.

Vennehuld!

Vennehuld.

Min Sophie!

Sophie.

Er jeg det?

Vennehuld.

Ja, med vor Velgiørers — med Din Onkels —, min Faders Minde.

Sophie.

Men, ak! — min Moder! —

Vennehuld.

Ja, Din Moder! — det er min Skiebne! — den vilde ikke, at jeg skulde nævne nogen med det ømmeste, det helligste Navn i Naturen: Moder! — hun hader mig.

Sophie.

Nei, Vennehuld, hun hader Dig ikke.

Vennehuld.

Saa foragter hun mig! — og hvorfor? fordi jeg er et Hittebarn — fordi mine arme Forældre maaskee har vansmægtet i Jammer og Nød — fordi Skiebnen forbød dem, at glæde sig over deres Kierligheds-Pant, og med Jernhaand tvang dem til at overgive det til Fremmedes Barmhiertighed — fordi min Fødsel som min Fremtiid er indhyllet i Mulm og Mørke!

Sophie (kierlig):

Din Fremtiid ogsaa? — ved min Side!?

Vennehuld.

Naar tør jeg haabe at naae det fetre Maal?

Sophie (smilende):

Med Tiden, som bringer Roser!

Vennehuld.

Først med den Tiid, som bringer Din Moders Dødsstund!

Sophie (ængstelig):

O, Vennehuld! hvad sagde Du dèr?!

Vennehuld.

Vor Dom! — Du gyser, Sophie? ja, jeg gyser selv ved Tanken om, at først naar Du taber, hvad jeg aldrig har eiet og saa inderlig vilde elske: en Moder! — først da smiler min Lykke.

Sophie.

Maaskee før. Min Moder kan lade sig bevæge.

Vennehuld.

Det haaber Du ikke engang selv, Sophie. Var det muligt, saa maatte vor Ømhed have bevæget hende; hun saae den, smiilde, og taug.

Sophie.

Hun ynder Dig vel ikke — og dog — jeg veed ikke, hvad det er — naar Du gaaer hende forbi, saa seer hun efter Dig — med et Øiekast, Vennehuld, som om hun frygtede Dig.

Vennehuld.

Just dette Øiekast har slukt mit sidste Haab. Jeg skrækkes ikke let; men hendes Blik og den gamle Forvalters lumske Smiil — o, det kan midt om Dagen skrække mig som et Gienfærd! Men bort

med disse mørke Billeder! Du elsker mig — jeg elsker Dig — o, lad os da haabe vor Lykke af Tiden, der, som Du sagde, bringer Roser, og selv skiuler deres Torne med sit uigiennemtrængelige Sløer.

Sophie.

Paa dette Hierte kan Du lide!

Vennehuld.

Og Du paa dette! saa skee os, hvad Gud vil! — Nægtede Naturen mig Forældres Kierlighed: ved dette Hierte lover den mig Erstatning. Kom, og lad os bede vor Velgiører give os sin faderlige Velsignelse! Du og han toge imod den Forladte — I vil trøste den Forskudte, og han skal lønne Jer med Ømhed og Taknemmelighed! (De gaae).

Anden Act.

(Forvalterens Værelse).

Første Scene.

Pertent (allene, i Kaffeking og Tøfler).

See saa! her er jeg da tilbage — vel ikke til stor Glæde for min Frue Principalinde, men det er ligegodt. He! he! i en lykkelig Time blev jeg det Barns Frelsermand. O, det er en herlig Ting, saadan at vide et og andet med Folk, hvormed man i Nødsfald kan holde dem Fingeren paa Øiet! Saa

uformærkt har jeg faaet hende til at dandse efter min Pibe; men det hielper altsammen ikke, saalænge jeg ikke kan faae hende til at dandse i Brudeseng med mig. Jeg maa have Fingre paa Godset, paa Datterens Medgivt: det er Hovedsagen! Sagtens er den Gamle givtesyg nok, men det staaer hende for Hovedet, at jeg før har krusedollet hendes Haar: derfor er jeg hende ikke fornem nok, og skulde lade mig nøie med min fordums Allerkiæreste, Jomfrue Petronille; ja, Prosit die Mahlzeit! det Spil har Frue Oberstinden selv fordærvet, ved at giøre mig til Forvalter. En Kammerkidsken kan passe sig til Kone for en Tiener, men ikke for saadan en Mand som jeg nu er. For Resten beklager jeg Jomfrue Petronille, at hun elsker mig saa høit; men hvad Fanden skal jeg giøre? først kommer Pungen, og saa Hiertet. — Vil min Frue Principalinde ellers ikke tage til Takke med mig, saa drifter hun sig dog nok neppe til at ægte nogen anden, og det vilde blive hende et tungt Kors. Tre Partier har jeg allerede bragt til at gaae overstyr, deels ved List, deels ved Trusler; hielper ikke det Ene, saa maa det Andet! saadan har det været, og saadan vil det blive; jeg hænger fast som en Borre! vel ikke af Elskovs Heftighed; men naar jeg først er bleven Herremand, saa skal jeg vise baade Hr. Justitsraaden og hele hans Slæng noget andet! (Han kalder): Hanne! Hanne!

Anden Scene.

Hanne. Pertent.

Hanne.

God Morgen, Fader! Du er nok træt efter Reisen?

Pertent.

Hm! det vil da ikke sige stort; men jeg er glubsk sulten, og tørstig med; bring mig et Glas Melk og Vand, og en Skive Brød — men uden Smør!

Hanne.

I Dag kunde Du dog nok vederqvæge Dig med en Kop Caffee, et Glas Viin, eller i det mindste tage Smør paa Brødet.

Pertent.

Gud bevare os! Veed Du hvad et Pund Caffee koster, Dit Ødeland? — 2 Rx.! — og en Flaske Viin? —: 15 Mark! og saa er der endda Vand i den; nei, kom mig ikke med slige Nykker! hent mig nu strax mit Melk og Vand. (Hanne gaaer ud). — Nu skulde jeg da skrive min Principalinde en lille Nota over hvad jeg har fortæret eller, he! he! he! kunde have fortæret i Gaar; den skal slutte Regnskabet for denne Reise, som heller ikke har været til min Skade; he! he! hvem der smører godt, han kiører godt! og i Grunden er det virkelig ingen Synd: naar hun tager mig til Mand, faaer hun jo hver en Skilling tilbage, og saa kan hun ansee min Person som Renter af Capitalen.

Hanne (bringer det Forlangte):

Her, Fader.

Pertent (spisende og drikkende):

Ah! det smager delicat!

Hanne.

Da er det dog tarvelig Kost.

Pertent.

Ja, men Du skal vide, hele Gaarsdagen har jeg ikke smagt andet, end et Kruus tyndt Øl og en Kummenskringle.

Hanne.

Herre Gud, Fader! hvorfor vil Du pine Dig selv saaledes? det har Du jo dog ikke nødig.

Pertent.

Det siger Du ikke, naar Du efter min Død skal til at rage op paa Kistebunden; saa synger vi af en anden Tone.

Hanne.

Det var sørgeligt, om jeg sang ved min Faders Liigbaare.

Pertent.

Ja, Snak har vi nok af! Men hent mig Pen og Blæk, og et Ark Papiir; dog, Papiir behøves ikke; jeg har et gammelt Brev her i min Tegnebog, som vi kan klippe det Rene af; man maa spare! Papiret er dyrt. (Hanne gaaer; Pertent klipper Enden af Brevet). Det er forbandet med den Mankemang i min Optugtelse, at jeg ikke saa ret kan komme afsted med at skrive! det har været mig Skade

for mangen blank Daler. Og saa skulde Rasmus, min Skriverdreng, ogsaa lægge sig til at døe af Mæslinger! jeg kommer til at antage mig en ny — for min Principalindes Regning, vel at forstaae!

Hanne (bringer Skrivertøi).

Vil Fader skrive?

Pertent.

Nei, skriv Du; jeg vil spare paa mine Briller. Det er bare en lille Opskrivt til Oberstinden over hvad der i Gaar er gaaet med til Kost og Tæring; sæt Dig og skriv. (Han dicterer): "Caffee og Choco-"lade i Gaar Morges, med Krydderbrød til: — 2 Rr. "3 Mk. — Kold Kalvesteg og Skinke, samt en halv "Flaske Drey-Madera til Frokost: 5 Rr. — Suppe, "Ragout, Steg og Kage til Middagsmad, samt en "Flaske Viin: 10 Rr. — Ditto Caffee og Chocolade "med Tilbehør, som før: 2 Rr. 3 Mk. — En stegt "Poulard og en halv Flaske Viin til Fesperkost —" lad mig see: ja, skriv det for 4 Rr. — og nu til guter lezt: "6 Rr. for Aftensmaden;" hvormeget bliver det i Alt?

Hanne (adderer.)

30 Rigsdaler.

Pertent.

Godt! "Summa Summarum: 30 Rigsdaler."

Hanne.

Hvem har fortæret alt det?

Pertent.

Hvem der har fortæret det? Ih, det kunde jeg jo have fortæret, dersom jeg havde havt Appetit, og min Mave havde været i god Stand.

Hanne.

Og før sagde — (sagte): Herregud! det er ikke altiid saa let at ære fine Forældre!

Pertent.

Hvad Nyt ellers her paa Godset?

Hanne.

Nyt nok, men desværre intet godt. Den stakkels Vennehuld og Frøken Sophie, som Fader nok veed, elsker hinanden —

Pertent.

Aa, den Elsken kommer der intet ud af!

Hanne.

Naar Oberstinden vilde samtykke —

Pertent.

Men det kan hun ikke — (smilende): det veed jeg bedre!

Hanne.

Nu vil hun oven i Kiøbet tvinge Frøkenen til at tage en naragtig Secretair, som her er kommen.

Pertent.

Hvad!? uden at spørge mig til Raads? det skal jeg da nok sætte en Pind for! Sophie kan ikke faae Vennehuld, og skal ikke have nogen anden; hun skal blive ugivt! det tiener hende bedst — og os med!

Hanne.

Min Gud! —

Pertent.

Fald Du paa Dine Knæe, Barnlille. Frøken Sophie skal blive ugivt, for at Frøken Hannemoer kan blive givt med en fornem Junker, naar Hr. Pertent er bleven Herremand, og har faaet sig en Titel! det maa jeg forstaae! Jeg har alt en riig gammel Knast i Kiggerten til Dig; belav Dig i Tide paa Fruenoderne.

Hanne.

For Guds Skyld, Fader —!

Pertent.

Du skal see, naar jeg har hvidsket min gunstige Principalinde et Par Smaadievle i Øret, saa sadler hun om i største Hast, og jeg kan snoe hende om Fingeren ligesom før. Var det derimod hende selv, der havde faaet sig en Frier, det kunde maaskee have større Vanskelighed — (smilende): dersom man ikke i alt Fald vidsde andre Raad! Som sagt, Hanne: først kommer Frøkenen — og saa Herremandsfruen, he! he! he!

Hanne (sagte):

Nu tør jeg da slet ikke tale til ham om Carl! (Der bankes paa Døren.)

Pertent.

Kom ind!

Tredie Scene.

De Forrige. Carl (i'en simplere grøn Trøie).

Hanne (sagte, i det hun gaaer Carl ængstelig imøde):

Carl! hvad vil Du her? Min Fader —!

Carl (sagte):

Lad som Du slet ikke kiender mig. (høit): Med Forlov, lille Jomfrue: kunde jeg ikke faae Hr. Forvalteren i Tale?

Pertent.

Hvad Godt, lille Søn?

Carl.

Jeg veed ikke, om Hr. Forvalteren har den Ære at kiende mig — om jeg har den Ære at være kiendt af Hr. Forvalteren, skulde jeg sige?

Hanne (sagte):

Hvad kan han have i Sinde?

Pertent (har imidlertiid sat sine Briller paa).

Nei — jo — mig synes dog jeg skulde kiende Ansigtet! — Er det ikke ham, Jægerdrengen Carl, som blev opdraget med Hr. Justitsraadens Hittebarn?

Carl.

Jo, ganske rigtig! det er mig.

Pertent.

Saa? er det Ham? Han er ret voxet og bleven føer og stærk i de to Aar, Han har været paa det andet Gods. Men før var Han jo saa forgyldt og

forsølvet, saa man kunde have brændt Ham ud, og solgt Ham til Jøderne: som det lader, har de nu pillet Herligheden af Ham?

Carl.

Ak! det er den slemme Justitsraad! Han er langtfra ikke den Mand jeg havde troet.

Pertent (til Hanne):

Naa, hvad sagde jeg? det er mine Ord! — Jeg kan ikke udstaae ham for min haarde bittre Død, den Peer Rittengryn! Fortæl mig alt det Onde om ham Du veed og kan! Man kan aldrig sige for meget! Jeg veed bedst, hvorledes han har forfulgt mig uskyldige Stakkel! men det er min Trøst, at Dyden seirer dog tilsidst!

Carl.

Maatte jeg ikke tale et Par Ord under fire Øine med Hr. Forvalteren?

Pertent.

Aa jo saamæn, lille Søn! (sagte): Det er vist en Kieltring! (høit): kom nærmere, Kammerat. — Gaae Din Vei, Hanne.

Hanne (afsides, kottende til Carl):

Nei, det kan jeg slet ikke blive klog paa!

(Hun gaaer).

Fierde Scene.

Pertent. Carl.

Carl.

Jeg har al min Tiid havt stor Tilliid og Kierlighed til Hr. Forvalteren.

Carl.

Tit og mange Gange, til han mærkede jeg blev kied af hans Cabaler. Saa var der ogsaa det, at jeg bestandig skulde sees over Hovedet af dette Hittebarn, denne Vennehuld, og vi ere jo dog opdragne Børn sammen: det kunde jeg ikke taale, derfor tog jeg min Afskeed, og nu kommer jeg, for at spørge Hr. Forvalteren, om De ikke vil tage mig i Deres egen eller i Oberstindens Tieneste, for det veed jeg vilde just ærgre Justitsraaden, og jeg kunde advare Dem for mange Ting — som De vist mindst drømmer om!

Pertent (sagte):

Det var ikke saa galt. (høit): Hør, lille Søn: kan Han skrive?

Carl.

Oh, perfect!

Pertent.

Men kan Han ogsaa læse?

Carl (sagte):

Det Fæ! (høit): Aa jo, saa til Huusbehov.

Pertent.

Da er Han saamæn lykkeligere end jeg, skiøndt jeg nødig lader mig mærke dermed. (sagte): Dersom jeg torde troe den Knægt, saa kunde jeg have bedre Gavn af ham, end af min Datter; der er dog saa et og andet, som jeg ikke kan lade hende vide, og

en Skriverdreng maa jeg dog have. (høit): Hør, lille Søn: er Han stærk til sit Foer?

Carl.

Stærk til mit Foer?

Pertent.

Ja, jeg mener: spiser Han meget?

Carl.

Ak nei; jeg kan næsten leve af Luften.

Pertent.

Det er en skiønne Vane! hold for alting fast paa den. Jeg vil see, om jeg ikke kan antage Ham saa lunderhaanden til min Tieneste, og saa lade Oberstinden betale Ham Hans Løn. Til en Prøve maa Han nu strax følge op med paa Contoiret, og reenskrive mig nogle Regnskaber efter mine egne Krагetæer. Hvem veed, om vi ikke endnu kan blive Sielevenner? og naar Han saa siger mig alt, hvad Han kan faae opsnuset, at der passerer her paa Gaarden, mig til Skade og Molest, he! he! he! lille Søn, saa skal jeg heller ikke glemme at betænke ham med en Natteskillings-Seddel hvert Nytaar. Jeg forlanger intet for intet, og den ene Haand toer den anden! ikke sandt, lille Søn? He! he! he! (Han tager Carl under Armen).

Carl (sagte):

O, Din gamle Snyder! det er mig en sand Glæde at narre Dig! (De gaae ud sammen).

Femte Scene.

(Oberstinde Vernings Cabinet).

Oberstinden (allene; meget pyntet).

Sophie skal gixtes med Palmstierne; hun maa bort fra mig, fordi en voxen Datter, saa at sige, holder sin Moders Døbeseddel frem for Alverdens Øine, og fra Vennehuld, fordi Alt sætter sig imod deres Foreening. Dette Hittebarn har nu i 21 Aar voldt mig Angest nok! Jeg kunde næsten ønske, jeg aldrig havde giort et Skridt, hvortil Jalousie og saamange sammenstødende Omstændigheder forledede mig. Men den ondskabsfulde Pertent har straffet mig dyrt nok for min Dumhed, at giøre ham deelagtig i Hemmeligheden. Jeg baade hader og frygter den gamle Skielm! Hans Uforskammenhed og hans Snyderier nødes jeg til at taale; men at min forrige Tiener vover at giøre sig Haab om min Haand, det er dog en mageløs Frækhed! At blive Enke til evig Tiid har jeg rigtig nok ikke i Sinde; men det er ikke en gammel skimlet Forvalter jeg vil have: det er en Mand af Stand, saa at jeg dog i det mindste ved Glands, om ikke ved Ungdom, kan seire over min kokette Svigerinde, og ærgre den gamle Spottefugl, hendes Mand!

Siette Scene.

Oberstinden. Palmstierne.

Palmstierne.

Min naadige Frue, jeg er ikke sikker her i Huset! Jeg flyver hen, og søger min Tilflugt under Deres moderlige Vinger.

Oberstinden.

Ah, Hr. Secretair, sammenlign mig dog ikke med en Høne, der ruger over en Flok Kyllinger.

Palmstierne.

Jo, forlad mig, det er en charmant Allegorie: Sindbilledet paa den moderlige Kierlighed og Omhu. De er den gamle, ærværdige, respectable Høne, som ikke vil taale, at Deres lille næsvise Kylling, Frøken Sophie, forsmaaer min Haand, og kalder et Par massive Bængler til Hielp, som paa min Ære nær havde massacreret mig.

Oberstinden.

Men siden min Datter saae sig nødt til at raabe om Hielp, maa De dog have fornærmet hende.

Palmstierne.

Jeg veed ikke, om det kan kaldes, at fornærme en Dame, naar man med hendes Moders Minde vil sætte Trolovelsesringen paa hendes Finger. Den Eneste hun burde kalde til Hielp var nok Cupido: Men paa eengang styrter Monsieur Vennehuld og en anden Personnage ind, holder et Fandens Huus med mig, og da jeg saae min tilkommende Kone kaste sig i Armene paa det unge Menneske — hvad mener De saa jeg giorde?

Oberstinden.

Nu da?

Palmstierne.

Jeg gik min Vei, for det er en Scene, som det slet ikke passer sig for en Frier at see paa.

Oberstinden.

Men dog vel heller ikke at gaae fra. Vil De følge mit Raad, Hr. Secretair, saa søg at giøre Dem mere yndet, og især mere agtet af Sophie. I Øvrigt kan De lide paa, hun skal blive Deres.

Palmstierne.

Saa gratulerer jeg baade hende og mig selv: jeg faaer en charmant Kone og hun en elskværdig Mand! (til Petronille, som kommer ind): Ikke sandt, min gode gamle Petronille?

Syvende Scene.

De Forrige. Petronille (med en Pap-Æske).

Petronille.

Jeg veed ikke, hvad De talde om.

Palmstierne.

Jeg siger, at naar Frøken Sophie faaer mig til Mand, saa gad Du nok været i hendes Sted: hvad mener Du?

Petronille.

Jeg? at Selvroes stinker, og Smag og Behag ere forskiellige.

Palmstierne.

Saa? da lader det dog, som om alle Mandfolk hidtil har havt Smag nok til at lade Dig blive Pige.

Petronille (stødt):

Aa, sig ikke det! Men har alle Piger samme Smag som jeg, saa skulde De til evig Tiid faae Lov at blive Pebersvend.

Oberstinden.

Petronille! ikke næsviis!

Petronille.

Nei, Deres Naade, næsviis er jeg slet ikke; men naar jeg sammenligner disse modens, ledeløse Herrer med Mandspersonerne fra vore unge Dage, saa siger jeg reentud: Gud naade os for den Tiid vi lever i!

Oberstinden.

Vore unge Dage? jeg gaaer endnu ikke i Barndommen.

Petronille.

Jeg, Gud skee Lov, ikke heller! men vi har dog begge to traadt vore Børneskoe.

Oberstinden.

Hm!

Palmstierne

Og Hun har conserveret sig ypperligt, og det endogsaa uden at være sat i Spiritus; see engang: saa stiv og strunk og tør og stram! paa min Ære som en Mumie!

Petronille (halvsagte):

Oh, gid jeg tørde varme hans Øren med et Par gode Vasser!

Palmstierne.

Men jeg maa nu hen og slutte Fred med min smukke Tilkommende. (Med et Modens Buk): Min Naadige! — à revoir, Mamsel Pimpernille, min vindtørre Veninde! (han løber ud).

Aattende Scene.

Oberstinde Verning. Petronille.

Petronille.

Det er da et forbandet Drengebarn, Gud forlade min slemme Synd!

Oberstinden.

Hun er selv Skyld i at han driller Hende. Hun siger jo alle Mennesker Sottiser; for Exempel: at tale om min Alder! —

Petronille.

Ja, men Fruen er dog over de Halvtreds, saavel som jeg selv, kan jeg troe.

Oberstinden.

Vil Hun strax holde mig sin Mund?! —

Petronille.

Det er saamæn ingen Skam at være gammel.

Oberstinden.

Ak! den første Rynke skræmmer Elskerne bort!

Petronille.

Ikke de gamle, og dem er det vi skal lægge os efter: lige Børn leger bedst! Havde jeg mig saasandt Hr. Pertent til Mand!

Oberstinden.

Ja, Gud give, at Hun havde ham!

Petronille.

Er det Fruens Alvor?

Oberstinden.

Ja; thi saa var jeg fri for hans Overhæng.

Petronille.

Nei, Fruen maa have sig en Mand, der er høiere paa Straa. For lidt siden saae jeg just En, som jeg tænkde paa, kunde passe sig for Deres Naade.

Oberstinden (med forstilt Ligegyldighed);

Saa? her i Huset?

Petronille.

Ja; ovre hos Justitsraadens — og oven i Kiøbet en Officier; det er dobbelt Fristelse for en Enke.

Oberstinden (leende);

Hvilken Snak! — Hvor giorde Hun af den Blomst, Hun før bragde? stik mig den paa Haaret. (Hun sætter sig ved Natbordet).

Petronille.

Strax, Deres Naade. (hun sætter Blomsten paa).

Oberstinden (speiler sig).

Den sidste Krukke Sminke jeg fik fra Byen er altfor bleg. — Ung eller gammel?

Petronille.

Sminken? ja, Gud veed, hvor gammel den er.

Oberstinden.

Ih nei, Officieren!

Petronille.

Naa, han? Han er vel saa imellem de Halvhundrede og de Treds, ret en Mand for Fruen — rask og saae munter ud. Han spadserede i Haugen med Justitsraadinden, og de loe saa det var en Lyst.

Oberstinden.

Bestandig trækker hun alle Mandfolk til sig, baade Unge og Gamle!

Petronille.

Hun hár Skiønhedens Magnet, Deres Naade; det er den vi Andre fattes.

Oberstinden.

Hun er den impertinenteste Kammerpige af Verden!

Petronille.

Ja, Sandhed er altiid ilde hørt. Der kommer Justitsraaden; han er værre end jeg.

Niende Scene.

Verning. De Forrige.

Verning.

Ret saa, Petronille! jeg seer Hun er ifærd med at restaurere Antikker.

Oberstinden.

Vilde De kanskee laane hende af mig — til eget Brug?

Verning.

Til at forynge mig, mener De? aa nei, dertil bruger jeg mit moralske Huusapothek.

Oberstinden.

Tør man spørge, hvoraf det bestaaer?

Verning.

O ja; skiøndt De har neppe nogen af Ingredientserne dertil: først en rolig Samvittighed; — saa Venskab; — hvor Leiligheden gives: en god Handling; — og hver Time paa Dagen: den huuslige Lyksaligheds himmelfaldende Draaber.

Oberstinden (spydig):

Den huuslige Lyksalighed? ja saa! Ventelig i Skikkelse af Deres unge Kone?

Verning.

Netop, paa min Siel! netop! Hvem skulde troe, at Misundelsen kunde bringe Dem til at giætte saa rigtigt?

Oberstinden (med Ondskab):

Troer De da virkelig, at hun ikke kan see Deres Rynker?

Verning (tørt):

Jo, ligesaa godt som jeg kan see Deres, Søster Abigail, og endnu bedre; thi mine ere ikke fyldte med Bleghvidt, Pudder og Sminke; de staaer her rundt omkring, ligesaa tydeligt som Tidens Haand har fundet for godt at skrive dem.

Oberstinden (reiser sig).

See saa, Petronille! nu er jeg færdig.

Verning.

Det har De været i mange Aar, Søster Abigail!

Oberstinden.

"Søster Abigail! Søster Abigail!" — Veed De da ikke, at jeg hedder Amaranthe?

Verning.

Det er saa vanskeligt at huske.

Oberstinden.

Jeg hader Abigail!

Verning.

Det giør jeg dog ikke. Men det skulde De ellers have sagt til Præsten, dengang han døbde Dem saaledes.

Oberstinden (sagte):

Nei, der er intet Udkomme med det Menneske! (høit): Hvad det nu var jeg vilde sige: — De — Deres Kone, hører jeg, har Selskab?

Verning (sagte):

Godt! hun kommer af sig selv! (høit): Vi begge, min Kone og jeg. En kiæk Officier, General i Russisk Tieneste; han reiser her igiennem, og er anbefalet mig af en Ven.

Oberstinden.

Saa? General? — Han spadserer jo meget med Frue Justitsraadinden; bliver Vennehuld ikke jaloux?

Verning (smilende):

De sigter godt, men De treffer ikke. Frem med en anden Piil, Søster Abigail! det var af de gamle, som ikke rammer, endskiøndt jeg tvivler ikke paa, at den Gift, hvori de ere dyppede, jo er

skarp nok, naar den kommer i Blodet; men hos mig, veed De, den virker ikke engang paa Huden.

Oberstinden.

Hm! for visse Ægtemænd kan det ogsaa være ganske godt, at de ere haardhudede.

Verning.

Det er jeg! ligesaa haardhudet som min Kones Ære mod Bagvaskelsens Braad.

Oberstinden.

Hvad hedder Generalen?

Verning.

Donnercreutz; har De ikke læst om ham i Aviserne?

Oberstinden.

Nei; De veed, jeg befatter mig ikke med Politikken.

Verning.

Den Offentlige — De har Ret.

Oberstinden.

Er hans Gemalinde fulgt med?

Verning.

Hvis? Ah, Generalens, mener De? han er ugivt, Søster. — Skamfærd! nu falder der mig noget ind: det var jo et Partie for Dem. Generalen er en rask Mand — i Alder med Dem — nogle og halvtreds; det er intet — for et Mandfolk!

Petronille.

Naa, hvad sagde jeg, Deres Naade? nogle og halvtreds.

Verning.

Og galant som bare Pokkeren. Saasnart han hørde, at her var en Dame paa Gaarden, foruden min Kone, udbad han sig Tilladelse at maatte giøre sin Opvartning; det var just mit Ærinde til Dem.

Oberstinden.

Det vilde klæde ilde, om jeg afslog at tage imod en Mand af hans Stand. Hr. Generalen skal være mig velkommen.

Verning (hviskende, i det han støder hende paa Armen):

Især, hvis han vilde melde sig som Beiler! ikke sandt?

Petronille.

Jo, tilvisse!

Oberstinden (heftig):

Mamsel! —

Verning.

Ikke strax vred! Maatte det ikke fornøie Petronille, at see sit Arbeide paaskiønnet, især da det i saamange Aar har været spildt baade hos hende selv og hos Dem? Frisk, Søster Abigail! lad mig nu see, De kan faae Bugt med en General, der tit og mange Gange har seirat over Tyrkerne. Saadan en Erobring er der Ære ved. Vi maae jo have Dem selv lidt kielen, for at faae Dem til at blive en Smule overbærende mod Sophie og Vennehuld. Begynd med det smaa Artillerie, og vil det ikke

katte, saa grib De til det grove Skyts! Troe De mig, saadan en gammel Husar er vant til at tages paa en gevorben Fod. Bombardeer ham med gloende Kugler af kielne Øiekast — med hele Skokke Brandpile af forlibte Miner, og læg ikke Vaabnene ned, førend De hedder: "Frue Generalinde Donnercreütz!" (han gaaer leende ud).

Tiende Scene.

Oberstinden. Petronille.

Oberstinden.

Ha! ha! ha! I Sandhed, høist latterligt! At ville lære mig at attaquere et Hierte! Som om jeg ikke inden fem Minutter skulde kunne kiende Generalens svage Side!

Petronille.

Har Fruen da virkelig i Sinde —?

Oberstinden.

Hvem veed? Af Spøg kan jo blive Alvor.
(Hun retter paa sin Pynt).

Petronille.

Saa vil jeg raade Fruen: lad det ikke gaae i Langdrag som de forrige Gange; men slaae til det snareste De kan, inden der kommer en Mand med en Slæde i Veien. Hvem der giemmer til Natten, giemmer til Katten! det har jeg faaet at erfare med flere end een Frier; Hr. Pertent, for Exempel: dengang han blev Enkemand, og førend

han fik Herremandsnykker, o, da vilde han med Kyshaand have taget mig! dengang var jeg spansk; men nu — nu seer han til mig som til en foragtet Lampe. Saadan kan det ogsaa gaae Fruen med Generalen; man maa aldrig være for kræsen.

Oberstinden.

Petronille! kan Hun paa nogen Maade, enten ved List eller Overtalelse, faae Pertent til at tage sig, saa lover jeg Hende 1000 Rigsdaler i Medivt; men det maa skee jo før jo heller.

Petronille.

1000 Rigsdaler!? Og en Mand til!? Ih, jeg lyksalige Pigebarn! Gud velsigne Fruen! (kysser hendes Haand). Ja, Fruen veed bedst selv, hvordan man er tilmode, naar man gaaer, og venter og sukker, og sukker og venter, og aldrig bliver bønhørt. (hun seer sig i Speilet). Han maatte jo være gal, naar han ikke slog til! — Og saa 1000 Rigsdaler til! — var det ikke saa? Nu skal jeg da ogsaa smedde, mens Jernet er varmt, og det af alle Livsens Kræfter! (hun løber ud).

Oberstinden (allene).

Denne Pige er mig som et evigtvarende Timeglas, til at paaminde mig om min Alder. Kan jeg frakiøbe mig hendes Impertinencer og Pertents Overhæng for 1000 Rigsdaler, saa ere de Penge godt udgivne.

Ellevte Scene.

Oberstinden. Sophie.

Sophie.

Kiereste Moder!

Oberstinden.

Hvad vil Du nu her? Jeg venter Selskab, og saa er det mig slet ikke behageligt at have Dig ved min Side; Du er altfor raa og udannet.

Sophie.

Tør jeg tale? — tør jeg aabne Dem mit hele Hierte?

Oberstinden.

Naa, hvad er der da? tael!

Sophie.

Moder! jeg kan ikke ægte Secretairen.

Oberstinden.

Det maa Du.

Sophie.

Saa ulykkelig vil De ikke giøre mig. Nei, det nænner De ikke — det haaber jeg! det veed jeg!

Oberstinden.

Secretairen har beklaget sig over Din Opførsel. Du skal behandle ham med Agtelse.

Sophie.

Kan jeg da have Agtelse for ham?

Oberstinden.

Du kan lade saadan. Men Du er taabelig — Du kiender ikke Din egen Fordeel. En klog Kone

glimrer aldrig mere, end ved Siden af en naragtig Mand. Dog, jeg veed Aarsagen til Din Vægring.

Sophie.

Jeg nægter den jo ikke: min Kierlighed til Vennehuld.

Oberstinden.

Tie! nævn det ikke! det er mig en Afsky at høre!

Sophie.

O, Gud! hvor kan De hade ham, som elsker hele Verden, og fortiener at elskes af Alle?!

Oberstinden.

Jeg hører nogen komme; tie! og gaae Din Vei!

Sophie.

Moder! — Secretairen kan jeg ikke ægte — og Vennehuld bliver jeg tro til min Dødsstund.

(Hun gaaer).

Tolvte Scene.

Emilie (omklædt). Major Lindner. De Forrige.

Emilie.

Du græder; kiere Sophie?

Sophie.

Fordi jeg er meget ulykkelig! (hun gaaer ud).

Emilie.

Frue Søster, jeg har her den Ære at forestille Dem Hr. General von Donnercreutz.

Majoren (bukker).

Jeg skattierer mig likkelig, meine Gnädige, dat jeg har den Ehren, at müssen küssen Deresses scharmante Hand.

Oberstinden (med de sædvanlige Complimenter).

Hr. General! — (sagte): Det er en tet vakker Mand. (hoit): Behager De ikke at tage Plads? — Masoeur! — Hr. General! (De sætte sig).

Majoren.

Potztausend! dat ist was anders, als at måsse balgen sich umkring mit den Türcken. Hier sitzer jeg ja wie en lille Sultan zwischen zwey allerliebste Cirkassierinner.

Oberstinden (coquetterende):

De smigrer, Hr. General!

Emilie.

Hvad Dem angaaer, Frue Søster, vist ikke; thi Hr. Generalen gientager blot, hvad han sagde, dengang han gik igiennem den store Sal, hvor Deres Portrait hænger, malet som en af Gratierne. De skulde seet ham — han blev ganske henrykt.

Oberstinden (forstilt undseelig):

Virkelig? — Man siger det skal ligne.

Majoren.

Ah! det er deilicht — wenn man inte har seet den Original; hier har man alle drey Grazien in een Person.

Oberstinden.

De giør mig rød, Hr. General!

Emilie.

Nei, nu siger jeg selv, at De smigrer.

Majoren.

Beyleibe nicht! aber jeg har en stur Elskov for alle-Fruenzimmer. Schon da jeg blef Cornet, var jeg in min Mutter sin Kammerjungfer verliebt; als Lieutenant hatte jeg do og dive Amouretter po eenjank; als Rittmeister hielt jeg mig noch tapfer; den Major und den Obrister waren mit Cupido auch recht gute Freünde, und noch als General er jeg, min Seel! inte ganz caput, he! he! he!

Oberstinden.

Det undrer mig, at en saa stor Ven af Cupido ikke er bleven forført af hans Broder Hymen.

Majoren.

Jeg muss sigen Dem, meine Gnädige: da jeg noch jung var, machte jeg mine Venner deresses Koner min Cour; par droit de repressailles skulde die jungen Herren nun wieder met min Kone coquettieren, aber — jeg har ingen!

Oberstinden.

Det vilde vel ikke falde Dem saa vanskeligt at finde en.

Majoren.

Ah! die Damen fragen den Teüfel nach en gammel Haudegen mit sodanne Schmarrer in sin Gesicht.

Emilie.

Ar klæder en Kriger endnu bedre end Smilehuller. Just for Deres Ars Skyld har jeg jo valgt Dem til min formelige Cicisbeo, Hr. General.

Majoren.

Gar zu gütig, meine Gnadige! Aber en gammel Husar duer inte til Cicisbeo.

Oberstinden.

De har Ret, Hr. General; og det er ham vist nok ogsaa værdigere, at lyksaliggiøre en øm Kone, i hvis Arme han kan hvile ud efter sine udstandne Strabadser.

Majoren.

Aber dann sperger det sig noch: wo er den Phønix zu finden?

Oberstinden (Kottende til Emilie):

Ja, en virkelig dydig Kone er vist nok en Raritet nuomstunder; men alligevel —

Emilie.

Hm! var jeg Enke saaledes som min Svigerinde! —

Majoren.

Wat, meine Gnädige!? er De Enke? —

Oberstinden (sukkende):

Ja, berøvet min kiere salig Gemal —

Emilie.

Over for en heel Snees Aar siden!

Oberstinden.

Og uden anden Trøst end hans dyrebare Minde! —

Emilie.

Som lever i en voxen Datter! —

Oberstinden.

Og et skiønt Gods til Enkesæde. (sagte): Jeg troer, hun er bange for, at han skal blive forelsket i mig!

Majoren.

De har en Tochter, schöne Frau Obristinn?

Emilie (hurtig):

Den unge Dame, som vi mødte, i det vi traadte ind.

Oberstinden (undvigende):

Et Barn! —

Emilie.

Men dog saa stort, at hun ogsaa kan tænke paa Brudeskammelen. Hvad det vil blive Dem en Glæde, Frue Søster, at blive Bedstemoder!

Oberstinden (sagte):

Jeg brister.

Majoren.

Was, Grossmutter! Bedstemutter! — Passer sig sodanne Ohne for en Bedstemutter? Ne, so min Seel geer de inte! Det ev ja Ohne, so schalckhaft, dat de en Pvut inte skulde til Schanden gerathen.

Oberstinden (blufærdig):

Kiere Hr. General! hvad tænker De paa?

Majoren.

Po den smo schelmische Junge, den Cupido! — Wat skal vi vætte, dat voresses Tanker begegner sig?

Oberstinden.

De spøger. Vistnok er Kierlighed en mægtig Gud: han bragde Hercules til at spinde for Princesse Omphale —

Majoren.

War det denn en Wunder, ob han brachte General Donnercreütz for Fedderne af — Wie heissen Sie, meine Gnådige?

Emilie.

Abigail, Hr. General! Abigail!

Oberstinden.

Nei, nei! — Amaranthe Verning, Hr. General.

Majoren (reiser sig).

Amaranthe?! Gottesblitz! den Navn allein kan geere en Liebhaber ganz desperat! — Jeg siger; war det en Wunder, ob Cupido brachte General Maximilianus Donnercreütz for Fedderne af den deiliche Amaranthe Verning?

Oberstinden (sagte):

Han er allerkiereste!

Majoren.

Deresses ferste Gemahl var Obrister — tillat dat jeg gucker in Deresses Hand? (han tager den, og kysser den inden i). jeg er so en Slags Wahrsager, Spomand: — Deres anden Gemahl blifver en General! pas po!

Oberstinden (smilende):

Jeg troer Dem rigtig ikke!

Majoren.

Parole d' honneur! hohl mich der Kukuk!

Oberstinden.

Ha! ha! Man kan høre paa Hr. Generalen, at De er vant til at løbe Storm.

Majoren (betragtende hende med Velbehag):

Wissen Sie wohl, meine Gnädige, dat De er ganz verteufelt elskfertig? he! he!

Oberstinden (blufærdig):

Men vil De da jage mig i Jorden af Skamfuldhed, Hr. General?

Emilie (sagte):

Begyndelsen er god! nu maa jeg lege jaloux. (høit; med paatagen Fortrydelse): Hr. Generalen glemmer ganske; at der er en anden Dame tilstede.

Oberstinden (sagte):

Hun bliver misundelig; o, hvilken Triumph!

Majoren (til Emilie):

Pardonnieren Sie, meine Gnädige! aber wann jeg kommer in Henrikkelse, so glemmer jeg Alles. Det er Damerne deresses Privilegium uns Männer perplex und confus zu machen, he! he! he!

Emilie.

For den Person, som vækker Deres Henrykkelse, kan den have sine Behageligheder; men at være Vidne —

Oberstinden.

De er jo gift, min Bedste! og har en Mand.

Emilie.

Derfor har jeg ikke frasagt mig mit Kiøns Lyst til at behage; [illegible]t dele Krandsen med Dem, Frue —!

Oberstinden.

Dele, siger De? Saavidt jeg mærkede, min Bedste, har Hr. Generalen slet ikke deelt Krandsen: han gav den heel og holden til Een.

Emilie.

Godt, Frue! meget Godt! — Hr. General, min Mand venter Dem ved Schakbrættet. — Tienerinde, Frue Oberstinde!

Majoren (med et kielent Oiekast til Oberstinden):

Ach! jeg er her alt giort matt!

Emilie.

Deres Arm, Hr. General!

Oberstinden (venlig, og med et triumpherende Blik til Emilie):

Har jeg den Ære snart at see Hr. Generalen igien?

Emilie.

Saa kom dog! (til Oberstinden): Denne Dag skal jeg huske Dem!

Majoren.

Und wenn jeg skulde stürme en Festung — und wenn jeg skulde klattre barfuss over den Berg Caucasus — und wenn jeg skulde schwimme durch en Ocean

von siedend heiss Pech und Schwefel: De winckde, schöne Amaranthe, Kreütz Tausend Millionen Batail-lonen Schock Schwerenoth! Deresses Maximilianus Donnercreütz käme doch wieder! Tres humble Serviteur! (han gaaer m[illegible]ilie).

Trettende Scene.

Oberstinden (allene).

Det kan man kalde, at giøre Indtryk paa et Hierte i en Hast! — Han var ude af sig selv af Kierlighed, og hun af Jalousie! Hvilken Seiersdag! Og nu skal jeg oven i Kiøbet have den Glæde at fortælle mir. Hr. Svoger, hvilken Lucretia han har til Kone! bie kun! — Jeg maa være ualmindelig smuk i Dag; (hun speiler sig): ja, alting klæder mig fortryllende! Petronille skal have en Ducat for sin Umage. — Generalinde Donnercreütz: det klinger! — Og til mig vover denne usle Forvalter Pertent at hæve sine Øine? Gud skee Lov, at den Plageaand er borte! Jeg vil strax skrive ham et Brev til, give ham endnu mere at forrette for mig inde i Byen, for at forsinke hans Hiemkomst nogle Dage til, og saa stræbe at faae alting bragt istand, inden han kommer tilbage! Saa vil min Gemals Anseelse og martialske Væsen nok binde Munden paa ham, den Skurk! og naar han næste Gang træder mig for Øine, skal han nødes til at bukke sig i Støvet for Frue Generalinde von Donnercreütz! o, hvilket

guddommeligt Navn! (hun gaaer, men møder Pertent i Døren). Hvad seer jeg!? Der er han jo!

Fiortende Scene.

Oberstinden. Pertent.

Oberstinden (noget forlegen):

See, velkommen tilbage! Naar var Ankomsten?

Pertent.

I Nat Klokken 12. Tillad, at jeg sætter mig lidt ned; jeg er bleven saa forskumplet i Gaar paa den slemme Vogn; ja mæn er jeg saa! (Han sætter sig).

Oberstinden.

Brug sin Mageliighed. (sagte); Impertinente Karl!

Pertent.

Det vil jeg saamæn ogsaa. — Naa, hvor staaer'en sig ellers, hierte Frue? frisk og vel?

Oberstinden.

Aa jo. — (sagte): Gid Du sad paa Bloksbierg!

Pertent.

Her har jeg nogle Smaa-Regninger over eet og andet, hvad der er gaaet til paa Reisen — blandt andet, hvad jeg selv har nydt til Livets Ophold, jeg fattige Skind!

Oberstinden (giennemseer Regningerne, sagte):

Den Bedrager! men — jeg tør intet sige! (høit): Som jeg seer, har Han ikke sparet for sin egen Mund.

Pertent.

Det var jo ogsaa Synd at forlange; (stedse stedse, men dog med Udtryk i Mine og Tone i Alt, hvad der indeholder nogen Trudsel): dertil har jeg været Frue Oberstinden til altfor god Tieneste, baade i det ene og det andet, og jeg haaber ogsaa engang at see det paaskiønnet; thi ellers —!

Oberstinden (dreiende Samtalen af):

Hvad godt Nyt, min kiere Pertent?

Pertent.

Godt Nyt? ja, Gud bedre os saasandt! Godt hører man ikke meget af i disse desperate Tider, og som simpel Forvalter er det nu umuligt at slaae sig igiennem. Jeg har ellers — for Fruens Regning — maattet antage en ny Skriverdreng; Forretningerne voxer mig over Hovedet; men i sine Fritimer kan han da gierne give dem herovre en Haandsrækning, med at slibe Knive, male Caffee, og sligt.

Oberstinden.

Min Gud! jeg lønner saadan en Mængde Tienestefolk —

Pertent.

Javist! men han maa saa Skam antages; thi ellers —!

Oberstinden.

Nu, som Han vil, min kiere Pertent. (sagte): Hvilken Pine!

Pertent (reiser sig):

Gaardens Folk siger mig ellers, at hierte Frue har ligesom aftalt en Slags Forbindelse imellem Frøken Sophie og en vis Secretair — ja, hvad var det nu han hed?

Oberstinden.

Secretair Palmstierne. Ja, det er saa godt som afgiort.

Pertent.

Afgiort? Saa? he! he! Vil han da tage Frøkenen uden Medgivt?

Oberstinden.

Nei; men hvem forlanger ogsaa det?

Pertent.

Hm! Forsigtigheden. Hierte Frue sidder i uskiftet Bo, og Deres tilkommende Mand vilde vel ogsaa have et lille Ord at sige i den Sag, thi ellers —!

Oberstinden.

Var det kanskee forsigtigere, at lade Vernehuld og Sophie, som elsker hinanden, blive længer sammen?

Pertent.

Hvad skulde der vel komme ud af den Kierlighed? det veed vi to jo bedre! he! he! Saasnart man bare siger et Ord —!

Oberstinden (heftig):

Som aldrig maa, aldrig kan siges!

Pertent.

Aldrig maa siges? nu, det forstaaet sig! Aldrig kan siges? he! he! he! Ja, det kommer alt-sammen an paa Omstændighederne: "Kommst Du mir so, so komme ich Dir so!" siger Tydsken. (Han tager Tobak).

Oberstinden (ængstelig):

For Guds Skyld —!

Pertent.

Naturen kan jo gaae over Optugtelsen, he! he! he! Behager hierte Frue en lille Priis?

Oberstinden (som før):

Kunde jeg troe, at Han —

Pertent.

Bliv ikke bange: det er god Rappée. — Men nu har hierte Frue jo ellers havt Tiid at eftertænke mit Forslag —

Oberstinden (hurtig):

Angaaende Skriverdrengen? ja, lad ham da blive antagen, naar han ikke kan undværes.

Pertent.

Ikke ham; ikke ham. Fruen forstaaet mig nok, naar De vil forstaae mig. Det var angaaende Givtermaalet —

Oberstinden (afbryder ham):

Med Petronille? ja, jeg har lovet hende en god Medgivt, naar Han —

Pertent.

Petronille, siger Fruen? Lad hende gaae hen og lægge sig!

Oberstinden.

Han har givet hende sit Ord.

Pertent.

Ja, men et Ord —

Oberstinden (afbryder ham):

— Er et Ord, og en Mand en Mand.

Pertent (ærgerlig):

Det var ikke det jeg vilde sige! Jeg vilde siges et Ord er en Ting, som man siger tusinde af i en Time. (med Eftertryk): Det er kun visse Ord, som ere saa vigtige, at de ikke kan veies op med det røde Guld! — og saadanne Ord har jeg ogsaa i Baghaanden!

Oberstinden (sagte):

Den Forræder! (høit): Men da jeg nu fuldt og fast har besluttet at forandre mig —

Pertent.

Saa? Tage en Trøster i den anden Mand, mener Fruen, der kunde hielpe Dem at begræde den første. Ja, det skulde Fruen saamæn have giort for længe siden.

Oberstinden.

Jeg har ogsaa adskillige Gange havt det i Sinde —

Pertent (grinende):

Jeg veed det nok; men det gik i Baglaas! — Naa, siden det da nu langt om længe er Fruens Alvor, at De vil lade Dem bevæge til at indsee Deres eget Gavn, saa kan vi jo snart blive enige. Jeg er løs og ledig — De er frank og fri —

Oberstinden (med Eftertryk):

Ja, det er jeg.

Pertent.

Naa, saa kom da og giv mig den søde lille Handsling!

Oberstinden.

Ham! ? —

Pertent.

Ja, jeg har saa længe fortient den! Jeg har tient for Dem, ligesom Jacob for Frøken Rachel, to Gange syv — ja, tre Gange syv Aar! Men naar vi først slaaer vore Pialter sammen for Alvor, saa skal vi ogsaa saadan skrabe til Bunke —!

Oberstinden.

Hvad! ?

Pertent (med stigende Begiærlighed):

Saadan snyde Justitsraaaden — saadan flaae Bønderne — saadan opkiøbe Forraad, og skrue Priserne i Veiret; paa Korn, paa Hø, paa Halm, paa Kiød, paa Smør, paa Ost, paa Brænde, paa —!

Oberstinden.

Men —

Pertent (bliver ved, uden at lade hende komme til Orde):

Saadan arbeide paa dyr Tiid i Landet, at ingen Vexelhøker, hverken Jøde eller Christen, skal giøre os det efter! Der seer man: det vare kort eller længe, saa høster Dyden dog altiid sin Løn! Jeg har ikke knyet et Muk om vores Hemmelighed; nu bliver den begravet med mig. — Naar jeg tænker paa, hvordan vi skal aagre med det Pund Himlen har betroet os, hvordan vi skal arbeide i Herrens Viingaard og puge Penge sammen, saa bliver jeg saa henrykt af Glæde, at jeg ikke kan bare mig for at trykke et brændende Kys paa min Dukkes Læber! (Han vil kysse hende).

Oberstinden (slaaer ham paa Øret).

Uforskammede Tølper!

Pertent.

Hille den slemme — ! — Hvad var det!?

Oberstinden

Lønnen for Din Dumdristighed! Tænker Du, fordi jeg har holdt Dig slet nok til at dele mine Synder, at jeg derfor holder Dig god nok til at dele min Glands og mine Riigdomme? Nei, Usling! kryb i Din Nedekdrægtighed! men vover Du at røbe et Ord, saa skiels for, at min tilkommende Gemal lader Dig betale det med Dit Blod! (Hun gaaer).

Femtende Scene.

Pertent (allene).

Er Kiællingen bleven gal? eller plager Fanden hende? — Slaae mig paa Øret? mig! — Hendes

tilkommende Gemal, sagde hun; hvad kan det være for en stakkels Job? Det maa min ny Spion snuse mig op. — Hun har slaaet mig et Par Tænder løse, og jeg har ikke mange at give bort; men alligevel er jeg ikke god at bides med! Skrives paa Regning, gode Frue! skrives paa Regning! — Men Skeen i en anden Haand! Jeg tier — til det kan gavne mig at tale; og kommer jeg saa i Tugthuset, saa skal jeg dog have den Fornøielse, at see Dem indespærret i et Lukaf ligeoverfor mig, hvor vi hver Aften kan nikke ad hinanden, og sige: "God Nat! Tak for godt Compagnieskab og Følgeskab hertil!" (Han gaaer).

Tredie Act.

(Værelset fra første Act).

Første Scene.

Vennehuld (allene; han staaer og skriver med Bliant i sin Tegnebog).

Atter Drømmerier og frugtesløse Længsler! — Er jeg dog ikke utaknemmelig? — Sophie elsker mig — min Velgiører erstatter mig den ømmeste Fader — og Carl vilde gaae i Døden for mig! Jeg har Ungdom, Helbred, Sielekraft, Haab — hvad fattes jeg da? — "en Moder!" siger mit Hierte, og dets Følelser strømme ud paa dette Blad, saa hede, saa inderlige — men saa veemodige!

Fryd, Sorg, og Alt mit Hiertes Længsel vækker,
og Intet i Naturen stiller den!
Jeg eier kielen Mø og trofast Ven,
og dog jeg trøsteslos, veemodig strækker
i Rummets Tomhed mine Arme ud!
Om Kierlighed jeg beder Almagts Gud,
som, mellem alle Livets mange Goder,
dog nægted mig det høieste: en Moder! —
En Moder! milde, dyrebare Navn,
sødttonende af Himlens Melodier,
Dig jeg paakalder. — men Naturen tier,
og ingen Moder aabner mig sin Favn!
Jeg sukker: "Moder! Moder!" i min Bøn,
og ingen, ingen Stemme svarer: "Søn!"

(Efter en Pause gientager han):

Og ingen, ingen Stemme svarer: "Søn!"

Hvem vil hæve dette sorte Sørgeslør? — Hvem hører jeg til!?

Anden Scene.

Carl. Vennehuld.

Carl, (som er kommen ind under Slutningen af Vennehulds Replik, griber hans Haand).

Os Alle — det veed Du!

Vennehuld.

Ingen, kiere Carl! Det føler jeg dobbelt smerteligt siden i Gaar, da jeg henne ved Stenten saae en Bettlerske med sin diende Søn ved Brystet; — havde Du seet de Øine, hvormed hun betragtede sit Barn! — den Ømhed, hvormed hun kysde ham

— o! saaledes har en Moder aldrig seet paa mig! — saadant et Kys har jeg aldrig modtaget, maaskee ikke engang i min Fødselstime! — Barnet hævede sine blaae Øine i Veiret; det var, som om det saae triumpherende paa den Moderløse, og jeg kunde ikke lade være at misunde den nøgne Spæde, hvis hele Mødrenearv maaskee bliver en Tiggerstav!

Carl.

Bort med den veemodige Taage, som hænger over Dine klare Øine! Den seer ud, som om den vilde opløse sig i Taarer, og dem er jeg grumme bange for.

Vennehuld.

Og dog har jeg seet Dig græde.

Carl.

Kun to Gange, Vennehuld: af Sorg, da Du var nær ved at døe i Kopper, og af Glæde, da Doctoren sagde, at Du var uden Fare.

Vennehuld (trykker hans Haand).

Min gode Ven!

Carl.

Ja, det Navn tør jeg tage imod med en god Samvittighed. Jeg er endogsaa saameget Din Ven, at jeg for Din Skyld er ifærd med et halvt Skielmsstykke.

Vennehuld.

Det var for meget, Carl!

Carl.

Naa, bliv ikke bange; det er ikke værre, end at jeg tænker at høste Din Tak og Guds Løn derfor. Men hvorfor seer Du dog saa bedrøvet ud?

Vennehuld (med meget Udtryk, i det han omfavner Carl):

Jeg sukker: "Moder! Moder!" i min Bøn,
og ingen — ingen Stemme svarer: "Søn!"

(Han gaaer).

Tredie Scene.

Carl (allene; lidt efter) Hanne.

Carl.

Saa kan jeg rigtig nok ikke hielpe — men det vil Gud! og finder han ikke sin Moder her paa Jorden, ih nu, saa finder han hende vist i Himmelen.

Hanne (kommer).

Naa, Gud skee Lov, at jeg dog engang treffer Dig, Carl! Siig mig endelig: hvad har Du i Sinde?

Carl.

Intet andet end alt Godt.

Hanne.

Du vil narre min Fader!

Carl (spøgende):

Tys! tys! det maa Du ikke vide!

Hanne.

Paa den Madde ønskede jeg ikke gierne at blive Din.

Carl.

Det er for Vennehuld og Frøken Sophie jeg skal virke. Paa os selv har jeg ikke engang tænkt.

Hanne.

Det er mig næsten saameget kierere.

Carl.

Det er Tegn til, at Du holder kun lidt af mig.

Hanne.

Det er Tegn til, at jeg ærer mine Pligter mod min Fader.

Carl.

Kan Du ogsaa ære ham?

Hanne.

Carl! saaledes maa Du ikke tale til hans Datter; saa bliver jeg vred.

Carl.

Og vil nægte mig et Kys til Tilgivelse?

Hanne.

Skielm! det veed Du nok, jeg ikke kan føre over mit Hierte. (Hun kysser ham).

Fierde Scene.

Petronille. De Forrige.

Petronille.

Ih, see engang! det gaaer jo ret herligt!

Carl.

Aa ja! jeg kan ikke klage.

Petronille.

Kysse en Jæger? tag Hun sig i Agt, lille Jomfrue! Jeg havde selv engang for Løiers Skyld en Passage med en Jæger, og derfor veed jeg bedst, hvad der kan flyde af. Luur de Karle! de ere faae den Skam ikke at troe! Hvad staaer der ikke i Visen? (Hun synger):

"De Jægere gaae i Skov og Krat,
"og skyde det Vilt i Buske;
"men alt som de gaae og luske,
"paa Pigernes Hierter faae de fat,
"og saa Godnat! ja, saa Godnat!"

Saadan gik det i mine unge Dage.

Carl (kysser Hanne).

Og saadan gaaer det i vore!

Hanne.

Skam Dig dog, Carl!

Carl.

Ved at jeg elsker Dig? ja, bie saalænge!

Hanne.

Lad mig være! jeg skriger.

Carl.

Ja, men Du mener ikke med det.

Petronille.

Aa, vi lader dog saadan; det giorde jeg ogsaa.

Hanne.

Slip mig, siger jeg! Jeg maa over til min Fader, ellers skiænder han. Farvel, Jomfrue Petronille. — Farvel, Simon Slikmund! (hun løber ud).

Femte Scene.

Carl og Petronille.

Carl (vil løbe efter Hanne).

Hør et Ord, Hanne! —

Petronille (holder paa ham).

Aa nei, bie et Øieblik, Monsieur Carl!

Carl.

Det vil falde vanskeligt; før naar jeg vil snakke med min Kiæreste, har jeg aldrig Tiid til at sinke mig.

Petronille.

Siig mig: hvad er det for Hocuspocus Han har for?

Carl.

Hocuspoeus? jeg?

Petronille.

Ja, jeg hører, Han er gaaet i Tieneste hos Pertent; der stikker vist noget under!

Carl.

Ja, hvem veed? kanskee en Smule Kierlighed.

Petronille.

Det er just det jeg mener. Han har et godt Øie til Datteren: saadan gaaer det mig med Faderen.

Carl.

Aa, det er jo saa gammelt!

Petronille.

Ja, det er just Ulykken! Som jeg mærker, Monsieur Carl, har Han et Puds for til at faae

Hanne; kan Han med det samme hielpe mig til at løbe af med den Gamle, saa skal det ikke være til Hans Skade.

Carl.

Naar jeg kunde hielpe Andre, hvad Nød havde jeg da selv?

Petronille.

Jeg kan høre, Han troer mig ikke ret; men jeg er ikke af det Slags gamle Piger, som ere hadelige paa de unge.

Carl.

Saa er Hun ogsaa en stor Raritet, Jomfrue Petronille.

Petronille.

Jeg holder tvertimod af dem; der er nu to her paa Gaarden, Frøken Sophie og Hanne; og stod det til mig, saa skulde hver af dem snart være lykkelig med sin Hiertens Allerkiæreste.

Carl (tager hende om Livet).

To Bryllupper paa engang? heisa!

Petronille (hopper i Veiret).

Tre, siger jeg! hopsa!

Carl.

Tre?

Petronille.

Ih, javist! mit eget med Pertent! — og kanske fire: min Frues med en vis Mand, som hun har et godt Øie til; men nok om det! jeg siger ikke et Ord mere. Nu veed Han min Mening, Mon-

sieur Carl. Arbeider Han for mit Bedste i Dag, saa skal det være for Hans eget i Morgen. (Han gaaer).

Carl (allene):

Lidt efter lidt giør Alverden mig til sin Fortrolige!

Siette Scene.

Pertent. Carl.

Pertent.

Nei, jeg kan ikke forvinde min Harme over det Drefigen! det brænder paa min Kind, værre end et Trækplaster. Understaae sig at lægge Haand paa mig! har man seet Mage?!

Carl.

Hvem har dristet sig til det, Hr. Forvalter?

Pertent.

En ublu Qvinde! min Principalinde, den Jesabel!

Carl.

Det maa have været hendes Spøg.

Pertent.

Ja, jeg skal spøge hende! Slaae mig, som, naar jeg vil, kan sætte hende Kniven paa Struben! —

Carl.

Saa?

Pertent.

Som i 21 Aar har tiet med en Hemmelighed, som jeg kunde faae betalt i dyre Domme — naar jeg

vilde gaae til visse Folk her paa Gaarden. Jeg kom her i det fulde Forsæt —

Carl.

Saa? (sagte): En Hemmelighed? — 21 Aar! — Skulde det angaae Vennehuld? Jeg maa søge at fritte ham ud. (høit): Ja, somme Hemmeligheder ere ret gode Varer.

Pertent.

Især af det Slags, som kan bringe Folk i Møens Tugthuus! det betænkde hendes Naade ikke, dengang hun forgreb sig paa mig, som har meent hende det saa godt, at jeg endogsaa vilde giøre hende til min Ægtehuustro! men det er et utaknemmeligt Skarn, som var ikke bedre værd, end at jeg skulde giøre Alvor af det, og fortælle Justitsraaden og Vennehuld, hvordan det gik til, at — Nok sagt!

Carl (sagte):

Noget er der galt! (høit): De ivrer Dem, kiere Hr. Forvalter, og det har De ikke godt af. Hvor let faaer man ikke en Galdefeber paa Halsen? Hør; De maa drikke Dem et godt Glas Viin, for at forsøtte Ærgrelsen.

Pertent.

Viin? hvor skal man faae den fra i disse dyre Tider?

Carl.

Oppe paa mit Kammer har jeg en Flaske, som Jomfrue Petronille har foræret mig. Den vil vi

stikke ud — dersom Hr. Forvalteren ikke synes, at jeg er for ringe til at drikke i Lag med Dem?

Pertent.

Hent Han kun Vinen, lille Søn. I Himmerige bliver vi jo dog alle lige; og skulde der endogsaa, som rimeligt kan være, giøres nogen Forskiel paa en Forvalter og en simpel Skriverdreng, den vil vi glemme her paa Jorden.

Carl.

Rigtig! hvem veed ogsaa, om vi to nogentiid samles i Himmelen? (han gaaer ud).

Pertent (allene):

Der er virkelig et godt Gemyt i den Carl! Hvorfor skulde jeg være hoffærdig? der ere jo saamange, som baade spiser og drikker i Lag med de arrigste Kielstringer, naar de bare tracterer godt: det er paa Moden! — Jeg kan ikke nægte, jeg holder selv en Klat af de røde Draaber, naar jeg kan faae dem for intet! Jeg skal ogsaa ret gotte mig! — Gid han snart vilde komme med Flasken!

Carl (kommer).

Her er Vinen, og her er Glas. Kom nu og lad os sætte os, og slaae en Passiar af om de gode, gamle Tider; de nye duer ikke for en Pibe Tobak!

Pertent.

Nei, sandt var det! — Men mener Han ogsaa, lille Søn, at vi her kan have det i vort eget Tommerum?

Carl.

Ih, lad komme, hvem der vil! hvad vil de giøre os? det er jo vor egen Viin vi drikker.

Pertent (har taget Flasken).

Hun lugter godt! ah!

Carl.

Og smager bedre! Skienk i, Hr. Forvalter, og drik.

Pertent.

Det lader jeg mig ikke sige to Gange. (han skienker). O, Du liflige Saft! (han drikker). Ah, som en Most!

Carl.

Ja, det kan bage en Skielm indvendig, siger Jacob Skomager.

Pertent.

En ærlig Mand med, lille Søn, en ærlig Mand med!

Carl (skienker flittig, og Pertent drikker).

Apropos om Ærlighed: hvorlænge har De nu været Forvalter her paa Godset?

Pertent

Saa paa en Pas 21 Aar; jeg blev det strax efter salig Herrens Død, og det var da ikke mere, end hvad Oberstinden med Gud og Retten skyldte mig.

Carl.

Især efter saadanne Tienester, som De havde beviist hende, det siger Alle.

Pertent.

Han veed ikke, hvor store de vare, lille Søn! nei, det veed hverken Han eller nogen!

Carl.

Det er jo ogsaa nok, naar De veed det selv, og har dog tiet stille i saamange Aar.

Pertent.

Og alligevel glemmer man mig nu! —

Carl.

Verdens Løb! Stanck for Danck, siger Tydsken.

Pertent.

Understaaer sig at give mig varme Vafler! — (han drikker i Harme).

Carl.

Ja, det er endnu det Groveste.

Pertent.

Men jeg kunde ogsaa paa Timen — ! (han reiser sig).

Carl.

Hvilket? (Han skienker).

Pertent.

Aa, ingenting! (Han sætter sig igien, og tømmer Glasset).

Carl (sagte):

Han vil ikke ud med Sproget. (høit): Saa De har rigtig tænkt paa, at ville tage Oberstinden, uagtet al hendes Utaknemmelighed? Gid det maatte skee, saa fik vi et naadigt Herskab. (Han skienker).

Pertent.

Justement! for jeg veed selv, hvad Tieneste-tyende maae døie. Nu er det 24 Aar siden jeg kom hertil som en fattig Karl.

Carl.

Saa kan De vist ogsaa huske, dengang han, Hittebarnet, blev funden uden for Justitsraadens Dør?

Pertent.

Spørg om det! Jeg husker — hvad de Andre mener jeg har glemt! he! he! he! (han drikker).

Carl.

For det skedte jo dog i Deres Tiid? (han skienker).

Pertent.

I min Tiid? jo tilvisse! Jeg var ganske artigt med!

Carl.

Saa? aa, fortæl mig noget om det! Jeg gider forbandet gierne høre saadanne gamle Historier! fortæl! fortæl!

Pertent.

He! he! he! saa, lille Søn? Ja, see om jeg giorde det! (han synger):

"At have Tand for Tunge
"staaer vel hos Gamle og Unge!„

Men har Han ellers ikke mærket, om der er noget Mandfolk, som paa den senere Tiid har faaet Ind-

pas hos min Principalinde? for givtesyg er hun som bare Fanden!

Carl (sagte):

Han dreier af! (høit): Jeg har hørt tale om en vis tydsk General.

Pertent.

En General? og oven i Kiøbet af de Tydske? den Karl lader sig nok ikke lumpe. (han nipper til Glasset).

Carl.

Aa, de Folk ere ikke saa slemme, som de lader; og desuden skulde jeg dog aldrig troe, hun vilde foretrække ham for en Mand som Dem, som hun har Aarsag til at elske saa høit? —

Pertent.

Hun elske mig? nei, hun hader mig som Pesten!

Carl.

En Mand, som hun i 21 Aar har skyldt saa stor Erkiendtlighed! —

Pertent.

Hendes Erkiendtlighed? ja, den er ligesom en Procurators Samvittighed! Hun skiar mig vist ikke ned, dersom jeg blev hængt. Nei, havde Frygten ikke lagt en Kapsuun paa Madammen, saa havde jeg for længe siden faaet Løbepas af Tienesten og mit Skudsmaal paa graat Papiir.

Carl.

Ha! ha! ha! det maa være en sand Glæde, saadan at vide noget med sine Uvenner.

Pertent.

Javist, saa holder det ene Sværd det andet i Skeden.

Carl (skienker).

Rigtig! Aa, drik engang! Jeg holder især af Vinen, fordi den aabner Hierterne; det er som der staaer i Visen! (Han synger):

Naar man sit Glas har tømt i Ro,
da har man Hiertet paa sin Tunge!
Altsom man drikker, glad og fro
den Gamle klinker med den Unge!
Den Første husker paa sin Vaar,
den Sidste paa sin elskte Pige;
Til Panden Vinens Dunster stige,
men hvert et Ord fra Hiertet gaaer!

Man synger høit om Viin og Kys;
med Glas i Haand man Guld ei savner;
og den, som var Din Uven nys,
med Broderhierte Du omfavner!
Af Nød og Trang man intet veed;
sig Staadderen en Croesus drømmer!
Vor Følelse fra Sielen strømmer
i Tilliid og Fortrolighed!

Til Armods Søn med gavmild Haand
man Trøstens milde Gave rækker.
Ved Vinen hæver sig vor Aand!
den hver en Trældoms Lænke brækker!

Som Himlen Sielen aaben er;
hvert Øie læser i vor Tanke!
Af Glæde vore Hierter banke,
og hver en Skabning er os kier!

Paa Bunden af en Flaske Viin
Gud lagde Nøglen til vort Hierte;
og Brugen af dens Medicin
mod Sindets Qval os Glæden lærte!
Men tie, veed jeg, er ei let,
naar ofte man sit Glas udstikker:
jeg mærket har, naar tæt man drikker,
saa glemmer man at holde tæt!

Fortrolighedens Skaal! (De klinke). Stik ud!

Pertent.

He! he! he! ja vel, Fortrolighedens Skaal! (han drikker). Men det gaaer mig, som Visen lyder:

"Jeg mærket har, naar tæt man drikker,
"saa glemmer man at holde tæt!"

og for ikke at geraade i den Fristelse — saa vil jeg holde op i Tide, medens Legen er god. (han sætter Glasset bort, og reiser sig).

Carl.

Det er det en klog Mand altiid bør. (sagte, medens han sætter Bordet og Stolene bort). Den gamle Træring! han er vanskelig at fange. Imidlertiid har han dog selv bragt mig paa Spoer efter det jeg mindst formodede. Jeg maa strax have fat paa

Vennehuld. (høit): Hr. Forvalter, jeg har den Ære at takke for godt Selskab.

Pertent (nikker grinende):

Selv Tak, lille Søn!

Carl (bliver ved):

Og naar jeg en anden Gang skulde attrapere en Flaske af de ægte, røde Draaber, er De kanskee igien saa god ab hielpe mig at tømme den, og synge:

Jeg mærket har, naar tæt man drikker,
saa glemmer man at holde tæt.

(Han gaaer ud efter Vennehuld af Døren i Baggrunden).

Syvende Scene.

Pertent (allene; lidt efter) Petronille.

Pertent.

Skulde jeg troe, han vilde lyse for Høns og lokke noget ud af mig? Nei, min Dreng, jeg er selv en gammel Dreng! Var det Din Hensigt, he! he! he! saa har det ikke hiulpet Dig til andet, end til at miste Din Flaske-Viin, uden at jeg mistede min Hemmelighed! (han vil gaae, men seer Petronille). Ah, Jomfrue-Petronille!

Petronille (sagte):

Der er han! (høit): Velkommen tilbage, Hr. Pertent! — Altiid blomstrende som en Rose.

Pertent.

Det maa jeg snarere sige om Dem, min Skat!

Petronille.

Før maaskee nok; men Sorg og Græmmelse har bragt mine Kinders Roser til at visne før Tiden! Har De talt med min Frue, Hr. Pertent?

Pertent (tager sig til Øret):

Jo! jeg har havt den Ære!

Petronille.

Hun er bleven saa mild og from, den Siel!

Pertent.

Det har jeg dog ikke mærket.

Petronille.

Veed De, hvad hun giver mig? —

Pertent.

Nei; for det første har jeg nok i det hun har givet m i g.

Petronille.

En Medgivt af 1000 Rigsdaler contant —

Pertent.

Gud give Dem en Mand oven i Kisbet, Jomfrue Petronille!

Petronille.

— Som jeg faaer paa hendes egen Bryllupsdag —

Pertent.

Manden?

Petronille.

De skiæmter! nei, Medgivten.

Pertent.

Saa min gunstige Frue Principalinde agter at givte sig?

Petronille.

Ja, med en tydsk General, som hedder Miximalianus von Donnercreütz!

Pertent.

Hilleskamfærd! — Med Forlov: bliver det snart?

Petronille.

Med det Allerførste! (smilende): Saa De seer nok, De maa lade Deres Haab fare paa det Sted.

Pertent.

Og blive Enkemand, jeg arme Stakkel!

Petronille.

Nei, hvorfor det? Naar De vilde gaae i Dem selv, og huske hvad De har lovet mig —

Pertent.

Naar saa nær kommer, skal jeg have den Ære at indfinde mig. Imidlertiid, he! he! he! beder jeg at formelde min ydmygste Respect til Frue Generalinde Miximalianus von Donnercreützes! Behag at sige til hende, at for gammelt Bekiendtskabs Skyld haaber jeg dog Hendes Naade beder mig med til Bryllupper, he! he! he! — Hils Kiæresten, Jomfrue Petronille! (gaaer).

Petronille (allene):

O, det Afskum! han giør oven i Kiøbet Nar af mig! Nei, jeg seer nok, med det Gode faaer jeg aldrig en Mand; skal jeg have en, saa maa jeg tage ham med en Trumf! (Hun gaaer ud efter Pertent).

Attende Scene.

Oberstinden (allene):

Jeg gik for vidt mod Pertent; min Heftighed forledede mig, og denne Overilelse kunde maaskee komme mig dyrt at staae. Min eneste Trøst er, at han vover ligesaa meget selv, ved at aabenbare vores Hemmelighed, som jeg. Hvilken Pine at have en Medskyldig, der allevegne forfølger En som en Straffens Engel! men saa dumdristig som i Dag har han dog aldrig før været. Dersom Generalens Henrykkelse virkelig er mere, end de falske Mandfolks almindelige Snicksnak, saa maa jeg skynde mig at erobre ham for Alvor, og naar jeg først er hans Gemalinde — naar Pertent har mistet alt Haab om at blive Godseier, saa kan det maaskee dog lykkes mig, ved Penge og Anseelse at neddysse hans Anklage, eller i det mindste trodse hans Ondskab.

Niende Scene.

Emilie. Oberstinde Werning.

Emilie.

I Sandhed, Frue Søster, De er den anden Cæsar: De kommer, seer og seirer! Mit Speil, de unge Herrer og min forelskede gamle Mand har hidtil villet bilde mig ind, at jeg ikke var saa ganske hæslig; men efter Deres pludselige Erobring af Generalens Hierte, siger jeg reentud: Pokker maa indlade sig i Væddekamp med Dem! Jeg taber endogsaa imod Deres Portrait.

Oberstinden.

De spotter, Madame, men maaskee dog vel tidligt!

Emilie.

Nei, det er desværre mit ramme Alvor. Jeg vil ikke nægte, før da jeg bragde Generalen ind til Dem, var det min Hensigt, i den korte Tiid han kan opholde sig her, at giøre ham til min Tilbeder, for saavidt som Anstændigheden tillader det. Min Mand er, som De veed, ikke jaloux, og jeg er koket nok til gierne at ville spænde en General, der har slaaedes med Tartarer og Janitscharer, for min Triumphvogn. Ah, jeg var allerede i ganske god Gang; men lige med eet sprænger Deres smægtende Øine alle mine Planer i Luften, og da jeg mærker, jeg ikke kan beholde min Amant, saa spiller jeg ædelmodig, og overlader Dem ham godvillig.

Oberstinden.

Og er De saa vis paa, at jeg vil tage imod ham?

Emilie.

Ja; eller ogsaa maatte De være den ubarmhiertigste af alle mulige Enker, baade døde og levende! Generalen er ikke ung, men han er i sine bedste Aar, og jeg vilde foretrække ham for den allerpertenligste Fendrik, der nogensinde har været forlibt i sig selv. Generalen har været med i Oczakows Beleiring — Fendrikken har dandset den paa et Bal! Generalen har fældet et Regiment Tyrker — Fendrikken et Re-

giment Viinflasker! — Generalen har reist Verden rundt — Fendrikken ikke længer end fra Callundborg til Aars! — I forrige Tider var det Damernes Bestilling, at uddele Turneringsprisen, og endnu forbeholde vi os den skiønne Ret, at hædre den Tappre. Jo, tilstaae De kun, at den muntre General giorde saameget Indtryk paa Deres Hierte, at jeg nær var bleven jalour. Smækvred blev jeg i det mindste!

Oberstindeſt (smilende):

Virkelig? — Nu ja, jeg har altiid havt en Slags Godhed for gamle Krigere; men Generalen er dog ogsaa altfor ligefrem — en Kierlighedserklæring ved allerførste Besøg: det maa jo forskrække En!

Emilie.

Ah, det er Soldatermaneer; de Herrer bruger ikke mange Omsvøb, men de mener det ærligt.

Oberstinden (fortrolig):

Har han — nævnet mig for Dem siden?

Emilie.

Nævnet Dem? jo, til min Ærgrelse! han har ikke talt om andet end Dem. Hans Hierte er som en Beegkrands! og han erklærede reent ud, at trods hans Forsæt, altiid at ville tilbede vort hele Kiøn i Almindelighed, uden nogensinde at ville binde sig til nogen enkelt i Særdeleshed, er De, iblandt alle de Fruentimmer han har kiendt, ligefra Spidsbergen til det øde Arabien, det første, som har rokket hans Beslutning, at døe som Pebersvend.

Oberstinden.

Han døe som Pebersvend? Det vilde dog virkelig være stor Skade!

Emilie.

Ja, ikke sandt? De kan forbygge denne Ulykke, naar De vil.

Oberstinden.

Troer De rigtig?

Emilie.

Jeg er vis i min Sag. Jeg læsde jo rigtigt i Deres Øine; hvor skulde jeg da kunne læse feil i et Mandfolks, hvis Sprog vi Fruentimmer forstaaer længe førend vi kan kiende Bogstaver? Giver De mig Fuldmagt til at stifte Partiet?

Oberstinden.

Jeg veed ikke, hvad jeg skal svare. —

Emilie.

Ja! —: det er baade det korteste og det oprigtigste.

Oberstinden.

Masoeur! jeg har miskiendt Dem: det mærker jeg nu. Vil De tilgive mig?

Emilie.

Af mit ganske Hierte! Vi misundte hinanden en Smule: gaaer det ikke altiid saaledes, hvor der er to smukke Fruentimmer i et Huus? Herefter vil vi enes bedre. Men det siger jeg Dem i Forveien: lade være at coquettere en Smule med Hr. Generalen, det kan jeg rigtig ikke, endskiøndt han bliver

Deres Mand. De maa gierne giøre mig Giengield med min.

Oberstinden.

Skielmsmesterske!

Emilie.

De mener, det er mit Spøg; men troe mig ikke for godt, thi jeg finder ham i eet og alt meget elskværdig: hans Munterhed, hans Væsen, ja endogsaa hans snurrige Sprog — alting behager mig!

Oberstinden (hvidskende):

Imellem os: mig ogsaa!

Emilie.

Der har vi det! hans Lykke bliver kronet. Jeg forkynder ham det glædelige Budskab, og bringer ham for Deres Fødder. Vær nu heller ikke for haardhiertet, Frue Søster! det var dog grusomt af Dem, om De bragde en General, der har trodset Fiendernes Bomber og Kartætscher, til at skyde sig en Kugle for Panden af Kierlighed! (hun gaaer).

Tiende Scene.

Oberstinden (allene):

Det har nu vel ingen Fare. Der findes kun faa Werthere nuomstunder. Imidlertiid skulde det slet ikke være mig ubehageligt, om jeg langt om længe saae mit Haab kronet, og snart kom til at staae Brud anden Gang. Der ere de! Mit Hierte banker som om jeg var atten Aar — jeg veed ikke, om det er af Blufærdighed eller af Glæde — jeg troer det er det sidste.

Ellevte Scene.

Oberstinden. Emilie (med) Major Lindner.

Emilie (fører Majoren hen til Oberstinden; i en pathetisk Tone):

Jeg saae to kielne, ligestemte Hierter mødes — Amor tændte dem med sin electriske Flamme — Venskab foreener dem med sit hulde Rosenbaand: — (hun lægger deres Hænder sammen). Hymen maa fuldende mit begyndte Værk! (sagte og leende): Nu er jeg vis paa, hun bilder sig ind, at hun allerede staaer for Brudeskammelen, og hører Præsten forrette Vielsen! (Hun gaaer ud).

Oberstinden (med nedslagne Øine):

Min Gud, kiere Hr. General, hvad maa De tænke?

Majoren.

Dencke? Hohl mich der Kukuck! for lutter Freude kann jeg slet inte dencke! Aber jeg weet, dat jeg var nimmer so glatt, wann jeg hatte en Bataille gewonnen, als nu, da jeg als Prutgam ter kisse Deresses niedliche Hand, und sige: Aha, kleiner Schelm! nun bist Du min!.

Oberstinden.

De giør mig saa undselig, Hr. General! —

Majoren.

Ei was, das Händchen her! Die Frau Justizräthinn har mig den gifvet; denjank drak De den inte tilbage, und nun muss De po min Seel inte die Sprödde machen! Etwas muss jeg kisse,

entweder die Hand oder den Mund, derpo mo De mache Dem gefasst. Nun veet De min Menung, und det er so got, als wenn Bræsten hatte sagt Amen!

Oberstinden.

Men saa pludselig —

Majoren.

Det er eben det Beste af Sachen. Wir Husaren macher immer plötzliche Mariagen. Ingen Hocuspocus! Frisch weg von der Leber gesprochen, und so in Galop til Kirken!

Oberstinden.

Men det gaaer umuligt an! —

Majoren.

Es soll angehen, hohl mich der Kukuck! Jeg gifver Dem dre Dage Respit — keine Stunde länger! so muss De være parat; jeg er det strax!

Oberstinden.

Folk vil undre sig — vil snakke —

Majoren.

Vi infitierer dem til Brellups — de kommer — dricker voresses Viin und esser voresses Kage, so har den Schnack en Ende!

Oberstinden.

Nu vel! det er umuligt, at staae sig imod Dem; men jeg troer aldrig, at nogen Forlovelse er bleven hurtigere sluttet.

Majoren.

Victoria! Victoria! die Festung hat sich ergeben! — Men droer De ogso, dat De vil gefalle sig, en Soldatenfrau zu seyn? he?

Oberstinden.

Kierlighed vænner os til alting.

Majoren.

Potzvelten! det var hübsch gesagt! Vi reiset nach Rusland —

Oberstinden.

Nei, min Bedste, De bliver her, forlader Tienesten —

Majoren.

Jeg forlasse den Dienst? Sapperlot! nein, nein, do, dre Campagnen muss jeg noch mitmache, und en Stück zwanzig türkische Bassen fricassieren! (han trækker Sabelen). Kom enmahl her, Ihr Heidenhunde! Ihr Schwerenother! Ihr —!

Oberstinden.

De forskrækker mig, min Bedste! Saa stik dog Sabelen i Skeden! —

Majoren.

Ha! ha! ha! thut nichts, min Engel, thut nichts! Wann De kommer mit in den Krieg, da —!

Oberstinden.

Jeg i Krig!? Jeg døde af Skræk! —

Majoren.

Ah, Possen! De følger mit po en schöner Wallack — som en Copenhagner Dame mo De denn

wünsken: "Ach! dat jeg hatte en Gemahlinn mit so en Paar Eine!"

Oberstinden.

O, det er et henrykkende Billede! — Men mit Gods —

Majoren.

Det latter vi mittlerzlit den Justizrath bestiere —

Oberstinden.

Ja; men —

Majoren.

Nun, De har ja denn auch en Vervalter —

Oberstinden.

Ja, tilvisse! et gammelt Gnav — ha! ha! som endogsaa har formastet sig, at giøre sig Haab om min Haand.

Majoren.

Was, Schwerenoth! en Verwalter! Er han gal, den Kerl? Han vil meine Amaranthe haben? Jeg hugger ham til en Blukkefisk! Jeg fuchtler ham, dass han ligger po Stellet wie en todter Hund! —

Oberstinden.

Jeg beder Dem —

Majoren.

Hilfft nichts, min Schatz! Keine Pardon! Die Schärffe for min Konge sine Fiender, aber hohl mich der Kukuck! die Flache für meine eigene!

doch fra Kindesbeen troz en Husar reiten könne — De foer en prächtig Delt; De drincker met mig en Paar Flaschen Wein — efter den ni Updugtelse ere die Frauenzimmer ja doch halbe Kerls; — jeg lærer Dem rige en Pfeiffe Taback, wann De sonsten har Lust, Alles à la militaire! De er überall met mig, po Parade — bey Executionen, wann en Kerl läuffer Spiesruthen oder foer en Kugel for Banden —

Oberstinden.

Uh! det kunde jeg ikke taale at see!

Majoren.

Und De er doch fedt in Copenhagen? Poz-tausend! det er ja eben en göttliches Schauspiel for en Dame à la mode. Ah! wart man, wir sollen uns schon amüsieren! (han synger): "Ein lustig Leben führen wir!" — Huzza!

Oberstinden.

Men, min Bedste, De maa ikke være saa vild!

Majoren.

En dam Husar — det er wie en Katze ohne Krallen! — Sodann gaaer det in Feldienst. Wann der er Friede, so lever vi am Hofe, und immer in Floribus! Ueberall vil jeg min Gemahlinn produ-cieren. "Alle Donnerwetter!" vil man sige: "har Du den deiliche Generalinn Donnercreutz gesehen?" — Po Baller, Concerten, Opern, Comedien, Redouten, Vauxhalls, alleveigne blifver De admi-riert, und Grafver, Baronen und Printzen werden

wünsken: "Ach! dat jeg hatte en Gemahlinn mit so en Paar Eine!"

Oberstinden.

O, det er et henrykkende Billede! — Men mit Gods —

Majoren.

Det latter vi mittlerziit den Justizrath bestiere —

Oberstinden.

Ja; men —

Majoren.

Nun, De har ja denn auch en Verwalter —

Oberstinden.

Ja, tilvisse! et gammelt Gnav — ha! ha! som endogsaa har formasted sig, at giøre sig Haab om min Haand.

Majoren.

Was, Schwerenoth! en Verwälter! Er han gal, den Kerl? Han vil meine Amaranthe haben? Jeg hugger ham til en Blukkefisk! Jeg fuchtler ham, dass han ligger po Stellet wie en todter Hund! —

Oberstinden.

Jeg beder Dem —

Majoren.

Hilfft nichts, min Schatz! Keine Pardon! Die Schärffe for min Konge sine Fiender, aber hohl mich der Kukuck! die Flache für meine eigene!

Oberstinden.

Jeg har mine Grunde til at skaane ham; skiøndt blive ved Godset maa han ikke. Jeg giver ham min gamle Kammerpige til Kone med en klækkelig Medgivt, og naar vi saa først ere borte herfra, saa —

Majoren.

Jeg ter mig zwar inte in Deresses Angeliggenheter miske, aber wann jeg bedencker, dat so en alter Tausendsasa, en Schnapphahn, en Verwalter har wollet være min Rival, Mordio! hundert tausend Millionen Batailloner Schock Schwerenoth! so könnte jeg ham strax durchbohren! Jeg garantierer ham inte hanses Lif, wann jeg ham seer binnen vorresses Brellup!

Oberstinden.

Lutter Fyr og Flamme!

Majoren.

Eine wahre Husarenseele, Hu! wie eine Pulvertonne! Aber tillatter De nun, dat jeg begleiter Dem til Deresses Gemach? In dre Dage, wann den schwartze Mann mit den weissen Parikke har lagt Deresses Hand in min, so wie die Frau Justizräthinn vorhin, und jeg Dem denn nach dem Schlafzimmer escortire, hohl mich der Kukuck, so retirire ich nicht wieder! Kom, meine Gnädige! kom, min Herzens Amaranthchen! (De gaae).

Tolvte Scene.

Verning og Palmstierne.

Verning.

Men for Fanden, Herre! tvinge Pigen til at tage Dem, kan jeg jo dog ikke — om jeg endogsaa vilde.

Palmstierne.

Taalmodighed! ikke heftig, min Hr. Justitsraad! — De er en fornuftig Mand.

Verning.

Saa siger Folk — rose mig deraf vil jeg just ikke.

Palmstierne.

De er en Cicero! Men jeg — hvad er nu jeg?

Verning.

De? — De er en Secretair.

Palmstierne.

Ganske rigtig, det er jeg! Men hvad for en Secretair? en Secretair med Penge: No. 1. — En Secretair med Meriter: No. 2. — En Secretair uden Forretninger: No. 3. —

Verning (halvsagte):

Og en Secretair uden Hoved: No. 4!

Palmstierne.

Fra Morgen til Aften, Aar ud og Aar ind behøver jeg ikke at tænke paa andet, end mine og min Frues Amusements; nu spørger jeg: bør en Pige da afslaae saadant et Partie?

Berning.

Naar hun elsker en anden —

Palmstjerne.

Men, mon Dieu, kiere Hr. Justitsraad! kan hun da elske nogen anden, naar hun har seet mig?

Berning (sagte):

Utaalelige Laps! (høit): Ja, det maa De spørge Pigen selv ad.

Palmstierne.

Det har jeg giort; men hun svarer mig med den impertinenteste Naivetet, at hun hader mig, og elsker Monsieur Vennehuld.

Berning.

Saa vilde jeg i Deres Sted troe hende paa hendes Ord.

Palmstierne.

Ah, Damerne siger sielden, hvad de mener!

Berning.

Modedamerne; men naar Sophie siger, at hun hader Dem, saa er jeg Dem Mand for, at hun ikke lyver.

Palmstierne.

Men, min Gud! hvor er det muligt — ?

Berning (vranten):

Ah! — fordi De er en Nar!

Palmstierne.

En Nar? — det har endnu ingen sagt mig!

Verning.

Saa bie lidt! der kommer Vennehuld og Sophie op fra Haugen; inden to Minutter skal De i det mindste have hørt det to Gange Dacapo.

Palmstierne.

Kommer Monsieur Vennehuld? (seer ud). Og hans Dromedarius, Jægeren, er med! Jeg vil slet intet have med de plumpe Mennesker at bestille. Og i øvrigt maa jeg sige Dem, min Hr. Sandsiger af en Justitsraad! at jeg er slet ikke mere Nar, end en Mand af Bonton og uden Forretninger skal være! Deres Tiener! (gaaer).

Verning (allene):

Ha! ha! ha! han siger mig dog ikke imod: naar jeg kalder ham en Nar, kalder han mig en Sandsiger.

Trettende Scene.

Verning. Vennehuld. Sophie og Carl.

Verning.

Hvad bringer I saa hæsblæsende?

Carl.

Giisninger —

Vennehuld.

Haab!

Sophie.

Lyksalighed!

Verning.

Hvad er det?

Vennehuld (omfavner Carl).

Tael, tael! siig alt hvad Du veed, Ven, Broder!

Carl.

Er det ikke 21 Aar siden Vennehuld blev funden uden for Deres Dør, Hr. Justitsraad?

Verning.

Jo.

Carl.

Og fra samme Tiid kom Pertent i Gunst hos Oberstinden?

Verning.

Saa omtrent. I det mindste var det ikke længe efter han avancerede fra Tiener til Forvalter.

Carl (bestemt):

Han veed, hvem Vennehuld hører til.

Verning.

Hvad siger Du, Carl!?

Carl.

Sandheden. Ved enkelte Ord har han selv røbet sig.

Vennehuld.

Jeg iler til ham! —

Sophie.

Jeg med!

Verning (holder paa dem).

Nei, nei! det gaaer ikke an!

Vennehuld.

Han skal tilstaae —!

Sophie.

Jeg vil bede ham, tigge ham —!

Carl.

Det er forgieves; vi maae bruge List.

Vennehuld.

O, Gud! det kan jeg ikke! Mit Hierte har faaet Luft — nu maa det tale!

Carl.

Pertent er ikke ene Medvider. Jeg troer, Frøken, Deres Moder har Deel i Misg — i Hemmeligheden.

Sophie (ængstelig):

O, Gud! min Moder! —

Verning.

Min Svigerinde? skulde hun være istand til det?

Vennehuld.

Det var det jeg frygtede! Nu forstaaer jeg hendes Oiekast og Pertents Smiil.

Sophie (som før):

Nei, nei, Vennehuld! min Moder er uskyldig! Du maa ikke hade hende!

Vennehuld.

Hade hende? Var der en eneste bitter Følelse i min Siel, denne Time vilde jo have udslettet den! Jeg er gienfødt! — Mulmet er adspredt — jeg skimter Lys! — et Haab fra Evigheden straaler ind i mit Hierte, og omgivet af Salighedens Glorie seer jeg en Moder — min Moder smile mig imøde!

Verning.

Rolig, Søn! Dine Følelser overvælde Dig.

Vennehuld.

De kalder mig Søn — De var mig en Fader — Du en Broder — og Du Sophie, Søster, Veninde, elskede Pige, Du var og er mig Alt — og dog kan al Jeres foreenede Ømhed ikke veie op mod et eneste Kys af hende, som bar mig under sit Hierte — min Moder!

Sophie.

O, Vennehuld!

Vennehuld.

Jeg er ikke mere forladt! — jeg skal ikke mere misunde Bettlerskens Søn! — jeg har et Navn, som jeg skal hædre! — jeg har Forældre, som jeg skal elske — som skal elske mig, lægge min Haand i Din, og velsigne Sophie som min Brud! — Sophie — Fader — Carl! — nei, jeg segner under Vægten af mine Haab og min Lyksalighed! Jeg har et Navn — en Moder! en Moder! — o, thi hun maa dog leve endnu, for at omfavne mig og kalde mig Søn!

Verning.

Det haaber jeg af Gud! Men, Vennehuld, har jeg elsket Dig som Fader, og fortient at hedde det: saa lov mig ved dette hellige Navn, ikke at yttre Dine Følelser og røbe Din vigtige Hemmelighed, førend vi har soleklare Beviser imod de Umennesker, som i 21 Aar kunde see Dit Hierte vansmægte efter

et Øieblik som dette, uden at lindre Din sønlige Længsel. Jeg skal tale med dem.

Vennehuld.

O, de Grusomme! — men jeg tilgiver dem.

Carl.

Ja, Vennehuld, for Guds Skyld: tie! — indtil vi tør tale høit, og da Gud naade dem!

Sophie (smertelig):

O, min Moder! dersom Du —!

Vennehuld.

I kræver meget. Tie i det Øieblik, da jeg kunde raabe til Ven og Fiende, til Alt, hvad der lever og aander: "jeg har en Moder!" i det Øieblik maa jeg ikke spørge: "hvem er hun? hvor finder jeg hende?" — Men jeg har jo udgydet mit Hierte i deres Barm, som jeg elsker høiest paa Jorden — disse Tre har glædet sig med mig! — for mine Fiender vil jeg tie — Gud være lovet! de ere ikke mange! — Vor fælleds store Moder, den uendelige Natur, vil forstaae min sønlige Jubel, indtil den viser mig hende jeg saalænge har savnet. Og Du, Broder, der liig Bebudelsens Engel forkyndte mig min Lyksalighed, kom Du og deel Din Vennehulds Henrykkelser! (Han gaaer med Carl).

Fiortende Scene.

Sophie. Verning.

Sophie (omfavner Verning).

Vennehulds og min Fader! trøst De Deres stakkels Sophie! Midt i min Glæde over Vennehulds

Haab, maa jeg græde over Deres Mistanke til min Moder — hun er vist uskyldig!

Verning.

Lad mig være ene, kiere Sophie; og tie med hvad Du har hørt.

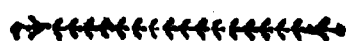
Sophie.

Det er dog sørgeligt, at jeg maa være bedrøvet, naar Vennehuld er saa glad! men min Moder er vist uskyldig! — og er hun det ikke, o, saa vilde jeg give mit Liv til, at hun var det! (hun gaaer).

Femtende Scene.

Verning (allene):

Jeg veed ikke, hvad jeg skal tænke. — Saaledes, evige Sandhed! saaledes tindrer Din Stierne stedse frem igiennem Forbrydelsens Mulm! — Forbrydelse? er det da Forbrydelse eller Ulykke, som indhyllede Vennehulds Fødsel i Mørke? — Pertent og min Svigerinde — de Navne spaaer intet Godt! — Men hvem tilhører Vennehuld? — Dyden, som dannede hans Hierte! — Velan, ædle Yngling! skal jeg miste Dig, saa overgiver jeg Dig trøstig til den Moder, hvorom Du saalænge har anragbt Forsynet. Saa reen og skyldfri, som jeg modtog Dig som Barn, saa reen og skyldfri giver jeg Dig tilbage som Yngling! (han gaaer).

Fierde Act.

(Samme Decoration).

Første Scene.

Emilie. Palmstierne.

Palmstierne.

Ja, min naadige Frue, jeg har gaaet fra Haand til Haand i denne barbariske Familie, og ligevidt kommer jeg. Deres gamle Svigerinde troer jeg maa gaae i Barndommen, thi hun lover og lover, men holder ingenting; Hr. Justitsraaden har en Maade at exprimere sig paa, som oprører mit hele Blod; min smukke Tilkommende er et forkielet Barn; De er virkelig den eneste Person her, med hvem en Mand af Ton kan harmonere; tag De Dem af min Sag, og foreen de stridige Parter.

Emilie (smilende):

Saa gierne som jeg vilde spille Fredsgudinde, saa tør jeg dog ikke paatage mig dette hædrende Kald. Var jeg i Deres Sted, saa vilde jeg først og fremmest have søgt, at skaffe mig en kraftig Talsmand hos Sophie selv.

Palmstierne.

En Talsmand? hvem mener De?

Emilie.

Kierlighed.

Palmstierne.

Uden Selvroes: denne Talsmand pleier jeg gierne ved første Øiekast at have i enhver Piges Hierte, og det endogsaa uden mindste Umage.

Emilie (neier):

Deres Beskedenhed henrykker mig!

Palmstierne.

Men jeg veed ikke, hvordan det er; jeg er slet ikke i min Esse her; lutter smagløse Væsener — Dem undtagen, min naadige Frue! — og derfor er det mig ogsaa ganske ubegribeligt, hvordan De kan have forvildet Dem fra Hovedstadens Elysium ud i denne Udørken. Der er nu, for Exempel, Deres gode Mand, ha, ha, ha! han forekommer mig netop som —.

Emilie.

Jeg fritager Dem for Beskrivelsen: jeg kiender ham.

Palmstierne.

Jeg ogsaa. Veed De hvad han for lidt siden kaldte mig? —: en Nar! sans façon.

Emilie.

Som jeg hører, altsaa Bekiendtskab fra begge Sider.

Palmstierne.

Jeg troer, De kan ikke taale, at man ridiculerer Deres Mand? og det har netop været min kraftigste Anbefaling hos Snese Damer; men ellers anseer jeg det for en sand Compliment, naar visse Folk kalder mig en Nar; det fornøier mig ligesaameget, som naar visse knibske Piger kalder en Smule Spøg Impertinence. Imidlertiid var det dog virkelig Justitsraadens Mening, at sige mig en Slags Sottise. Det undrer mig, at De som en Dame

af Verden ikke har kunnet polere denne masſive Ærligheds-Ruſt af ham; det er en afſkyelig Ting!

Emilie.

Og juſt derfor elſker jeg ham! Troe De mig, denne gammeldags Ruſt er bedre end den nymodens Politur.

Palmſtierne.

Tys, tys! Lad dog ingen høre, at De elſker Deres Mand! iſær en ung Kone elſke en gammel Mand! ha! ha! ha! Der er viſt nu ingen Sammenligning imellem ham og mig, men derſom Frøken Sophie, endogſaa i Hvedebrødsdagene, lod ſig forlyde med, at hun elſkede mig: jeg vilde reentyd erklære, at hun giorde os begge lige latterlige.

Emilie.

Trøſt Dem! kan De vogte Dem for at blive latterlig, indtil Sophie ſiger det, ſaa bliver De det aldrig.

Palmſtierne.

Som jeg mærker, min Naadige, kan jeg altſaa ikke vente mig ſtor Underſtøttelſe af Dem?

Emilie.

Ikke den mindſte.

Palmſtierne.

Det ſmigrer Dem ikke engang, at kunne være Deres Mand imod?

Emilie.

Hans Villie er mig en hellig Lov.

Palmstierne.

Gud frie os! hvilke Grundsætninger fra det 16de Aarhundrede!

Emilie.

Grundsætninger, som gielde til alle Tider, for alle Hierter, der ære Dyd og Pligter; Grundsætninger, som ere rodfæstede i min Siel, som Lasten aldrig skal kunne udrydde, som indskyde mig Frimodighed i mine Glæder, Taalmod i Lidelser, og den dybeste Foragt for enhver, der vover at drive Spot med det Helligste i Naturen. (Hun gaaer).

Palmstierne (bukker forbløffet; sagte):

Der addresserede jeg mig til den Urette!

Anden Scene.

Emilie. Palmstierne. Majoren.

Emilie (møder Majoren i Døren).

Ah! men der kommer General Donnercreütz. De ønskede Dem jo en Talsmand hos Frøken Sophie; henvend Dem til ham, Hr. Secretair. (sagte til Majoren): Tugt ham lidt, Onkel!

Palmstierne.

General Donnercreütz? hvem er det?

Emilie.

Deres tilkommende Svigerfader.

Palmstierne.

Hvad! tænker Oberstinden, det gamle Menneske, paa at gifte sig?

Majoren.

Hvat siger De, Herr? Altes Mensch! min Gemahlinn!

Palmstierne.

Det er hun endnu ikke! det skal hun aldrig blive!

Majoren.

Alle Donnerwetter! Hvat unterstaer Han sig—?

Palmstierne

Som hendes Svigersøn sætter jeg mig derimod! Hun skal ikke skille mig ved en betydelig Formue! Hun bør tænke paa Døden, og ikke paa Brudeseng, det skal jeg sige hende reentud! Jeg lader hende erklære umyndig!

Majoren.

Heer enjank: er Han gal, min lille Monsieur? — Hvat er Han für en Kerl?

Palmstierne.

Jeg er ingen Karl — jeg er Secretair!

Majoren.

Jeg mag sodanne Secretairs nicht leiden.

Palmstierne.

En stor Ulykke for os!

Majoren.

Und jeg vil inte en Schwiegersohn som Han.

Palmstierne.

Jeg vil ligesaalidt have Dem til Svigerfader!

Majoren.

Hvat skal Sophie mit so en Milkundbredgesicht? Nein, Gottesblitz! en Husar — das ist 'was anders!

Palmstierne.

Jeg har hendes Moders Løvte; men dersom den gamle Fiante nu sadler om, og selv giver sig, saa skal jeg lære baade hende og hendes Frier Mores!

Majoren (trækker Sabelen).

En Duel, mener De? komm an! det er so eben min Handthierung. Potz Element! vi vil einander Mores lehren!

Palmstierne.

Nei, nei, saa stik dog Sabelen ind! Jeg slaaes aldrig.

Majoren.

Ha! ha! ha! es scheint so. — Na, so geh denn, min Herr Secretarius! heyrathe meinetwegen min Stieftatter; aber po Cavaliers Parole! hohl mich der Hencker! den Dag efter Brelluppen geer jeg Ham en Ragout af Hans Nase und Eren!

Palmstierne.

Dagen efter Brylluppet? Ja, saa kan Oberstinden ogsaa beholde sin Datter, saa beholder jeg min Næse og mine Øren! — Gid Fanden havde det Frieri! (Han gaaer).

Tredie Scene.

Emilie og Majoren.

(De lee begge).

Emilie.

O, min Onkel! jeg takker Dem inderlig, fordi De har feiet den Laps til Dørs. Jeg troede ikke engang det var muligt, at han kunde bringe min Galde i Kog; men før var det nær gaaet mig ligesom Dem, at jeg ogsaa havde fordret ham ud. Var den stakkels Sophie blot af med ham for bestandig!

Majoren.

I alt Fald har jeg jo denne Tryllestav, hvormed jeg troer jeg kunde mane ham lige ned i Jorden. Ah, en god Sabel kan giøre Mirakler hos en Kryster!

Emilie.

Vores Comedie gaaer ret godt. Frue Verning er allerede Generalinde i Tankerne.

Majoren.

Det er mig ingen let Rolle, at lege den fyrige Elsker med den gode Dame. Men hvad Nyt har Carl bragt fra Fiendens Leir?

Emilie.

Jeg har længe hverken seet ham, min Mand, eller vore to Elskende. Men der kommer Forvalteren, Oberstindens høire Haand.

Majoren.

Hendes Frier, vil Du sige, og min Rival. Siden jeg just er i Gang med, at jage Frierne en Skræk i Blodet, kunde jeg have Lyst til, strax at vove en Dyst med denne, og skræmme ham fra hans Forsæt at ægte min Amaryllis, for at skille hende ved Godset og Sophie ved sin Fædrenearv.

Emilie.

Det er tillige at hævne Vennehuld paa en Forfølger.

Majoren.

Saa er hans Dom fældet! Ingen Naade med Lasten! — Maaskee kunde jeg ved samme Leilighed virke noget til Fordeel for min Favorit Carl, som elsker Krabatens Datter. Det er altiid min Maade, hvor jeg kan, at forbinde Andres Lykke med min egen Moerskab!

Emilie.

Vilde de Mange, der blot leve, for at more sig, Alle tænke saaledes, o, saa kunde man endda tilgive dem, at de blot ere i Verden, hvad Vandbierne ere i Biekuben.

Fierde Scene.

Pertent. De Forrige.

Emilie.

Ah, det er vel at De kommer, Hr. Pertent! Jeg formoder, det vil være Dem kiert, at kunne gribe Leiligheden til at giøre Deres Opvartning hos Deres tilkommende Herskab. (pegende paa Majoren).

Pertent.

Mit Herskab?

Emilie.

Ja, Hr. General von Donnercreutz, som om tre Dage holder Bryllup med Oberstinde Verning.

Pertent (bukkende):

Saa? (sagte): Den Eisenfresser seer biderhvas ud.

Majoren, (som har sat sig; i bydende Tone og Stilling):

Kom her! — her! — Hvat bist Du for Een? he?

Pertent (studser):

Du!? (sagte): Hvilken Tiltale!

Majoren.

Na! kannst Du inte svare?!

Pertent.

Jeg er Forvalter her paa Godset, og har været det over i tyve Aar.

Majoren.

Du blifver det inte in dive til: jeg vil inte ruinirt werden; und en Verwalter er immer en Trækpflaster po sin Herskafts Bengebung.

Pertent.

Min lange og tro Tieneste kan bevidne —

Majoren.

En Verwalter dro Dienneste? — Du spaser!

Pertent (sagte):

Han veed god Besked! (høit): Min Hengivenhed for mit naadige Herskab, —

Majoren.

Hvat Possen, Lirumlarum! en Verwalter skal væren idmiig, unterthänig — inte hengifven!

Pertent (sagte):

Jeg maa prøve paa at vende det Graa ud. (høit): Hm! naar man staaer paa en vis Fod med sit Herskab —

Emilie.

Paa en vis Fod? De glemmer Dem, Hr. Forvalter!

Majoren.

Po en wis Fuss? Blitz Hagel und die Swerenoth! Hvat vil Han dermet sige? —

Pertent (forskrækket):

Ih nu, jeg mener: paa en god Fod; (ydmyg): det har jeg jo dog Lov til, høivelbaarne Hr. General! (sagte): Han er glubsk af sig!

Emilie.

Vilde jeg sige min Svigerinde, hvad De lader Dem forstaae med —

Majoren.

Erfrecher Han sig min Gemahlinn sin Diid at beklikke!?

Pertent.

Bevares naadelig vel! Jeg har de bedste Tanker om Hendes Naades Dyd — (sagte): Jeg maa dog rykke nærmere, men med Lempe.

Majoren.

Sapperment! det vil jeg ogso rathen Ham!

Pertent.

— Og troer, at hun, hver anden ufortalt, er saa dyderlig en Dame, som nogen i disse Tider, da baade Dyder og Penge — Gud bedre os desværre! — ere vanskelige at holde paa! Ja, hun har ordentlig indskudt mig saadan en Estime, saadan en Kierlighed —

Majoren (lægger Haanden paa Sabelen).

Kjerlichhet? Plagt Jhn der —!?

Pertent.

— Veneration, vilde jeg sige! — at naar jeg kom hende nær —

Majoren.

Hvar denn?

Pertent.

— Følde jeg mit Hierte ligesom smelte.

Majoren.

Han har en impertinentes Hertz!

Pertent.

Herregud! Kierlighed er en heftig Passion, og jeg er dog ikke mere af Stok og Steen end en anden.

Emilie.

Nei, det er vist nok; men De er en ustadig lille Skielm, Hr. Pertent! Jomfrue Petronille har jo ogsaa bragt Deres Hierte til at smelte?

Pertent.

Ak! det var i mine Ungdomsdage, og førend jeg havde faaet Skiønsomhed til at dømme om det, som bedre var.

Emilie.

Mener De min Svigerindes Gods?

Pertent.

Jeg mener hendes Dyder, som kan indtage enhver, ligesom de alt har havt den Ære, at indtage Hr. Generalen.

Majoren.

Weiter!

Pertent (sagte):

Jeg troer han giver Kiøb. (høit): Var det da saa stort et Under, om jeg, især naar jeg saadan tænkde paa et og andet fra forrige Tider, kunde giøre mig Haab om, at høste Lønnen for 24 Aars Troskab? — (han standser).

Majoren.

Weiter!

Pertent.

Og — posito, jeg sætter, at der ikke var kommen en stormægtig General imellem, og havde stukket mig fattige Forvalter ud! — kunde da nogen fortænke mig i, om jeg ønskede, at see mig og den gode Frue — he! he! he! — leve op i en Flok smaa Pertenter? (sagte): Nu veed han min Mening reent ud af Posen!

Emilie.

Hvilken Dumdristighed! — Betænk, Hr. General!

Majoren.

Aha! er den Fuchs nu kreben af sin Hul? Du har længe gaaen wie Katten um den Brey! Aber zittre, Du Armensünder! nun er Din Time gekomme! Du bist verloren!

Pertent (noget ængstelig):

Arme Synder? forloren? jeg?

Majoren.

Hveet Du inte, dat Du inte skal begehre en Annen sin Weib? he?

Pertent.

Det har jeg jo heller ikke giort; min Principalinde er Enke. Ja, havde det været hendes Naade der —

Majoren.

Halt's Maul! Dette er inte Din eenzigste Sünde. Min Amaranthe har mig alting sagt. Du bist en grosser Missethäter!!

Pertent.

Jeg? — jeg? — (sagte): Skulde hun selv have aabenbaret ham Hemmeligheden om Hittebarnet, for at have et Rygstød i Baghaanden? —

Majoren.

Jeg weet Alles: Din Frechhet —

Pertent (sagte):

Den Hugaf var istand til at lemlæste mig, dersom jeg røber hende! —

Majoren.

Dine Forbrechelser!

Pertent (sagte):

Hun har sagt ham rub og stub! —

Majoren.

In een og dive Aar har Du schnidt und bedraget!

Pertent (sagte):

Rigtig! veed han det ene, saa veed han det andet med!

Majoren.

Aber binnen vi reiser herfra, skal det ganz anders blifve! —

Pertent (sagte):

Hun reiser Fanden i Vold, og lader mig blive i Stikken, dersom Hemmeligheden kommer for en Dag! Det gaaer aldrig godt! det gaaer aldrig gadt!

Emilie (sagte):

Han er tammere, end jeg havde troet.

Majoren.

Kenner Du Din Schtraf nach den Gesetzen des heiligen römischen Reichs?

Pertent (aldeles modfalden):

Ak nei!

Majoren.

Nach den Gesetzen de l'Empire français?

Pertent.

Heller ikke!

Majoren

Nach den Gesetzen des russischen Reichs?

Pertent (sukkende):

Nei, Hr. General Donnercreütz!

Majoren.

Da bin ich zu Hause! Jeg vil en anden Subordination her have indfeert.

Pertent.

Subordination? Aa, Gud naade mig! han gjør mig vist til Soldat paa min gamle Alder!

Emilie (sagte):

De skræmmer Livet af ham, Onkel!

Majoren.

In Russland har enhver Gutsherr po sin Schlot en Binebænk —

Pertent.

Pinebænk!?

Majoren.

Und po den kan han til sin Fornaielse latte lægge sine Bønder, sine Bedientere, sin Kutsker, sin Verwalter —

Pertent.

Hvilken forbandet Fornøielse!

Majoren.

Nachher kommt die Knute, ah! eine delicieuse Schtraf-Methode! —

Pertent.

Knut! (sagte): Aa, Bremerholms Jern er mig vist nok, dersom jeg ikke selv tier!

Majoren.

Na, vil Du nu lasse fahren Dine Givtedancker? Bereüer Du Dine Forbrechelser?

Pertent.

Ak ja! — Men, Herregud! hun er jo dog ligesaa skyldig som jeg.

Majoren.

Wer? die Frau Obristinn?

Emilie.

Min Svigerinde? hvori?

Pertent.

Det veed De jo ligesaa godt som jeg. (grædende): Det var jo hende, som forlokkede mig!

Emilie.

Forlokkede Dem?

Majoren (trækker Sabelen).

Kreutz Blitz Bomben und Granaten! Du erfrecher Dig at beklatske min Amaranthe?!

Pertent (sieleangest):

Nei, nei! — Men Barnet er jo ingen Skade kommet til.

Emilie.

Hvilket Barn? Sophie?

Pertent

Ih nei, Drengen!

Emilie (leende):

Han snakker over sig!

Majoren (sagte):

Jeg troer det selv. (høit): Met hvem har Du en Barn? met min Amarantchen?

Pertent.

Ih nei, Gud bevare mig! Med ingen, undtagen med min salig Kone.

Emilie.

Og det Barn er en Dreng?

Pertent.

Ih nei! det er, saavidt jeg veed, en Pige; min Hanne. (sagte): De vil giøre mig gal!

Majoren.

Ah, jeg kiender hende! den Jägerbursch, den Carl, sin Allerliebste?

Emilie.

Ja, Hr. General.

Pertent.

Hvad!? Og det veed jeg ikke et Ord af? Altsaa var det derfor —?

Majoren.

De skal væren en Paar!

Pertent.

Den Prakker have mit Barn? Nei, om saa —!

Majoren.

Vil Du schmecke die Knute? Jeg latter Dig arrestiren —

Pertent.

Arrestere mig?! — Lad dem da tage hinanden længe nok, det Pak! men jeg giver dem ikke en Døit!

Majoren.

Und um dat jeg kan behalte min Amarantchen for mig selbst, so forgifter Du Dig den samme Tag met — Wie Teuffel heisst sie nun? — die Mamsel —

Emilie.

Petronille, Hr. General.

Majoren.

Richtig! so war es! — die Mamsel Petronille.

Pertent (høit):

Med Jomfrue Petronille? nei, den Dosis er for stærk!

Petronille (indenfor):

Her er jeg! Hvem kalder? nu kommer jeg strax!

Pertent.

Saa ad Helvede til! der er hun med!

Femte Scene.

Petronille. De Forrige.

Petronille.

Hvem var det, som kaldte? — (nejende): Ah, Hr. Pertent — og Deres Naade — og Hr. Generalen —

Emilie.

Dengang kom Hun virkelig som Hun var kaldet, Petronille.

Majoren.

Kom her, mein Kind! — Kenner Hun denne Halluncke? (pegende paa Pertent).

Petronille.

Jo, jeg har den Ære.

Majoren.

Und har han Hende Ehesķaft gelovet?

Emilie.

Siig kun alting reentud, min gode Petronille.

Petronille.

Ja — for en Deel Aar siden.

Majoren.

Und han schlug met Hende up?

Petronille.

Under Paaskud, at jeg dengang var ham for gammel.

Pertent.

De er ikke bleven meget yngre siden, Jomfrue Petronille!

Petronille

De saamæn ikke heller, Hr. Pertent!

Majoren.

Kunde Hun ham noch en Schmule elske, wann han krev til Korsen, lag po sine Knæe, und bat um Pardon?

Pertent.

Jeg paa Knæe!?

Petronille.

Hvem veed? — 'det kom paa en Prøve an.

Majoren,

Seer Hun, mein Kind? han feler plötzlich, dat hanses gamle Kjerlichhet for Hende erwakker: — nicht wahr, Hr. Pertent?

Pertent.

Jeg kan dog ikke sige —

Majoren (med Haanden paa Sabelen).

Besinn Han sig kuns so en Schmule — sonsten har vi bey uns in Russland en fordreffelig Methode en schwaches Gedächtniss at friske op — ein! zwey! drey! und Alles ist richtig!

Petronille.

Er det rigtig sandt, Hr. Pertent, at Deres Samvittighed — Deres Kierlighed, vilde jeg sige — er vaagnet?

Pertent.

Naar Hr General Donnercreütz saa befaler — (sagte): Bie kun til jeg slipper fra Jer! saa skal I see Løier!

Majoren.

Je länger han bedrakter Hende, je ingre kommer Hun ham for: — nicht wahr, Hr. Pertent?

Pertent.

Jo tilvisse!

Petronille.

Ih nu, man siger jo ogsaa, at en ordentlig Levemaade foryngert.

Majoren

Kurz: han bereüer sin Droleeshet, und eben da Hun tratete herein, rief han: "Ach, min Petronilchen, min Petronilchen! jeg elsker Dig, und jeg vil geere min Unrecht godt!„

Petronille.

Nu, saa skal han da heller ikke sukke forgieves, den Stakkel!

Majoren.

Schwerenoth! Han har mehr Likke, als Han fordienner! —: nicht wahr, Hr. Pertent?

Pertent (med indædt Harme):

Død og Plage! at blive holdt saadan for Nar! at lade sig saaledes kudske! — Var ikke den forbandede Historie med Barnet, jeg skulde —!

Emilie.

Nu taler han igien om et Barn!

Majoren (hvidskende):

Har Han kanskee sogar en lille Barn met Jungfer Petronille?

Petronille.

Ih fy, Hr. General! —

Majoren.

Ja wohl, pfuy! Som jeg hører, er Han ja en Verführer, en Lovelace, en Don Juan! —

Pertent.

Men for Fanden! jeg har aldrig —

Petronille.

Nei, Tak! saadan kommer man ikke til mig!

Majoren.

Na, nun po Knæ, und bitte um Pardon!

Pertent.

Jeg skulde krybe paa Knæ med mine gode Fløiels Buxer!? —

Petronille.

Det behøves heller ikke, min Engel! spar dem.

Majoren (med Haanden paa Sabelen).

Bey mir in Russland er det so die Mode, wann en penitirender Sünder Busse macht, denn sonst kommt die Fuchtel, die Knute, die Bastonnade —

Pertent (knæler for Petronille).

Naa, Gud vel da! — Denne Dag glemmer jeg aldrig!

Petronille.

Jeg ikke heller! At see en Frier for mine Fødder: den Glæde havde jeg dog aldrig ventet at opleve!

Majoren.

Und nun en Kuss til Versöhnung! — (Pertent og Petronille omfavne hinanden). Bravo! charmant! — Frau Justizräthinn, gratulieren Sie das junge Paar! — Min Herr Prutgam — Jungfer-Prut! belieben Sie voran zu gehen nach min Zimmer. Mit en Schnees Worte ist Alles richtig: Carl foer

sin Hannchen, und, Hohl mich der Kukuck! Jungfer Petronille wird Madame Pertent!

Petronille.

Jeg creperer af Fornøielse!

Pertent (sagte):

Jeg sprækker, hvis jeg ikke faaer Hævn!

Majoren.

Vorwärts! Marsch! Marsch! (De gaae Alle tre).

Siette Scene.

Emilie (alleene):

Ha! ha! ha! Min Onkel spiller sin Despot med Fynd og Klem! Den arme Forvalter! — Imidtiid begriber jeg ikke, hvad han vilde sige med det Barn, han bestandig talde om.

Syvende Scene.

Emilie. Vennehuld.

Emilie.

Ah, omsider! Jeg har jo ikke seet Dem den hele Dag, kiere Vennehuld. Hvor har De været?

Vennehuld.

Ved Naturens Bryst! i Kierligheds og Venskabs Arme!

Emilie.

Slemme Menneske! ikke engang sige mig Godmorgen, mig, som dog tænker saameget paa hans Lykke!

Vennehuld.

Det veed jeg De giør, min Velgiørerinde, min ømme Søster! — Men hør — kan De ikke see nogen Forandring paa mig?

Emilie (betragter ham).

Nei.

Vennehuld.

Rigtig ikke?

Emilie.

De seer meget glad ud — og Deres Glæde har et livligere Anstrøg — Tungsindigheden er forsvunden af Deres Øine.

Vennehuld.

Og af min Siel med! — Veemoden er draget ud, og alle Lyksalighedens milde Følelser giennemstrømme mit Hierte!

Emilie.

Er Sophie bleven Deres?

Vennehuld.

Nei, endnu ikke. Ogsaa dette Held har jeg tilbage! Blot Forvarslerne om min Lykke giøre mig saa ubeskrivelig glad: hvad tør jeg da ikke haabe af mit kranede Haab? — O, kiere, kiere Frue! man har befalet mig, at lukke mit henrykte Hierte, — men for Dem kan jeg det ikke!

Emilie.

Bør De det ikke. Forklar Dem, kiere Vennehuld!

Vennehuld.

Jeg har Forældre! — et Navn! — Den Tid er maaskee — o, ganske vist nær, da jeg skal omfavne min Moder!

Emilie.

Hun lever?

Vennehuld.

Det maa hun — og levede hun ikke, o! jeg døde paa hendes Grav!

Emilie.

Hvem har aabenbaret Dem Deres Fødsel?

Vennehuld.

Skiebnen, som indhyllede den i Mørke. — Den gamle Pertent veed Hemmeligheden, og har af Harme mod Oberstinden røbet sig for Carl.

Emilie.

Pertent, siger De? — De var altsaa det Barn, han talde om! — det var Frygt for Straf, som giorde ham saa eftergivende. Nu forstaaer jeg det først!

Vennehuld.

Hvilket?

Emilie.

Enkelte Yttringer af Pertent. — Det skulde altsaa være ham og min Svigerinde, som overgav Dem til Fremmedes Barmhiertighed? O, hvor De maa hade Deres Forfølgere!

Vennehuld.

Hade? jeg hade i det Øieblik, da jeg seer en ny Verden aabne sig for mine Øine? Nei, jeg vil

blot mindes min Pleiefaders og Deres Velgierninger — den inderlige Kierlighed, som modtog, ledede og dannede mig! — jeg vil tilgive mine Fiender hvert kummerfuldt Minut, og blot bønfalde dem om, at sige mig, hvem jeg hører til.

Emilie.

Edle Menneske! — De maa jo før, jo heller angribe de Nedrige, og tvinge dem til at aabenbare Sandheden.

Vennehuld.

Det var det jeg vilde — men min ædle Pleiefader forbød mig det jo.

Emilie.

Vidsde han den Skræk, som min Onkel nylig har indjaget Pertent — dog, følg hans Raad, gode Vennehuld; det er sikkert kierligt og viist.

Vennehuld.

Men at staae bævende foran det Dække, som skiuler vor Fremtiid, og ikke torde løfte det i Veiret! —

Emilie.

Lad min Mands faderlige Haand giøre det. Men jeg hører Oberstinden. Kom, Vennehuld; jeg føler, det vilde ikke være Dem muligt, at see hende og tie.

Vennehuld.

Kommer hun? O, lad mig blive her! Jeg skal ikke overtræde Deres Mands Bud; jeg skal tie; jeg vil blot lægge hendes kolde Haand paa dette ban-

kende Hierte, og hvert Slag skal raabe til hende: giv ham sin Moder!

Emilie.

Aabn dette bankende Hierte for mig! Lad Venskab dæmpe dets Heftighed, som det ofte har stillet dets Længsler! (Hun gaaer ind med ham i sit Værelse).

Attende Scene.

Oberstinden (allene):

Petronille! — Petronille! — Nei, hun er her ikke, og hun gik dog denne Vei ud. — Jeg vil strax udbetale hende de 1000 Rigsdaler. Synet af Pengene vil virke mere hos Pertent, end det blotte Løvte — og naar den Skielm seer sig berøvet alt Haab om at blive Eier af min Haand, eller rettere sagt af mine Penge, vil han dog rimeligviis giøre det klogeste Valg. — Det er mig ellers ret kiert, at reise herfra med Generalen; naar jeg er fri for at see Pertent og Vennehuld, har jeg dog kun een Paaminder om det, som jeg vilde give meget til at kunne glemme! —: Samvittigheden.

Niende Scene.

Sophie. Oberstinden.

Sophie (iler ind, og kaster sig i hendes Arme).

O, min Moder! jeg maa tale med Dem. Jeg sluttede mig inde i mit Kammer — jeg vilde tie —

men min Sieleangest driver mig til Dem! — Nei, nei! det er ikke muligt!

Oberstinden.

Hvilket? hvad er ikke muligt? Mit Giftermaal med Generalen? Det er sqavist, vil jeg haabe, som Dit med Palmstierne.

Sophie.

Moder! dersom De vidsde —!

Oberstinden.

Hvad er der? Du giør mig utaalmodig!

Sophie.

— Hvad Ondskab vover at paadigte Dem! —

Oberstinden (forskrækket):

Mig?

Sophie.

Den nedrige Pertent —

Oberstinden.

Hvad han?

Sophie.

Han skal have Deel i Misgierningen, at Vennehuld blev udsat som et Hittebarn —

Oberstinden.

Og hvoraf veed man det?

Sophie.

Han har selv røbet sig. Og hvad mener De? — han anklager Dem som Medskyldig!

Oberstinden (sagte):

O, den Forræder!

Sophie.

Vælt denne skrækkelige Mistanke fra Dem! De er selv Moder: hvor kunde De, hvor kunde nogen Moder have gi[illegible]t det? Foreen Deres Stemme med min! Jeg raabde høit: min Moder er uskyldig! min Moder er uskyldig! det vil jeg blive ved at raabe, mod Alle, mod Vennehuld selv! Kom, følg med! stil Dem frem for Deres ondskabsfulde Anklager! giør ham til Skamme med et eneste Oiekast! Det veed jeg jo De kan! —

Oberstinden (ubestemt):

Sophie! —

Sophie.

Tøv ikke, min Moder! denne Mistanke maa ikke hvile paa Dem et Minut længer! Om De endogsaa ikke har min Onkels Venskab, hans Agtelse maa De ikke savne!

Oberstinden.

Veed Justitsraaden det ogsaa?

Sophie.

Ja.

Oberstinden.

Saa er jeg forloren!

Sophie.

Hvad siger De?! Gud! skulde det være sandt! — Moder!

Oberstinden.

Vov Du ikke at anklage mig. Jeg skal selv forsvare mine Handlinger.

Sophie.

Kan De forsvare denne?! O, Gud give De kunde! — Hvad havde Vennehuld giort Dem?

Oberstinden.

Moderen skylder ikke Datteren Regnskab. Tie! Gaae!

Sophie.

Tie vil jeg; men gaae fra Dem — nei, det kan jeg ikke!

Oberstinden.

Jeg befaler Dig det.

Sophie.

Naturen forbyder det — thi i dette Dieblik trænger De til Trøst, og jeg er Deres Datter! — Moder! jeg har altiid elsket Dem — stød mig ikke fra Dem! Vennehuld vil tilgive Dem, min Onkel ogsaa — ingen skal erfare den ulyksalige Hemmelighed; — Pertent tør ikke tale; — vi vil Alle glemme det Forbigangne — De skal selv glemme det. Vær De vor Moder, som vi vil være Deres ømme, kierlige Børn! Foreen mig med Vennehuld, som jeg elsker! —

Oberstinden.

Med Vennehuld? — Viid — — Justitsraaden kommer! for Guds Skyld, tie!

Sophie.

O, min Moder! jeg haaber Alt af Dem for Deres Børns Lykke!

Tiende Scene.

Verning. De Forrige.

Verning.

Sophie, gaae til min Kone. Jeg skal tale med Din Moder.

Sophie.

Som hendes Ven og Broder og som min Fader; ikke sandt? Deres Hierte vil ikke fornægte sig — og mit, min Moder, o, det har aldrig slaaet ømmere og barnligere for Dem, end i denne Time! (Hun gaaer).

Verning (stiller sig midt for Oberstinden og betragter hende).

Oberstinden (med paatagen Fatning):

Hvad vil De mig?

Verning.

Det veed De. — Jeg har hidtil ikke holdt af Dem; men fra nu af vil jeg være Deres Ven, dersom De vil være oprigtig.

Oberstinden.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Verning.

De forstaaer mig fuldkommen vel. Deres Aasyn siger mig, at Sophie ikke har holdt Ord at tie; og som Datter burde hun det vel heller ikke. — See paa mig.

Oberstinden.

Jeg husker ret godt, hvordan De seer ud.

Verning (streng):

Spot ikke i det Øieblik, da Retfærdighedens Sværd hænger i et Haar over Deres skyldige Hoved!

— Min Haand kan overskiært Haaret — Sværdet falder — og De synker ned til Straf og Skiændsel! — Pligten byder mig, at lade Dem høste Deres Gierningers fortiente Løn; — mit Hierte er medlidende, og for Sophies og min afdøde Broders Skyld skaaner jeg Dem.

Oberstinden.

Denne Tone —!

Verning.

Er Sandhedens, og dens Tordenord rammer Dem i dette Øieblik lige ind i Sielen!

Oberstinden.

Og hvad skal jeg da vel have giort?

Verning.

Fornægtet Menneskeligheden! — O, vidsde De, hvor det smerter mig at see paa Dem! Den tilsøiede Kulde, hvorunder De vil skiule Deres Hierteangest og Deres Samvittighedsnag, er frygtelig! De er Qvinde; Qvindens Barm skulde være Foreeningspunkten for Alt, hvad der er ømt og helligt i Naturen; den er det beskiærmende Fristed for enhver forladt Skabning. — Dyret selv modtager den moderløse Unge, og ernærer den, imedens De — De! — — Himlen være lovet, at der gives saamange Engle blandt Deres Kiøn, som lader os glemme, at der ogsaa stundum kan fødes en Qvinde som De!

Oberstinden

Jeg har aldrig været stærk i at opløse Gaader, og De maa derfor tillade mig at gaae.

Verning.

Bliv! — dersom De ikke vil, at Retten skal hielpe Dem med Opløsningen. Deres Medskyldiges Udsagn gav kun Mistanke — Deres egen Syndermine forraader Dem værre end noget Stikbrev — den raaber Vee over Dem! — og med den soleklareste Vished siger jeg høit: De er skyldig!

Oberstinden.

Hvori? hvori da?

Verning.

I fra Fødselstimen af at have forskudt og udsat et ulykkeligt Barn — maaskee endogsaa Deres eget!

Oberstinden.

De er ikke ret klog!

Verning.

Dog, at han er Deres Søn, troer jeg heller ikke, thi De havde ingen Grund til at lægge Dølgsmaal paa et Barns Fødsel, der vilde have været hans Faders Glæde; og om Deres Sædelighed bærer jeg heller ingen Tvivl. Forbrydelsen har en anden Kilde.

Oberstinden.

Min tilkommende Mand, Generalen, skal hævne Deres Fornærmelser!

Verning.

Tie! — Som en forfængelig Daare kunde De være Gienstanden for den rævsende Spot: — Castigat ridendo mores: ved Latter tugtes Sæderne, tænkde jeg; men som ubarmhiertig For-

bryderske er De Gienstanden for min og Alles Afsky, og Latteren hører op!

Oberstinden.

Spot?

Verning (langsom og med Eftertryk):

Masken er reven af Dem; Deres Medskyldige og endnu mere De selv har røbet Alt. Benægtelse nytter ikke! Vil De undgaae offentlig Skiændsel, saa bekiend for mig — og da vil vi neddysse, hvad der kan neddysses. Hvis ikke, saa trods min Ømhed for Deres Datter og min Ærefrygt for hendes Faders Minde, stiller jeg Dem offentlig frem for Domstolen, Ansigt til Ansigt med Deres ugudelige Haandlanger! Hvor Mildhed er spildt, maa Skiændselen virke! Jeg har Dem i min Haand, og ved den evigthævnende Retfærdighed! jeg slipper Dem ikke!

Oberstinden.

De forskrækker mig!

Verning.

Det er det jeg vil. Himlen give, at Angesten maatte medbringe Anger, og at Deres Samvittighed blev Deres eneste Straf! — Var det Dem, som for 21 Aar siden lod Vennehuld sætte for min Dør? svar!

Oberstinden (i en kold Tone):

Ja!

Verning.

Ved Pertents Hielp?

Oberstinden.

Ja!

Verning.

Det Afskum! — Og Aarsagen?

Oberstinden.

Jeg hadede ham.

Verning.

Den Uskyldige!? — Dog, Gud lønne Dem, fordi De gav ham i min Vold! thi uden Pral kan jeg sige: "han fandt en Fader!" — og naar den virkelige fremstaaer, og affordrer mig sin Søn, tør jeg give mig selv det Vidnesbyrd, at jeg har staaet trofast i hans Sted.

Oberstinden.

Han vil ikke fremstaae; han er død.

Verning.

Død!? — Altsaa dog faderløs, min arme Vennehuld! Saa bliv da ved at finde den faderlige Kierlighed i dette Hierte allene. — Søster, De er ulykkelig! Af alle Savn i Verden er intet bittrere, end Savnet af Agtelse; De har ikke Andres, og kan ikke trøste Dem med Deres egen — o, De er meget ulykkelig! Vil Deres Hiertenag unde Dem Ro, jeg skal ikke forfølge min Broders Enke og Sophies Moder. — Jeg henter Vennehuld. (vil gaae).

Oberstinden (ængstelig):

Nei, nei!

Verning.

Jo. Ham selv maa De aabenbare, hvem hans Forældre vare; det vil skaffe Dem hans Tilgivelse

for de 21 Aar, hvori De har berøvet ham Forældre. (Han gaaer til Døren og kalder): Vennehuld!

Ellevte Scene.

Vennehuld. De Forrige.

Verning.

Du har overstaaet en ængstelig Time.

Vennehuld.

Gud være lovet!

Verning.

Gaae, og lov Din Forfølgerinde Taushed og Tilgivelse.

Vennehuld.

Frue Oberstinde, De har hadet mig —

Oberstinden (med Udtryk):

Ja!

Vennehuld (godmodig bønlig):

Jeg fortjende det ikke.

Oberstinden (bitter):

Deres Moder heller ikke? —

Vennehuld.

O! hvem er hun? —

Oberstinden.

Jeg har aldrig seet hende; hun hed Louise; mere veed jeg ikke.

Vennehuld.

Hun lever dog endnu? — o, svar ikke Nei! først da havde De giort mig virkelig ulykkelig!

Oberstinden.

Maaskee lever hun.

Vennehuld.

Kun maaskee? — kun maaskee! — Mit Hierte siger, hun lever; og at jeg skal finde hende! — Men min Fader? —

Oberstinden.

Spørg ikke hvem han var.

Vennehuld.

Var!? Han er da død? —

Oberstinden.

Vist.

Vennehuld.

O, Gud!

Verning.

Ja, Vennehuld, Du har kun mig. (til Oberstinden): See, hvor hans Øine fyldes med Taarer — hede, sønlige Taarer! De har forurettet ham saa dybt — han tilgav — og endnu er intet Trøstens Ord flydt fra Deres Læber til hans Siel! Betragt ham for første Gang med Velvillie, hvis Deres Hierte kiender denne salige Følelse. Han elsker Deres Datter — behold hendes Formue — saalænge jeg har Brød, skal mine Børn heller ikke mangle. Lad Brudgommens Haab trøste den faderløse Søn! Giv det unge Par Deres Velsignelse!

Oberstinden.

Aldrig! den vilde forvandles til Forbandelse!

Vennehuld og Verning.

Forbandelse?!

Oberstinden.

Dette Giftermaal er en Umulighed: han er Sophies Broder!

Vennehuld (med et Skrig):

Miskundelige Himmel!

Verning (paa samme Tiid):

Hendes Broder?!

Tolvte Scene.

De Forrige. Emilie og Sophie.
Carl (fra Udgangen).

Emilie.

Hvilket Skrig!

Sophie.

Vennehuld! — min Moder! —

Carl.

Hvad er der hændet?

Vennehuld.

Sophie! Du bliver aldrig min! Du er min Søster!

Emilie og Carl.

Hans Søster!

Oberstinden.

Ja!

Sophie (skrigende):

Nei, nei!

Verning (paa samme Tid):

Tie! det bliver hendes Død!

Vennehuld.

Og min!

Sophie.

O, Vennehuld! — Du min Broder? — jeg døer! (Hun besvimer).

Vennehuld (kaster sig over hende).

O, saa tag mig med!

Carl.

Kiereste Vennehuld! — Frøken! —

Emilie (til Oberstinden):

Gud! hvad har De giort!?

Verning (med Lidenskab):

Dræbt Dit eget Barn, unaturlige Moder! og forskudt Din Mands!

Oberstinden.

Burde jeg da tillade en Forbindelse —?

Verning.

Burde De tie stille saa længe? De saae, hvorledes de to unge Hierter aabnede sig for Kierlighed — De var ikke barmhiertig nok til at advare i Tide, men ubarmhiertig nok til at tøve, indtil det var for sildigt! De udsatte Broderen for at ægte Søsteren — jeg gyser! — O, kunde Himlen endogsaa tilgive Dem hver anden Synd, denne vil evig brænde paa Deres Samvittighed!

Emilie (sysleende om Sophie):

Stille! hun kommer til sig selv.

Carl.

Hun lever op.

Verning.

Til Qvaler!

Vennehuld.

Sophie! Sophie!

Sophie (aabner Øinene).

O, Vennehuld! —

Emilie.

Kiere Pige!

Oberstinden.

Min Datter!

Sophie.

Moder! er det sandt? Er Vennehuld virkelig min Broder?

Oberstinden.

Din Broder.

Sophie.

Og Deres Søn?

Oberstinden.

Nei, kun Din Faders.

Vennehuld.

O! hvorfor var De ikke saa medlidende at sige os dette før?

Verning.

Spørg, hvorfor hun var saa umenneskelig at forskyde Dig?

Oberstinden (tager et Brev ud af en Brevtaske).

Her er min Retfærdiggiørelse.

Verning.

Intet kan retfærdiggiøre Dem!

Oberstinden.

Dette Brev til min Mand blev sendt tillige med Barnet, medens han var i Pyrmont; Udskrivten var en Fruentimmerhaand, og Jalousie forledede mig til at aabne det. De faa Ord, det indeholder, vare nok til at overtyde mig om min Mands Utroskab. Hvem fortænker mig i, at jeg hadede min Medbeilerinde i hendes Søn? Jeg bar dengang Sophie under mit Hierte, og vilde ikke, at hun i Tiden skulde tilsidesættes for et Slegfredbarn. Jeg dulgde dets Komme, og Guld bragde Pertent til at sætte det udenfor Deres Dør. Det angik Dem nærmere end mig. Resten veed De; min Mand døde paa Reisen, inden min Datter blev født, og gav ingen Oplysning om sin Søn, der hos Dem ikke savnede andet end et Navn. Jeg har feilet; men i 21 Aar har Pertents Ufotskammenhed og Bedrageri været min daglige Straf og Vennehulds Hævner.

Verning (læser Brevet):

"Jeg sender Dem Barnet; det er Deres. Op"drag ham som Fader, og glem ikke hans ulykkelige "Moder Louise." — "Til Oberst Verhing!" — Ja, det er til min Broder! — Du er hans Søn, Vennehuld — og dog er det ikke muligt, at Du kan blive mig kierere!

Vennehuld (tager Brevet).

Dette Brev er min Mødrenearv! (han kysser Navnet). O, hellige Ord, skrevne af min Moders dyrebare Haand! kan I ogsaa erstatte mig mit skrækkelige Tab? ak, nei! nei! det kan Intet!

Emilie.

Gode, kiere Vennehuld! maatte dette Brev være Dig en Ledestierne til Din Moders Hierte.

Vennehuld.

Maaskee! — Bed for mig, at det maa blive det! (han kysser Emilies Haand).

Carl.

Min Broder!

Sophie (sukkende):

Og min!

Verning.

Gaae, Frue, gaae! Deres Aasyn lukker Hiertet, for enhver mild Følelse — og for Dem maa det være skrækkeligt, at see saamange Taarer, hvori De allene er Skyld.

Oberstinden.

Jeg gaaer. — Sophie, tag Afsked med Din Broder, og følg mig. (Hun gaaer).

Verning.

Nei, Sophie bliver her! hos mig!

Sophie.

Hun lider, skiøndt hun vil dølge det; det er mig, som skal trøste hende. Datteren hører hiemme hos sin Moder.

Emilie.

Saa bliv hos mig!

Verning.

Moderen skal ikke sælge sin Datter; det giør hun! Vil Du følge med hende, for at tvinges til at ægte Palmstierne?

Sophie.

O Gud, nei! — Dog, desnærmere er jeg Graven.

Vennehuld.

Nei, Sophie! lev, lev!

Sophie (smertelig):

Ikke mere for Dig!

Emilie.

Som Søster for Din Barndoms Ven.

Carl.

O ja!

Verning.

Som Datter for mig!

Sophie.

Vil De da tilgive min Moder?

Verning.

For Din Skyld: ja!

Sophie.

Og Du, Vennehuld?

Vennehuld.

O Gud, jeg har tilgivet hende! — og Alle!

Sophie.

Men ikke mere min Elsker! — ikke mere min Fremtiids Haab og Lyst! — Hvad er Broderen mod Elskeren? Hvad er det matte Lys mod Solens Flamme? hvad er det svage Ekko mod den stærke Orgeltone? — Det føler De selv, kiere Onkel! De vil kun trøste mig! ogsaa derfor takker jeg Dem; men endnu kan jeg ikke modtage anden Trøst, end den jeg selv har at give mig; den er rigtig nok kun svag — o, den er ussel! — men den smigrer mig dog ikke med mere, end hvad jeg virkelig tør haabe. — Hvad tager Vennehuld sig for? græder han?

Verning.

Nei; af Godhed for os Andre, vil han dølge Elskerens Smerte, og denne piinlige Tvang giør hans sønlige Længsel efter en Moder endnu stærkere.

Sophie.

O! maatte han dog finde hende, og skienke hende al den Kierlighed, som fylder hans Hierte for mig, og som Søsteren ikke kan modtage! — Han har endnu intet nærmere erfaret?

Verning.

Nei, Din Moder veed intet videre, end hvad Brevet indeholder; Pertent ligesaalidt; og om han endogsaa kunde vide noget, saa, for at skaane Din Moder, maa man ogsaa skaane ham. — Imidlertiid viser den skielvende Haand, hvormed de faa Linier ere skrevne, tydeligt nok, i hvilken Hierteangest

den Ulykſalige maa have været, dengang hun ſlap ſin ſpæde Søn af ſine Arme.

Sophie.

Ja, det var hun viſt, den ſtakkels Moder! Berøvet Alt, endogſaa ſit Barns Fader! — Men at han ikke ſkrev til Dem om ſin Søn —

Verning.

Derfra hindredes han ventelig ved ſin pludſelige Død i Pyrmont. At han har brudt ſin Troſkabseed imod Din Moder erfoer jeg først i Dag — og dette Feiltrin vilde ſmerte mig dobbelt, derſom det i Graven ſkulde berøve ham hans Datters Høiagtelſe.

Sophie.

Kunde jeg da lade være at agte og elſke den Mand, ſom Vennehuld ſkylder Livet? At det juſt ſkulde være min egen Fader, det —! — Dog jeg vil jo ikke klage — ikke engang tænke! Ikke en Taare — ikke en Grille mere! At græde hielper ikke, lindrer ikke — og at tænke — (hun tager ſig vaandefuld om Panden). O, det ſmerter — det ſmerter giennem Hiernen til Hiertet! Derfor lyſtig, at Spillet kan faae Ende, ligegodt hvordan! Jeg vil foregaae Vennehuld med Exempel. Han ſkal givte ſig, glemme mig og være lykkelig. Jeg vil ogſaa givte mig — ogſaa blive lykkelig! — jeg tager Palmſkiørne.

Verning.

Aldrig!

Sophie.

Jo, kiere Onkel, ham — eller den første den bedste, der vil have mig! men paa det Vilkaar, at jeg giver Vennehuld det Halve af Alt hvad jeg eier. Broderen maa ikke lide Nød, naar Søsteren svømmer i Overflødighed — i Glands — i Lykke og Herlighed!

Verning.

Vennehuld var og er min Søn, og gaaer i Arv med mine egne to. Jeg har baade Penge og Kierlighed nok til tre Sønner.

Sophie.

Nei, Onkel, det faaer De mig ikke fra; jeg vil dele med ham. Siden jeg ikke kan give ham Lykke, saa lad mig dog i det mindste give ham det, som Verden kalder Lykke: det usle, fattige Guld! Og saa bort herfra! jo længer bort jo bedre! At see mig, vilde dræbe ham!

Verning.

Og hvad bliver saa Din Skiebne?

Sophie.

Jeg givter mig jo. Jeg bliver lykkelig — o, en meget lykkelig Brud!

Verning.

Sophie! hvordan er det?

Sophie.

Godt! — meget godt! bedre end før! Jeg græder jo ikke — og jeg taler dog om at staae Brud-

med en Anden end Vennehuld! — Paa Bryllups-aftenen dandser jeg mig ihiel!

Verning.

Pige! Du forfærder mig!

Sophie.

Men een Ting maa De love mig, Onkel: — naar jeg saa er død — thi jeg døer snart, snart! — det er just den Vished, som giør mig saa glad, saa lykkelig! — naar jeg er død, o, saa lad min Moder ikke vide det! først da vilde hendes Samvittighed vaagne! først da vilde hun angre, at hun lod mig elske Vennehuld, og ikke sagde mig, at han var min Broder! O, Gud forlade hende det! (Hun synker paa Knæ).

Verning.

Saae hun Dig i denne Tilstand, det vilde være hendes skrækkeligste Straf.

Sophie (springer op).

Det maa hun ikke — hverken hun eller Vennehuld! — Han maa aldrig see mig mere — og hun skal see mig som Brud — uden en eneste Taare — lykkelig! glad, og lykkelig, og dandsende — dandsende til Graven!

Tredie Scene.

Palmstierne. De Forrige.

Sophie (gaaer Palmstierne imøde).

Der er han, som tager mig op til Dødninge-dandsen! — Det er vel, at De kommer. De be-

giærede mig jo til Ægte? Der er min Haand; jeg er Deres.

Verning.

Sophie! hvad giør Du?!

Sophie.

Adlyder min Moder.

Palmstierne.

Men, naadige Frøken — i Sandhed, De overrasker mig — især da jeg just kom, for at —

Sophie.

De har saa ofte sagt mig, at det skulde blive min Lykke at faae Dem; nu troer jeg det selv.

Palmstierne.

Det smigrer mig, at De omsider —

Sophie.

Hører De hvad jeg siger? — i min Lykke at faae Dem! Døm da, hvor grændseløs ulykkelig jeg maa føle mig, naar jeg tilstaaer det!

Palmstierne.

Jeg forstaaer Dem ikke, min Frøken.

Sophie.

Det vil jeg troe; for faa Timer siden vilde jeg ikke selv have forstaaet mig; men nu — nu er jeg bleven klogere! Vil De have mig? Svar!

Verning.

Betænk —!

Sophie.

Intet, Onkel! jeg maa bort herfra! — Svar!

Palmstierne.

Naturligviis vilde det være mig en stor Ære, dersom ikke den Omstændighed —

Sophie.

De har Ret; det glemde jeg: der er den Omstændighed ved, at De skal forpligte Dem til at afstaae Vennehuld Halvdelen af min Formue.

Palmstierne.

Hvad forlanger De! saadant et Tab — !

Sophie.

Hvad taler De om Tab? Hvad De kan tabe er kun Guld. Jeg har tabt mere! Elsker, Lykke, Haab, Alt! — Alt!

Palmstierne.

Og desuden er jeg bleven truet, at hvis jeg gifter Dem —

Sophie.

Af Vennehuld?

Palmstierne.

Nei, af —

Sophie.

Det var før. Nu vil han ikke mere true Dem. Skiebnen har berøvet ham hans Rettigheder — jeg er fri — jeg ægter Dem eller en anden — og dog elsker jeg ham evig! Kom med til min Moder — jeg vil erklære hende min Beslutning. Jeg gaaer strax med Dem til Altret, og saa bort — bort herfra, førend mit Aasyn dræber ham! (Hun tager ham ved Haanden, og iler ind med ham i sin Moders Værelser).

Verning (følger efter dem).

Sophie! — Sophie! —

Fierde Scene.

Carl. Frue Rose.

Carl.

Denne Vei, om De behager.

Frue Rose.

Jeg takker Dem, min unge Herre.

Carl.

Intet at takke for; men De maa ikke kalde mig Herre; det er en Titel, som ikke tilkommer mig.

Frue Rose.

Jeg vilde ogsaa heller kalde Dem min unge Ven.

Carl (smilende):

Saa bliver vi snart enige, thi det hører jeg helst.

Frue Rose (seer stivt paa ham).

Er De Søn her af Huset?

Carl.

Nei; men jeg behandles som Søn, og elsker som Søn; deraf maa det nok komme, at jeg sommetider ogsaa bilder mig ind at være det.

Frue Rose (som før):

Har De været her fra Barndommen af?

Carl.

Ja; min Fader var Jæger her paa Godset, og døde fra mig, da jeg var en lille Purk; men hos

Justitsraaden har de Faderløse det godt; han lod mig opdrage med sin anden Pleiesøn, og næst Guds Hielp tænker jeg snart at blive Jæger efter min salig Fader, og saa baade leve og døe, hvor jeg var Barn! Det er underligt nok med Ens Fødested: man kan ikke lade være at holde af det!

Frue Rose.

Saa Justitsraaden har endnu en Pleiesøn, foruden Dem?

Carl.

Javist; ham skulde De see! Bitterkns! det er en Karl med Forstand som en Salomon — og endnu mere, med et Hierte, o, som der ikke findes Lige til! Han er meget bedre end jeg — gid han bare ogsaa var ligesaa sorgfri!

Frue Rose (fagte):

Om det var ham! (høit): Han har Bekymringer, siger De?

Carl.

Ja, Herregud! hver har jo sit i denne Verden.

Frue Rose (sukkende):

De har Ret! — men De maa tilgive mig; jeg spørger om saa meget. Min Deeltagelse kunde let forekomme Dem som Nysgierrighed.

Carl.

Nei, Nysgierrighed taler ikke i den Tone. Jeg kan jo nok høre, at De er en gammel Bekiendt af Hr. Justitsraaden.

Frue Rose.

De tager feil; jeg har aldrig seet ham.

Carl.

Ikke? Ja, da vil De dog snart komme til at holde af ham, det vædder jeg!

Frue Rose.

Deres Roes har allerede giort mig ham kier; men jeg søgde egentlig hans Broder.

Carl.

Salig Obersten? o, han er død for mange Aar siden, alt førend jeg blev født. Har De ikke vidst det?

Frue Rose.

Jeg erfoer det først for faa Dage siden; jeg har i 21 Aar været borte fra Danmark.

Carl.

Ja, det var en anden Sag. Det maa være tungt nok, naar man søger en Ven, at finde hans Grav. Men jeg veed ikke, hvordan det er: Deres Væsen har giort mig snaksom. Jeg taler til Dem, som om jeg havde kiendt Dem i hundrede Aar! De maa ikke troe, det er Næsviished af mig, for jeg er ellers ikke saa sladervurn. Naa, jeg vil gaae og see, at jeg hitter Justitsraaden. (Han løber, men vender om igien.) Men det er sandt: jeg veed jo ikke engang, hvem det er, jeg skal melde?

Frue Rose.

Vil De behage at sige: Frue Rose?

Carl.

Skal skee. (Han gaaer ind i Justitsraadens Værelser).

Femte Scene.

Frue Rose (allene).

Jeg troede i Førstningen, at det var min Søn! — men nei! en Ahnelse siger mig, at det er den anden ædle Yngling han nævnede. Hans Lovtaler over ham bragde mig Taarer i Øinene — jeg følde en ufrivillig Bæven — jeg kunde have trykket det taknemmeligste Moderkys paa de Læber, som roesde mit Barn! thi det er ham — det er min Ludvig! — Obersten har ved sin Død overgivet ham til Justitsraaden, og han har holdt sin Broders Siælegave i Ære! — Men veed han min Hemmelighed? har Obersten ikke maaskee taget den med sig i sin Grav? Han er død for 21 Aar siden, altsaa kort efter jeg betroede ham det Barn, som jeg maatte rive fra mit Hierte. O, min Fader! jeg bragde Dig et stort Offer: for ganske at være Datter, maatte jeg dølge, at jeg var Moder! Jeg taug — betroede Venskab en Moders Allerhelligste — fulgde Dig til fierne Egne — erfoer intet om mit Barn — og levede i en evig piinlig Uvished, som var Straffen for mit Feiltrin! — Fader! nu er Du død! — fra Himlen seer Du Sandheden — og vil tilgive mig! — Men min Søn, som jeg maatte forlade — vil han tilgive sin ulykkelige Moder? Vil han elske den, som ikke bar Omhu for hans Barndoms Dage?

Ja, jeg skal slutte ham i mine Arme — jeg skal trykke ham op til mit Hierte! det skal sige ham, at jeg er hans Moder, og Naturen vil seire og skienke mig hans Kierlighed! —

Siette Scene.

Vennehuld. Frue Rose.

Vennehuld, (uden at see Frue Rose):

Jeg lovede mig selv saa helligt, aldrig mere at komme i denne Sal — at skye Sophie! — Og dog kan jeg ikke lade være at trykke den dræbende Piil endnu dybere ind i mit Bryst! Jeg maa see hende endnu een Gang!

Frue Rose (sagte):

Et ungt Mennesske! Om det var ham? — jeg bæver!

Vennehuld.

For sidste Gang! — o, min Svaghed lærer mig, hvor nødvendig min Bortreise er! — (han bliver Frue Rose vaer): Ah, en fremmed Dame! (høit): Med hvem ønsker De at tale?

Frue Rose (dølgende sin Sindsbevægelse):

Med Justitsraad Verning.

Vennehuld.

Jeg skal strax — (vil gaae).

Frue Rose.

Der er alt gaaet Bud efter ham. En anden ung Herre havde den Godhed —

Vennehuld.

Venlelig min Pleiebroder. Saa vil Justitsraaden snart være her. (Han sætter en Stoel til hende).

Frue Rose (sagte, bævende):

Hans Øine — samme Ansigtstræk — det er ham! det er min Søn!

Vennehuld (sagte):

Hvad hun betragter mig! (høit): De seer saa vist paa mig —?

Frue Rose, (uden at vende Øinene fra ham):

Tillad mig det; — det er mig saadan en sød Glæde!

Vennehuld.

Glæde?

Frue Rose.

Ja, Glæde! Henrykkelse! — thi Deres Ansigt gienkalder mig Erindringer —

Vennehuld (heftig):

Har De kiendt noget Fruentimmer, som jeg ligner? —

Frue Rose (sagte):

Gud! er denne Heftighed barnlig Ømhed? (høit): Jeg troede for et Øieblik — at gienkiende en Ungdomsveninde Træk — men jeg tog feil! —

Vennehuld.

Frue! De finder mig i en Stemning, da jeg let fristes til at ansee ethvert Glimt af Haab som en Ledestierne for min Fremtiid. O, før mig ikke vild!

tænd ikke en Straale i mit Hierte, som De maaskee selv strax igien nødes til at slukke!

Frue Rose.

Ak! det vil jeg ikke!

Vennehuld.

Det var ogsaa ubarmhiertigt — thi Mulmet bliver siden desto skumlere!

Frue Rose.

Hvad kan saaledes mørkne det unge Sind, som Gud skabde til Glæde?

Vennehuld.

Før Længsel — nu Kummer!

Frue Rose

O, dersom jeg kunde stille denne Længsel! —

Vennehuld.

Det kan kun en Moder!

Frue Rose (sagte):

O Gud! ja, det er Omhed! det er inderlig Kierlighed! (høit): De har tabt Deres? —

Vennehuld.

Jeg eiede hende kun i min Fødselstime! allerede da skilte Ulykken os ad. Dengang følde jeg ikke hvad jeg tabde. Den Algode skienker jo Barndomsalderen en lyksalig Blindhed, som de modnere Aar desværre forjage! I Dag er der svunden mere end een velgiørende Taage fra mine Øine; jeg klagede, medens jeg var blind — jeg Utaknemmelige! jeg paaskiønnede ikke min barnlige Lykke!

Frue Rose.

De elsker den Moder, som stødte Dem fra sig?

Vennehuld.

O, hun stødte mig ikke fra sig! med Hierteangest holdt hun mig fast, da Ulykken vristede mig ud af hendes Arme! med Hierteangest skrev hun disse Ord: — (Han tager Brevet ud af sin Barm). „Min ulykkelige Moder Louise!" — med Hierteangest og evig inderlig Kierlighed vil jeg læse dem, gientage dem, præge dem dybt ind i min Siel, til den Time, da jeg kan trykke hende til mit Bryst og raabe: Omfavn Din Søn!

Frue Rose (sagte):

O, hvilket Dieblik for en Moder! (høit): De kan tilgive hende —?

Vennehuld.

Sønnen tilgive Moderen!?

Frue Rose.

— At hun bukkede under i Kampen? —

Vennehuld.

Mod Skiebnen? hvor er den Dødelige, som kan bestaae i Kamp mod den? Var det min Moders Brøde, at dens Jernhaand var stærkere end hendes qvindelige Hierte?

Frue Rose.

De maatte savne hendes Omhu.

Vennehuld.

Og hun mine Kiertegn! Moderens sødeste Glæde — Moderens Løn for hver Lidelse: Synet

af sit Barns Omhed! O Gud! naar kommer den Time, da jeg skal staae foran hende, som gav mig Livet — da jeg med tusinde Kiertegn, tusinde Kys skal udtrykke alle de Følelser, som storme i mit Inderste, og som kun kan faae Luft i Navnet: Moder! Moder!

Frue Rose (bævende af Glæde):

Den Time er kommen! Giv mig disse Kiertegn! giv mig disse Kys! giv mig dette søde Modernavn! — det hører mig til!

Vennehuld (synker for hendes Fødder).

Moder!

Frue Rose

O, min Søn! min Søn! min Trøst! min Lykke! (Hun bøier sig ned over ham).

Vennehuld.

Fra det Øieblik jeg kunde tænke, drog min Længsel mig til det Sted, hvor jeg nu ligger: til min Moders Fødder!

Frue Rose (vil løfte ham op).

Kom op til mit Hierte!

Vennehuld.

O nei, nei! vi knæle jo for Gud — lad mig ogsaa knæle for Alkierlighedens Billede: en Moder!

Frue Rose.

Gud! kan Din Salighed have Glæder, der overgaae dem, jeg føler i dette Øieblik!?

Syvende Scene.

Carl. De Forrige.

Carl.

Hvad seer jeg!?

Vennehuld (springer op).

Ven! Broder! Carl! — min Moder! jeg har fundet hende!

Carl.

Din Moder?! — Til Lykke, kiereste Vennehuld! (han kaster sig fielegfad om hans Hals. Til Frue Rose, kyssende begge hendes Hænder mange Gange uden Ophør); Og ligeledes til Lykke med ham som Søn! — Men hvor er der da nogen, som kan glæde sig med os? Hr. Justitsraad! — (han kalder ind ad Frue Vernings Værelser). han maa være her! han var ikke hos sin Kone; — Hr. Justitsraad! kom ud! kom ud! kom ud!

Aattende Scene.

Verning. De Forrige.

Verning.

Hvad vil Du, Carl?

Carl (som ellevild af Glæde):

Vennehuld har fundet sin Moder! — der staaer hun — Frue Rose, som vilde tale med Justitsraaden! — Gratuleer ham! — Det Nyt maa jeg hen og fortælle min Hanne! (Han løber ud).

Verning.

Er det muligt!? —

Vennehuld.

Ja, min elskede Fader! her er den Moder, for hvem De har bevaret mit Liv; Himlen velsigne Dem!

Frue Rose.

Jeg søgde den Mand, som jeg betroede min spæde Søn; jeg finder Dem, som var ham i Faders Sted, og dannede ham til den ædle Yngling jeg slutter i mine Arme! — O Gud! De maa selv føle, at jeg ikke kan takke Dem — men den Evige maa lønne Dem!

Verning.

Min Løn giver han mig i Vennehulds Lykke! Himlen være lovet! saa er da Sønnen trøstet — dersom Elskerens Hierte kun ikke blødte!

Vennehuld.

Stille med det, min Fader! Smerten dulmer — Fraværelse skal jo læge Saaret.

Frue Rose.

Var det den Kummer Du talde om, kiere Søn? deel den med Din Moder!

Vennehuld.

For strax at bedrøve Dem? —

Frue Rose.

For at give mig det første Tegn paa Din Fortrolighed.

Vennehuld.

O Gud! — nei — jeg kan jo ikke sige Dem det!

Frue Rose.

Vil Du nægte mig min første Bøn?

Vennehuld.

Velan da! — men bebreid Dem ikke mit Uheld; De overgav mig jo til min —

Frue Rose.

Til Oberst Verning.

Vennehuld.

Det erfoer han aldrig; thi han døde udenlands, kort efter min Ankomst hertil. Den Person, som i hans Navn modtog mig og Deres Brev, forskiød mig —

Frue Rose.

Gud! Hvem var det?

Verning.

Et Uhyre! min Broders —

Vennehuld (afbryder ham).

O nævn hende ikke! Skiebnen var mig jo gunstig — thi jeg blev sat udenfor denne Mands Dør, og han opdrog mig som Søn.

Frue Rose.

Hvad hører jeg!

Vennehuld.

Jeg vorde op med min Velgiørers Broderdatter, en Engel, som har arvet hans Dyder! Jeg var uvidende om min Fødsel — jeg saae Sophie daglig — o, maatte jeg da ikke elske hende? Vore Hierter mødtes, og vi svoer hinanden evig Kierlighed. Min Velgiører lovede at fremme vor For-

eening; jeg svævede i Haabets gyldne Drømme! min eneste Sorg var Længselen efter min Moder. Først i Dag bringer en Hændelse mig paa Spoer efter min Fødsel — henreven af Glæde, slutter jeg Sophie i mine Arme; o, min Moder! døm da om min Skræk og hendes trøsteløse Jammer, da jeg pludselig erfarer, at hun er min Søster!

Frue Rose.

Din Søster? Oberstens Datter?

Vennehuld.

Ja!

Frue Rose.

Hvem har sagt det?

Verning.

Hans Forfølgerinde, min Broders Enke.

Frue Rose.

Det er ikke sandt! Du har ingen Søster.

Vennehuld.

Store Gud!

Verning (med Haab):

Vennehuld!! —

Vennehuld.

Men dette Brev, som De skrev til Obersten, og hvori De kaldte ham min Fader? —

Frue Rose.

Det havde han, førend Du blev født, lovet at være Dig.

Verning.

Men var det ikke virkelig?

Frue Rose.

Han var kun min Mands Ungdomsven og vor Velgiører! Han var Medvider i mit hemmelige Givtermaal imod mine strenge Forældres Villie. Døden berøvede mig min Mand, medens jeg endnu bar Dig, min Søn, under mit Hierte. Havde jeg aabenbaret min gamle Fader min Tilstand, det vilde have blevet hans Død. Kongens Befaling kaldte ham til Indien; jeg maatte følge med; faa Dage før vores Afreise fødte jeg Dig, og efter tidligere Aftale, sendte jeg Dig til Oberstens Gods. Det Bud, som bragde Dig hertil, fandt mig ikke mere; jeg var allerede gaaet ombord. Eet og tyve lange Aar har jeg tilbragt i Kummer, uden Efterretning fra mit Barn, og uden anden Trøst, end den, at have opfyldt mine Pligter som Datter, da Skiebnen forbød mig at være Moder. Min Fader døde; jeg ilede til Europa, søgde min Søn — jeg har fundet ham! jeg har ham i mine Arme! og, Gud være lovet! jeg kan ende hans Kummer, og tilintetgiøre en ulyksalig Misforstaaelse!

Vennehuld.

O, Moder! Moder! i dette Hieblik gav De mig anden Gang Livet!

Verning.

Hør, Frue: er det da rigtig sandt, at han ikke er min Brodersøn?

Frue Rose.

Jeg kan overbevise Dem med egenhændige Breve fra Deres Broder. (Hun tager en lille Pakke Breve frem, som Verning skyder tilbage).

Verning.

Det behøves ikke! jeg vil ingen Breve læse! jeg læser Deres Ansigt, og jeg troer Dem! O, Gud velsigne Dem, fordi De kom, inden det var for sildigt og de to unge Hierter havde græmmet sig ihiel! (overgiven): Ja, min Vennehuld — hør, hvad hedder han egentlig, Frue?

Frue Rose.

Ludvig; min Ludvig!

Verning.

Navnet er godt; kald De ham Deres Luvig; jeg kalder ham min Vennehuld, thi vennehuld var han, er han og vil han blive! — Ja, min Vennehuld, nu skal Du have Din Pige!

Vennehuld (kysser hans Hænder).

Fader!

Verning (tager ham om Hovedet).

Ja, Trods om nogen kan berøve mig det Navn! Din Fader bliver jeg, enten jeg er Din Onkel eller ikke. Hurra! Hurra! nu vil vi ogsaa tilgive alle vore Fiender, Søster Abigail og den gamle Kieltring, hendes Fortrolige, med! ikke sandt?

Vennehuld.

Alle, af mit ganske Hierte!

Verning.

Retsaa! Ingen hade! men dem vi elsker, Død og Plage! dem vil vi ogsaa elske af ganske Hierte — og blandt dem skal min Vennehulds Moder staae i Spidsen! Men hvor ere de da henne? Vi maae dog heller ikke glemme de gamle Venner over de nye! Spring Du efter Din Pige, Vennehuld! hun er derinde blandt de onde Aander — jeg henter min Kiælling, og fører hende midt ud iblandt de gode!

Vennehuld (iler ind i Oberstindens Værelser):

Sophie! min Sophie! min Brud!

Verning (paa samme Tiid, dandsende og syngende):

Hurra! Hurra! Glæde over al den Gaard! (Han løber ind i Emilies Værelse). Kom ud, kom ud, Moerlille! — og I med, Hanne og Carl! I hører saa med blandt de gode Aander i det jordiske Paradiis!

Niende Scene.

Frue Rose, Vennehuld med Sophie i sine Arme. Verning ligeledes fra den anden Side med Emilie. Hanne og Carl.

Vennehuld.

Sophie! Du er ikke min Søster! Du er min Brud!

Sophie.

Vennehuld! er det muligt?!

Emilie.

Hvad hører jeg!?

Verning.

En Troens Artikkel.

Carl.

O, Vennehuld! Vennehuld! — Hører Du, Hanne?

Hanne.

Hvilken Glæde!

Vennehuld (til Sophie):

Herhen! for min Moders Fødder!

Sophie.

Din Moder!?

Vennehuld.

Vor Moder!

Frue Rose.

Mine Børn! (hun omfavner dem).

Verning (til Emilie):

Seer Du, min velsignede Kiælling! saamegen Glæde lader Gud os opleve ovenpaa denne Dags Jammer og Taarer!

Emilie.

Carl sagde mig —

Verning.

— At Vennehuld havde fundet sin Moder: det er sandt! Jeg siger Dig, at Sophie ikke er hans Søster, men hans trolovede Brud: det er ogsaa sandt, saa sandt som at jeg elsker Dig! — nu veed jeg, at Du troer mig.

Emilie.

Men siig mig —

Verning.

Spørg ikke, men see og nyd Glæden! det er Virkningen; Aarsagerne kan I jo altiid faae at vide.

Emilie.

Kiere Vennehuld! Sophie! dette Favntag er min Lykønskning!

Carl.

Og dette Haandtryk min!

Hanne.

Og min!

Vennehuld og Sophie.

Velgiørerinde! — Broder! —

Verning.

Net saa! faa Ord, men fra Hiertet — saa gaaer de ogsaa til Hierterne.

Sophie.

I det Øieblik, da jeg fortvivlede —

Verning.

— Var Hielpen Dig nærmest. O, Pige, saaledes gaaer det tit med os blinde Mennesker! Vi vil altiid bitterlig græde, naar vi i det Høieste burde sukke en Smule. Men nu hverken Suk eller Taarer! hører I det allesammen? og skal der endelig grædes, saa lad det være af Gammen og Glæde!

Tiende Scene.

De Forrige. Oberstinden. Palmstierne.

Oberstinden.

Hvad er her paa Færde?

Verning.

Gammen og Glæde, det hører De jo; (halvsagte): læg De Anger og Ruelse til, saa skal De have Lov til at tage Deel i Velsignelsen, og vor Regning er opgjort.

Sophie.

O, min Moder! jeg er ikke Vennehulds Søster! —

Oberstinden.

Hvorledes?

Vennehuld.

Frue Oberstinde, De seer her min Moder, som —

Oberstinden.

Deres Moder? her?

Verning (falder ind):

— Som ved egenhændige Breve fra min salig Broder kan bevise, at Deres Mistanke var falsk. (til Frue Rose): Viis hende dem, kiere Frue; (sagte): der kan Sort paa Hvidt være forstaaeligere, end en Tone fra Hiertet.

Frue Rose (flyer Oberstinden Brevpakken).

Palmstierne.

De troer mig maaskee ikke, men jeg vil være fordømt til aldrig i min Levetiid mere at synge i nogen

Amateur-Concert, om jeg forstaaer et Ord af alt dette!

Verning.

Virkelig ikke, min Hr. Secretair uden Forretninger? Saameget desbedre! thi der er saa eet og andet — (med et Blik til Oberstinden): som egentlig heller ikke hører til Deres Departement.

Palmstierne.

Jeg vil lade Dem selv dømme: jeg staaer inde, og erklærer for Frue Oberstinden, at hvor umaneerlig jeg end elsker den smukke Frøken, kan det dog ingenlunde convenere min Kierlighed, at givte hende, dersom hun først vil dele sin Formue med den unge Herre der; — (Vennehuld kysser Sophies Haand). — Paa eengang styrter han ind, slæber hende med sig, og da jeg nu kommer herud, finder jeg hende i hans Arme. Det er alt anden Gang i Dag jeg bliver regaleret med den Scene, og skiøndt jeg ikke er saa pøbelagtig at være jaloux, er det dog ikke af de Ting, som Moden tillader En at taale før Brylluppet. Folk af Bonton pleier altiid at bie med sligt til det er forbi.

Verning.

Altsaa frasiger De Dem selv Sophie?

Palmstierne.

Hvormeget det end smerter mig, især efter hendes bestemte Erklæring før, at hun endelig vil have mig, saa kan jeg paa min Ære ikke andet;

undtagen Frøkenen lader det absurde Vilkaar om Formuens Deling fare. —

Emilie.

Stakkels Sophie! der har Du en formelig Kurv.

Sophie.

Den, Hr. Secretair, skal det ikke koste Dem saamegen Umage, at fade mig til at modtage som Deres Fæstensring.

Palmstierne

Som det lader vil man her ansee mig for det femte Hiul til en Vogn, og saaledes er en Forbandser i fire Clubber ikke vant til at behandles. Jeg giver Frue Oberstinden hendes Løvte tilbage. Jeg er ikke forlegen. Desuden behagede Deres Eisenfresserske Tilkommende at true med, at hans Steddatters Haand skulde kiøbes med en Næse og et Par Øren, og hvor stor Priis jeg end sætter paa den naadige Frøkens Besiddelse, vil jeg dog ikke nægte, at jeg sætter endnu større Priis paa hele Lemmer og mit Ansigts Conservation. Ærbødige Tiener!

(Han gaaer).

Verning.

O, Din stakkels Nar! — (til Oberstinden): Naa, hvad siger Søster Abigail nu?

Oberstinden (kyer Frue Rose Brevene tilbage).

Med den dybeste Skamfuldhed —

Frue Rose.

Skiul den i mine Arme! —

Oberstinden.

De, Vennehuld, kan aldrig tilgive mig! —

Vennehuld.

Sophies Moder!?

Verning.

Jovist kan han! kun den Onde bærer Nag. Han var længe berøvet en Moder; skienk ham nu to paa eengang, ved at foreene ham med Deres Datter.

Oberstinden.

Tag hende, Vennehuld! og gid hun maa erstatte Dem for 21 Aars Lidelser! De har mit Samtykke.

Frue Rose.

Og min Velsignelse!

Vennehuld.

Sophie!

Sophie.

Vennehuld!

Verning.

Der har vi jo de to Mødre! — Søster Abigail, vi har aldrig før været saa gode Venner, at vi kyssedes, men nu kan jeg, paa min Siel, ikke lade det være! (Han omfavner Oberstinden).

Carl.

I Dag bliver jeg vist tosset af Glæde!

Pertent (sagte):

De har mig i Snurren! jeg maa vel sige Ja. (til Carl og Hanne): Naa, saa Vor Herre velsigne Jer da, mine kiere Børn!

Carl og Hanne (omfavne hinanden).

Vennehuld (trykker Carls Haand).

Min Ven!

Carl.

Nu ere vi lige lykkelige, Vennehuld!

Hanne (til Sophie):

Og vi!

Emilie (til Pertent):

Og naar bliver Deres eget Bryllup med Jomfrue Petronille?

Petronille

Heller i Dag end i Morgen, Deres Naade!

Majoren.

Recht so! dag ham met en Trumpf!

Pertent (sagte):

Jeg nødes til at tage det gamle Hakkebræt! ellers mister jeg de 1000 Rigsdaler med. (høit): Jeg tænker, naar Frue Oberstinden holder sit Bryllup med Hr. Generalen, saa kunde vores vel gaae

med oven i Kiøbet. (sagte): Lad dem saa betale Gildet! man maa knibe Muskaten!

Emilie (skielmsk):

Naar skal det være, Hr. General?

Majoren (sagte):

Hilledød! jeg troer de vil have mig givt med hende for Alvor; jeg maa sadle om i Tide!

Oberstinden

Hr. General, om De saa synes, vil vi opsætte det i nogen Tiid endnu?

Pertent (sagte):

Det mener hun ikke med!

Majoren.

Ja, lad os det, Frue Oberstinde! for det første til min Kone døer, og jeg bliver Enkemand.

Oberstinden (heftig):

Hvad er det!? nu taler De jo reent Dansk?

Majoren.

Ja — jeg skal sige Dem: General Donnercreütz takker af — og lader Major Lindner tage sin Post. Jeg er degraderet!

Emilie (tager Majoren ved Haanden):

Min Onkel, Frue Svigerinde! en god Skuespiller.

Pertent (sagte):

Det var ret tilpas til hende, he! he! he! Hun kastede paa Nakken af mig, og nu faaer hun slet ingen!

Petronille (sagte):

Saa kom jeg dog i Brudeseng, og hun maa blive udenfor!

Verning.

Søster Abigail! — jeg tør neppe komme Dem nær! — Det Hele var et Puds af mig; men jeg beder om godt Veir, og raaber: Pardon! Pardon!

Majoren.

Pardon! Pardon!

Oberstinden (med Fatning):

Man var saa villig til at tilgive mig; det vilde klæde mig ilde, at være uforsonlig.

Sophie (kysser hende paa Haanden).

Kiereste Moder!

Vennehuld (pegende paa sig selv og Sophie):

Vi ere uskyldige.

Emilie (sagte til Majoren og Carl):

Vi ikke!

Verning (til Oberstinden):

De er jo, paa min Siel, bleven en herlig Kone! jeg kiender Dem ikke igien. Til Tak derfor skal jeg gsaa bestandig herefter kalde Dem Amaranthe, og

aldrig mere Søster Abigail! — Hilleskamfærd! tre Brudepar paa eet Bræt — og endda oven i Kiøbet mig og min Kiælling, som vil lege Brud og Brudgom lige til Graven! Velsignelsen strømmer jo ret herind i Huset! — Jeg troer, den kom med Dig, Vennehuld; derfor bliv her bestandig! Fattig og forladt laae Du paa min Dørtærskel — saaledes ligge vi Alle paa Livets Dørtærskel, ved Ingangen til Verdens store Skueplads; men Moderkierlighed tager os op, og Unge, Gamle, Store, Smaa — vi ere Alle Hittebørn for Vor Herre!

(Ende paa Stykket).

